

Slutrapport Projektet Strukturbild Blekinge

Slutrapport - Projektet strukturbild Blekinge
Region Blekinge
Diarienummer: 921-144-2014
2015-09-22/jenryd

Samverkan lyfter Blekinge

Blekinge har mycket att vinna på att koppla samman regional utvecklingsplanering, regionala utvecklingsfrågor och kommunal fysisk planering. I Blekinge samverkar vi redan i dag inom en rad olika områden, bland annat när det gäller infrastrukturplanering, kollektivtrafik, turism, kultur och tillväxtarbete. Genom att arbeta med ett gemensamt regionalt planeringsunderlag i form av statistik och kartor samt fortsatt dialog, ökar vi vår samverkan ännu mer.

Syftet med samverkan är att gemensamt skapa möjligheter för att få fler att flytta hit, fler företag att etablera sina verksamheter i Blekinge och få fler besökare till länet. För att klara det måste alla beslut - från kommunala planbeslut till regionala beslut inom exempelvis kollektivtrafik och infrastruktur - gå hand i hand mot samma mål.

Blekinge har mycket att erbjuda och utveckla när vi skapar det attraktiva Blekinge; fantastiska miljöer

nära kust, hav och sjöar och ett strategiskt läge nära växande marknader i Europa där vi med bra och hållbara kommunikationer och transporter kan öka vår attraktivitet för boende, besökare och för företag med marknader både i och utanför Blekinge.

Att lyfta blicken och brygga över gränser mellan myndigheter, kommuner, region och inom våra organisationer är vårt verktyg för att skapa samplanering, samsyn och samhandling. Målet är att utveckla det Blekinge vi alla brinner för!

Jenny Rydquist
Projektledare

Innehåll

Förord	1
Varför arbeta med strukturbilder?	3
Vad är Strukturbild Blekinge?	5
Den regionala utvecklingsstrategin, Blekingestrategin	7
De kommunala översiktsplanerna	8
Hur går vi vidare med mellankommunal planering i länet?	9
Regionala kartor	11

Varför arbeta med strukturbilder?

Ordet strukturbild kan ha olika innebörd och betydelse beroende på vad vi väljer att lägga in i begreppet. Region Skåne har arbetat med strukturbilder sedan 2005 och arbetet består av de tre delarna kunskap, dialog och strategier. Inledningsvis handlade Skånes strukturbildsarbete om att bygga upp kunskap och skapa en arena för dialog, vilket är de två delar som Strukturbild Blekinge har fokuserat på under de dryga år projektet har pågått.

Syftet med projektet Strukturbild Blekinge har varit att öka samverkan och stärka kopplingen mellan kommunal fysisk planering, regional utvecklingsplanering och de regionala utvecklingsfrågorna, samt att få till en samsyn kring Blekinges viktigaste utvecklingsfrågor. En viktig utgångspunkt i projektet har varit den regionala utvecklingsstrategin, Blekingestrategin, som antogs 2013. Läs mer om den regionala utvecklingsstrategin på sidan 7.

Projektet har utgjort länken mellan kommunernas översiktsplaner och den regionala utvecklingsstrategin.

Planering görs för människornas skull. För att skapa ett attraktivare Blekinge där människor vill bo, besöka och verka. För att utveckla Blekinge i en långsiktigt hållbar riktning krävs att länets aktörer arbetar gemensamt med strategisk planering. För att få till detta krävs samsyn, samverkan och tidig dialog mellan samhällsplaneringens olika aktörer lokalt och regionalt. Projektet Strukturbild Blekinge har varit det första steget för att få till tidig dialog samt bygga upp kunskap för att göra det möjligt att samplanera och samordna insatser lokalt och regionalt kopplat till kommunal fysisk planering, regional utvecklingsplanering och de regionala utvecklingsfrågorna.

För att öka och bygga upp kunskap i länet har projektets ena del handlat om att ta fram regionala kartor som belyser viktiga funktionella samband utifrån prioriterade områden som har lyfts fram i projektet och som pekas ut i den regionala utvecklingsstrategin, se vidare sidan 7. Kartorna utgör förutom ett viktigt kunskapsunderlag även ett viktigt planerings- och beslutsunderlag att använda i lokala och regionala planeringsprocesser. Det kan exempelvis handla om planrevideringar och planutredningar för planering av nya bostäder, infrastruktur och kollektivtrafik.

Projektets andra del har handlat om att diskutera och ta fram förslag på hur den stadigvarande dialogen kan fortsätta kring kommunal fysisk planering, regional utvecklingsplanering och de regionala utvecklingsfrågorna även efter projektets slut. För denna del i projektet anlätades konsulter från WSP Analys & Strategi. För att få till samplanering, samsyn och den tidiga dialogen är en stadigvarande mötesplats eller dialogarena nödvändig eftersom länets olika planeringsprocesser lokalt och regionalt inte är helt synkade i tiden. Därför är den stadigvarande dialogen viktig för att fullt ut åstadkomma tidig samverkan, samplanering och samordning över våra kommungränser.

Varför vi har arbetat med strukturbilder i Blekinge:

Fysisk dimension till regionala utvecklingsfrågor

Fysisk dimension till den regionala utvecklingsstrategin

Lokalt och regionalt förankrat beslutsunderlag

Lokalt och regionalt förankrat planeringsunderlag

Bättre koppling mellan kommunal fysisk planering och regionala utvecklingsfrågor

Stadigvarande dialogarena/ mötesplats för fortsatt dialog

Tidig samverkan och ökad dialog i länet

Få kommunerna att se sin roll i regionen

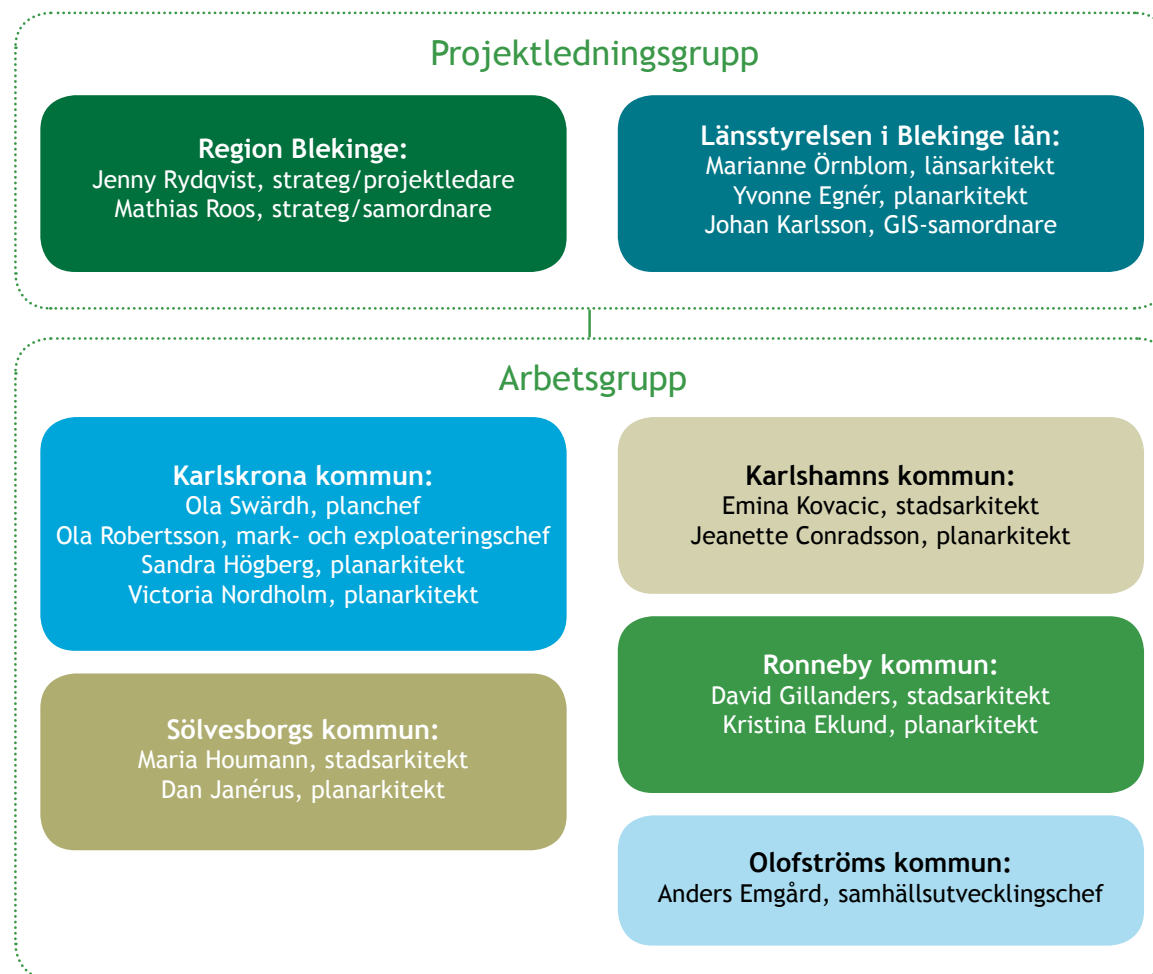
Vad är Strukturbild Blekinge?

Strukturbild Blekinge är ett projekt som har pågått mellan 1 september 2014 och 1 oktober 2015. Projektet har finansierats till hälften av Tillväxtverket och Boverkets gemensamma program Tillväxtskapande samhällsplanering och till hälften av regionala tillväxtmedel från Region Blekinge och Länsstyrelsen i Blekinge län.

Projektet har genomförts av en projektledningsgrupp med tjänstemän från Region Blekinge och Länsstyrelsen i Blekinge län. Projektet har även haft en arbetsgrupp med tjänstemän från respektive kommuns planavdelning. Projektledningsgruppen och arbetsgruppen har varit kärnan i projektet, som sedan har breddats med andra lokala och regionala aktörer vid projektets möten. Exempel på andra aktörer som deltagit i projektet är tjänstemän från Trafikverket, Swedavia Ronneby Airport, Blekinge Tekniska Högskola, Blekinge Arkipelag, NetPort Science Park, Statens Maritima Museer samt lokala och regionala politiker med flera.

Den 9 december 2014 hölls startmötet för projektet på Länsstyrelsen i Blekinge län. På mötet deltog projektledningsgruppen och arbetsgruppen. På mötet diskuterades den regionala utvecklingsstrategin och dess prioriterade områden, de kommunala översiktsplanerna, planernas beröringspunkter samt andra viktiga regionala utvecklingsfrågor. Diskussionerna på startmötet låg till grund för teman för de två tematiska möten som arrangerades under februari månad.

Projektorganisationsskiss:

Läs mer om den regionala utvecklingsstrategin, Blekingestrategin och de kommunala översiktsplanerna på sidan 7 respektive sidan 8.

Den 6 februari 2015 arrangerades det första tematiska mötet i kommunhuset i Karlshamn. Teman för mötet var arbetsmarknad, näringsliv och besöksnäring. Mötet syftade till att ta reda på vilka regionala kartor som länets lokala och regionala aktörer är betjänta av och behöver ha fram som kunskaps-, besluts- och planeringsunderlag att använda i sina respektive planeringsprocesser fram-

över, exempelvis vid revidering av planer och strategidokument. Det andra tematiska mötet arrangerades den 27 februari på Furulundsskolan i Sölvesborg, med teman infrastruktur, transporter och kustzonsplanering. På de tematiska mötena deltog förutom representanter från projektledningsgruppen och arbetsgruppen även andra lokala och regionala tjänstemän och politiker.

Den 30 mars 2015 anordnades en samverkansworkshop på Soft Center i Ronneby. Mötet syftade till att diskutera hur den fortsatta dialogen kring kommunal fysisk pla-

nering, regional utvecklingsplanering och de regionala utvecklingsfrågorna kan och bör fortsätta stadigvarande i länet även efter projektets slut. WSP Analys & Strategi anlätades för att titta närmare på detta i projektet och ta fram förslag till stadigvarande mötesplats för fortsatt dialog. På mötet diskuterades även vilka de centrala regionala utvecklingsaktörerna i länet är, vilka frågor som är centrala att fortsätta samverka kring, vilka befintliga dialogarenor som finns i länet idag samt karaktärsdrag för den framtida stadigvarande mötesplatsen för fortsatt dialog och samverkan.

Den 3 juni 2015 arrangerades slutmöte för projektet på Marinmuseet i Karlskrona. På slutmötet presenterades de regionala kartorna som tagits fram i projektet med utgångspunkt från diskussionerna och önskemålen från deltagarna på de tematiska mötena. Kartorna har tagits fram av Länsstyrelsen i Blekinge län och presenteras i avsnittet Regionala kartor på sidorna 11-71.

På slutmötet presenterades även resultaten från WSP:s uppdrag om stadigvarande mötesplats för fortsatt dialog och samverkan i länet mellan kommunal fysisk planering, regional utvecklingsplanering och de regionala utvecklingsfrågorna. Se förslaget under avsnittet Hur går vi vidare? på sidan 9 samt i sin helhet i WSP:s rapport, som finns tillgänglig på Region Blekinges webbplats.

Förutom att presentera projektresultat på slutmötet diskuterades även deltagarna hur vi går vidare med fortsatt dialog och mellankommunal planering i länet efter projektets slut, med utgångspunkt från förslaget från WSP. På slutmötet deltog förutom representanter från projektledningsgrupp och arbetsgrupp även tjänstemän och politiker från lokal och regional nivå.

Diskussioner kring regionala kartor på det första tematiska mötet i Karlshamn 6 februari 2015.

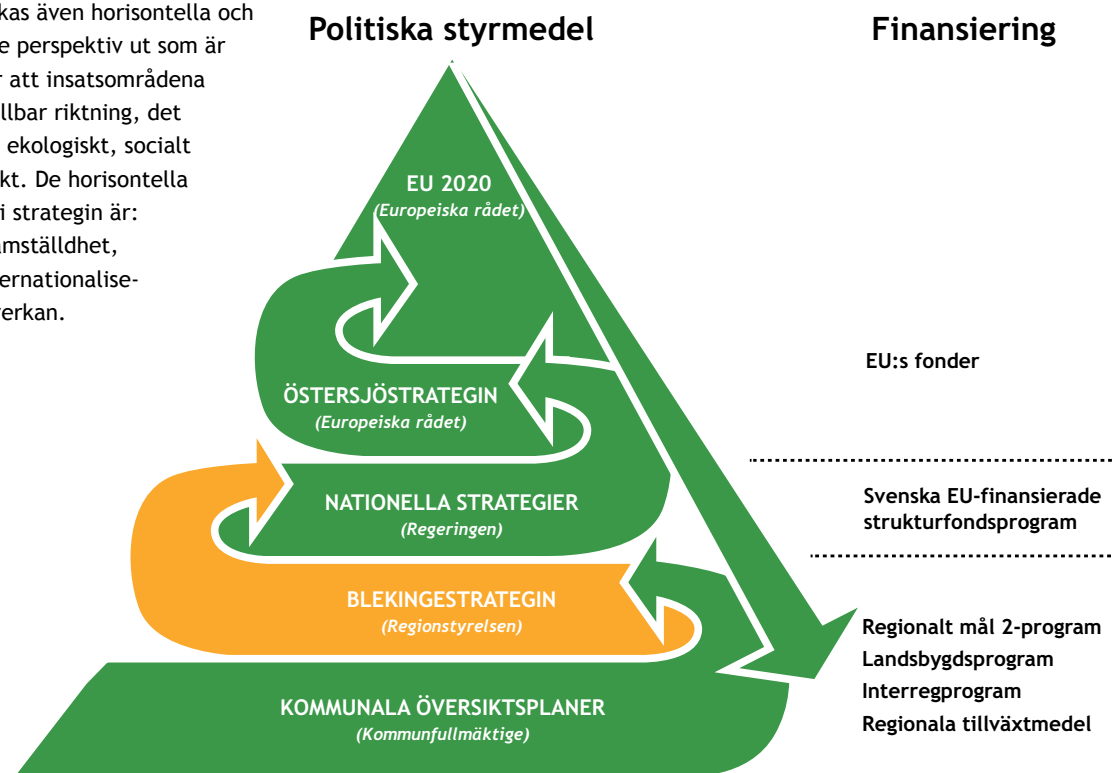
Den regionala utvecklingsstrategin, Blekingestrategin

Den regionala utvecklingsstrategin Attraktiva Blekinge 2014-2020, även kallad Blekingestrategin, antogs av regionstyrelsen 2013. Att ta fram regionala utvecklingsstrategier är ett regeringsuppdrag och görs av alla regionalt tillväxtansvariga aktörer. I Blekinge är detta Region Blekinges ansvar. Förutom att ta fram en regional utvecklingsstrategi har Region Blekinge även i uppdrag att samordna de insatser som krävs för att strategin ska bli verklighet.

Blekingestrategins uppgift är att ange länets gemensamma färdriktning där vi tar tillvara på Blekinges unika förutsättningar grundat i de styrkor och utmaningar som finns här. Exempel på styrkor är vårt strategiska läge med närhet till Europa och länderna på andra sidan Östersjön, samt vår fantastiska kust och skärgård. Exempel på utmaningar är att andelen äldre ökar och hög ungdomsarbetslöshet i länet.

På regional nivå fungerar strategin som ett styrverktyg för Blekinges regionala satsningar och kopplar samman den lokala nivån med regional, nationell och EU-nivå. Det är viktigt att strategiska projekt och insatser drivs gemensamt i länet för att uppnå det attraktiva Blekinge och för att attrahera flera att bo, besöka och verka i Blekinge.

Strategin pekar ut fyra prioriterade insatsområden: bilden av attraktiva Blekinge, livskvalitet, arbetsliv och tillgänglighet. I strategin pekas även horisontella och grundläggande perspektiv ut som är avgörande för att insatsområdena ska gå i en hållbar riktning, det vill säga både ekologiskt, socialt och ekonomiskt. De horisontella perspektiven i strategin är: hållbarhet, jämställdhet, mångfald, internationalisering och samverkan.

Blekingestrategins förhållande till lokal, nationell och internationell nivå.

De kommunala översiktsplanerna

De kommunala översiktsplanerna är respektive kommuns verktyg för att redovisa hur kommunens mark och vatten ska användas, utvecklas och bevaras. Planen fungerar som en vägledning för kommunen och även andra myndigheter. Översiktsplanen redogör också för hur kommunen avser tillvarata allmänna intressen, det vill säga de frågor som kommunen förvaltar och som kommuninvånarna kan ha ett särskilt intresse av.

Översiktsplanen är inte juridiskt bindande och garanterar därför inte genomförande, men den är vägledande för tillståndsprövning av olika slag och för efterkommande juridiskt bindande detaljplaner och i en del fall områdesbestämmelser eller direkt i bygglov. Planen omfattar hela kommunens yta, men kan även bestå av geografiska eller tematiska fördjupningar för delar av kommunen eller ämnesområden.

Blekingekommunernas gällande översiktsplaner:

Karlskrona kommun	Översiktsplan antagen 2010 Fördjupad översiktsplan för skärgården antagen 2014
Karlshamns kommun	Översiktsplan antagen 2015
Ronneby kommun	Översiktsplan antagen 2006 Påbörjat nytt översiktsarbete under 2015
Sölvesborgs kommun	Översiktsplan antagen 2010
Olofströms kommun	Översiktsplan antagen 2012

Enligt Plan- och bygglagen, som styr översiktsplanarbetet, ska alla kommuner ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen och dess aktualitet ska prövas varje mandatperiod.

Eftersom de fem Blekingekommunernas översiktsplaner inte är helt synkade i tiden är det viktigt med en stadigvarande och återkommande dialog om de mellankommunala intressena i länet. Detta för att kunna samordna och samplanera viktiga insatser i länet lokalt och regionalt så att samhällsutvecklingen går i en långsiktig hållbar riktning mot det Attraktiva Blekinge som vi alla vill uppnå.

Hur går vi vidare med mellankommunal planering i länet?

Samverkan bedrivs idag inom en rad olika sakfrågor och sakområden i länet, både i etablerade mötesplatser och nätverk samt i mer temporära former. Dock saknas en arena eller mötesplats för stadigvarande dialog kopplad till kommunal fysisk planering, regional utvecklingsplanering och de regionala utvecklingsfrågorna. En gemensam arena är nödvändig för att få till ökad samverkan, tidig dialog och samplanering mellan samhällsplaneringens olika aktörer och planeringsprocesser lokalt och regionalt i Blekinge. Detta har länets aktörer som deltagit i projektet varit överens om, men frågan är hur ska detta ske?

I projektet anlitas konsulter från WSP Analys & Strategi för att hjälpa oss att utreda hur vi kan och bör gå vidare för att få till fortsatt samverkan och den stadigvarande dialogen i länet kopplat till kommunal fysisk planering, regional utvecklingsplanering och de regionala utvecklingsfrågorna. Rapporten finns tillgänglig på Region Blekinges webbplats.

”Samverka där vi kan, konkurrera där vi måste”

WSP föreslår i sin rapport, som bland annat bygger på intervjuer med länets aktörer samt den samverkansworkshop som konsulterna arrangerade i projektet den 30 mars 2015, att ett nytt regionalt forum eller en mötesplats bör organiseras under ledning av Region Blekinge. Konsulterna menar att Region Blekinge bör vara värd och sammankallande för denna stadigvarande dialogarena med tanke på aktörens roll som regionalt utvecklingsansvarig. Fokus för det nya regionala forumet är kommunal fysisk planering kopplat till regional utvecklingsplanering och de regionala utvecklingsfrågorna.

Konsulterna föreslår att forumets första uppgift blir att bedriva ett fördjupat målbildsarbete kring hur Blekinge ska utvecklas och vad respektive kommuns och annan aktörs roll i detta ska vara, vilket WSP har uppfattat att det finns ett behov av att fördjupat diskutera. Det fördjupade målbildsarbetet behövs för att skapa en förståelse för nyttorna med ett gemensamt agerande och riskerna med konkurrens och därmed ligga till grund för värdeskapande förhandling. Detta genom att identifiera ett flertal frågor som är av gemensamt intresse och sen fördela dessa mellan sig snarare än att motverka och konkurrera med varandra. Konsulterna menar att en utmaning i det fortsatta arbetet är att hantera just den inomregionala konkurrensen som finns inom ett flertal viktiga regionala utvecklingsområden i länet. En nyckelfaktor för att lyckas med fortsatt samverkan

och dialog är att hitta potentiella win-win områden för alla deltagande aktörer eller som regionrådet Christina Mattisson brukar säga: ”Samverka där vi kan, konkurrera där vi måste!”

WSP föreslår vidare i sin rapport att den stadigvarande dialogen bör ske två gånger per år för att få kontinuitet i samverkan, att mötesplatsen bör rotera mellan kommunerna i länet och att personer med olika kompetenser men med tydligt beslutsmandat bör delta i forumet.

.....

Tabellen på följande sida sammanfattar vilka aktörer som lyfts som centrala i fråga om dialog och samverkan kring fysisk planering kopplat till regionala utvecklingsfrågor i Blekinge samt vilka sakfrågor som lyfts som särskilt relevanta att hantera ur ett regionalt perspektiv. Inom Blekinge är den inomregionala konkurrensen idag tydlig inom ett flertal viktiga regionala utvecklingsfrågor. Tabellen sammanfattar också vilka etablerade mötesplatser/dialogarenor som finns idag, som tangerar frågor kopplade till fysisk planering och regional utveckling. Det tycks dock som att samverkan mellan aktörer ofta sker när behov uppstår, vanligtvis kring en specifik fråga och utifrån temporära samverkansformer som inte nödvändigtvis begränsas till Blekinge.

Centrala regionala utvecklingsaktörer

- Region Blekinge
- Blekingetrafiken (trafiknämnden)
- Kommunerna (Karlskrona, Karlshamn, Ronneby, Olofström, Sölvesborg)
- Länsstyrelsen
- Trafikverket
- Ronneby Airport
- Privata aktörer (näringslivet, handelskammaren)
- Organisationer (t.ex. byalag, idrottsföreningar, Blekinge Arkipelag)
- Blekinge Tekniska Högskola
- Miljöförbundet
- Försvarsmakten
- Hamnarna/färjerederierna

Centrala regionala utvecklingsfrågor

- Transportinfrastruktur, kommunikationer, kollektivtrafik
- Hamnar
- Vatten-, kust- och skärgårdsfrågor
- Turism och besöksnäring
- Bostäder och invånare
- Näringsliv, företagsetableringar, arbetsmarknad
- Handel
- Idrottsanläggningar
- Samhällsfunktioner (t.ex. sjukhus, universitet)

Befintliga dialogarenor

- Länsstyrelsens regionala plan- och byggmöten
- Möten mellan Region Blekinge, Trafikverket och kommunernas kommunledningar och kommunala tjänstemän kring infrastruktur
- Möten mellan Region Blekinge, Blekingetrafiken och kommunerna kring kollektivtrafik
- Miljöförbundets regionala möten
- Samverkan mellan kommunerna inom miljö-tillsynsområdet
- Samverkan mellan kustkommunerna Karlskrona, Karlshamn och Ronneby inom biosfärområdet, länsstyrelsen medverkar
- Miljösamverkan Kronoberg-Blekinge
- Klimatsamverkan Blekinge

Karaktärsdrag angelägen mötesplats

- VAD? • Ett regionalt forum kring regionala utvecklingsfrågor och fysisk planering
- VEM/VILKA? • Region Blekinge värd och sammankallande
- Ett brett spektrum av kompetenser (stadsutveckling, infrastruktur, näringsliv, turism etc.)
 - Personer med tydligt beslutsmandat
 - Involvera centrala regionala utvecklingsaktörer
- NÄR? • Regelbundenhet, träffar två gånger per år
- VAR? • Mötesplats roterar mellan kommunerna i länet
- UPPGIFT? • Forma en gemensam ”mental bild” av länets utvecklingsförutsättningar, möjligheter och utmaningar
- Hantera utmaningar kopplat till inomregional konkurrens
- HUR SKAPA
- ANGELÄGENHET? • Tydliggöra koppling till kommunernas översiktsplanarbeten, regionala strategidokument etc.
- Fördjupat målbildsarbete som ligger till grund för värdeskapande förhandling

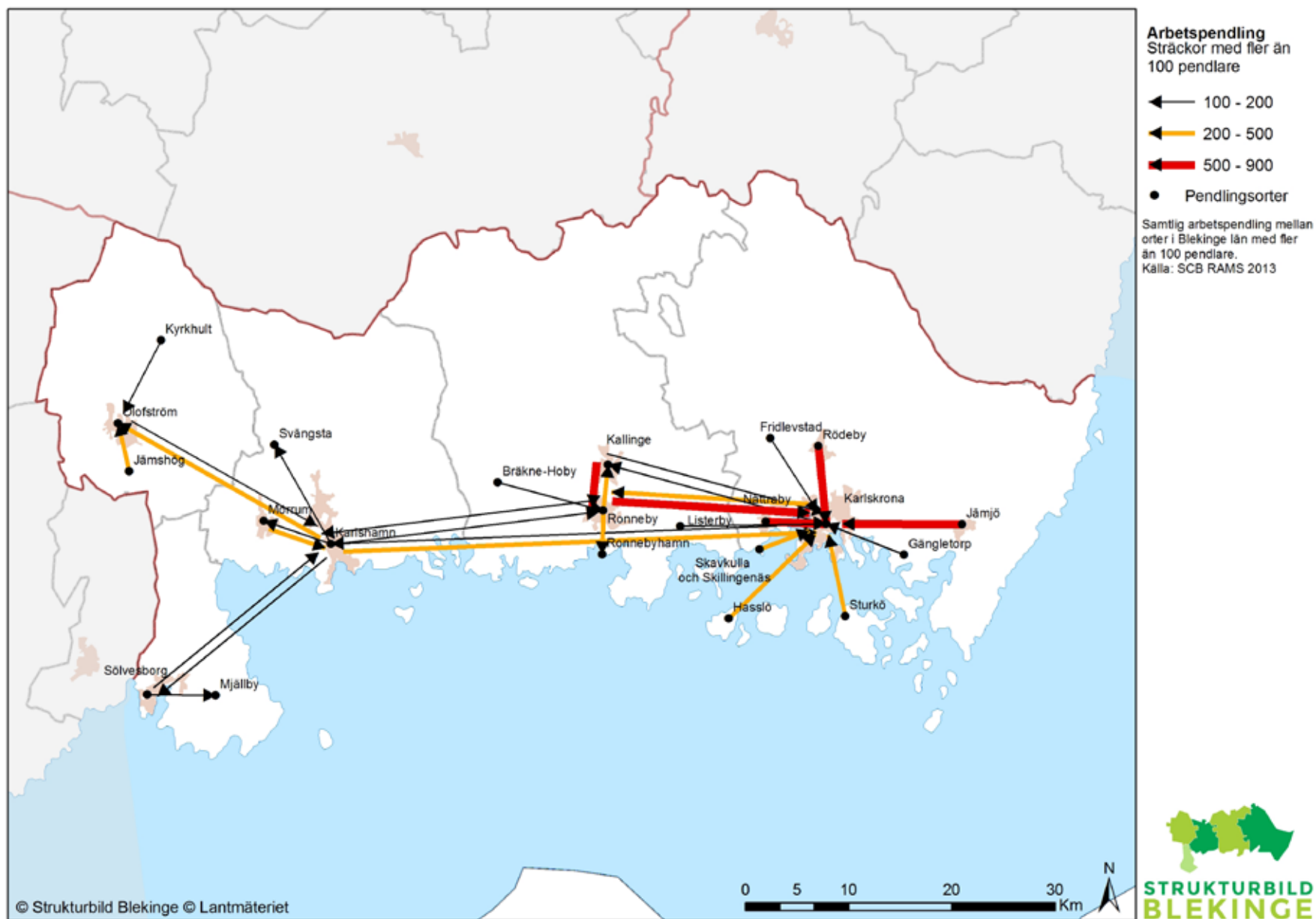
Regionala kartor

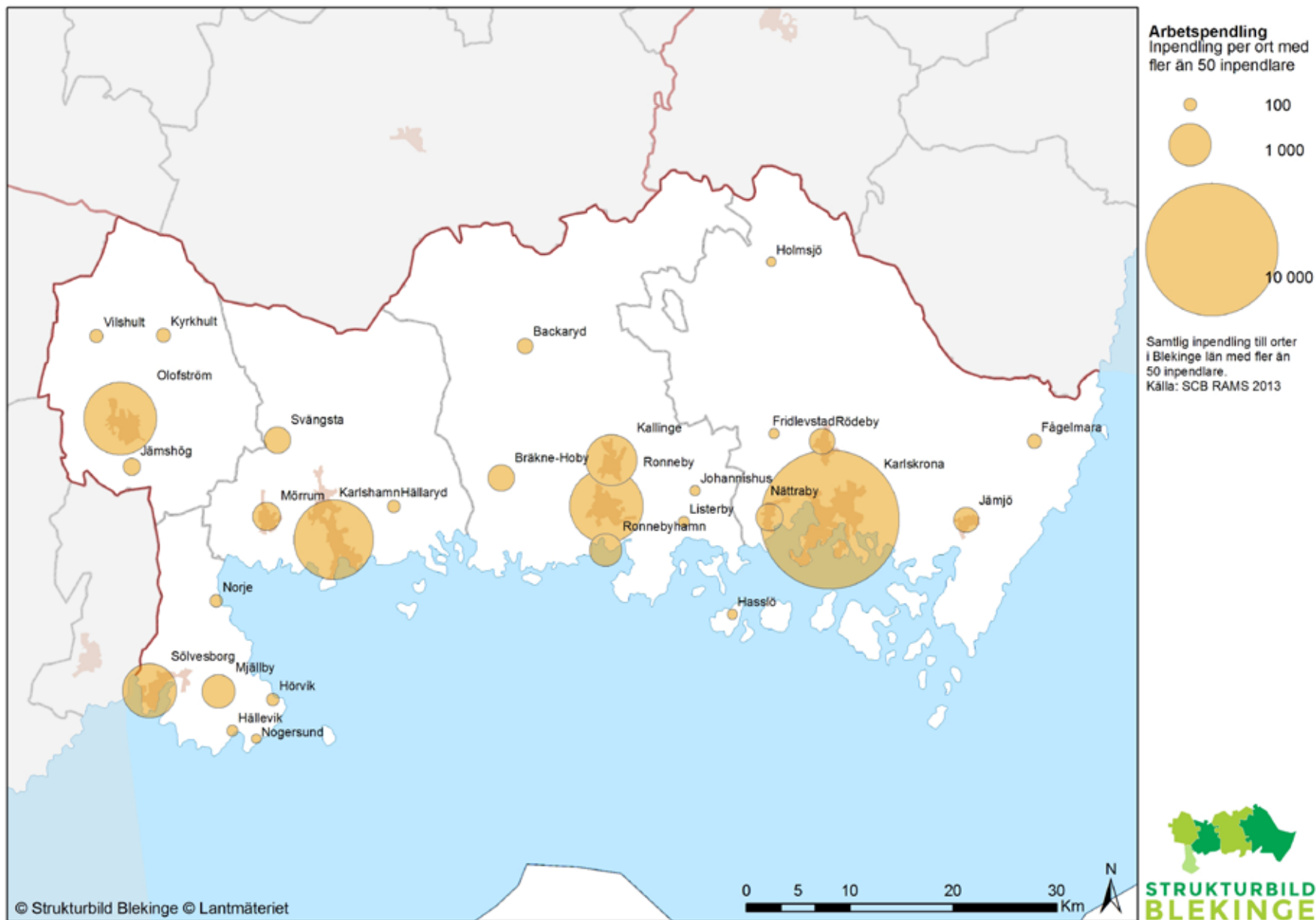
För att öka och bygga upp kunskap i Blekinge har projektets ena del handlat om att ta fram regionala kartor som belyser viktiga funktionella samband utifrån prioriterade områden som har lyfts fram i projektet och som pekas ut i den regionala utvecklingsstrategin, Blekingestrategin. På följande sidor presenteras de kartor som tagits fram under projektet. De kommer att utgöra grunden för vidare diskussioner och de kommer att förfinas och utvecklas.

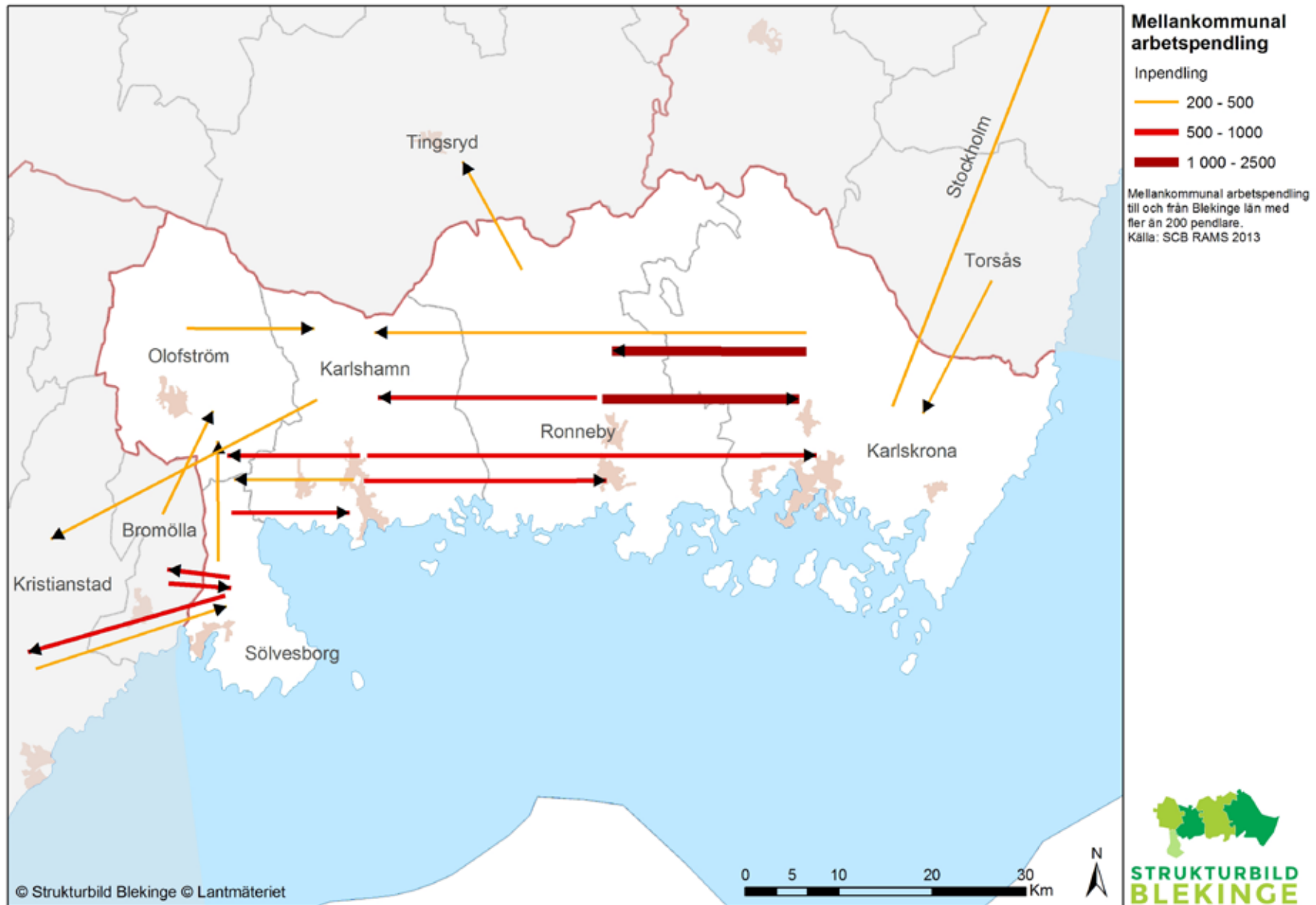
Kartorna utgör förutom ett viktigt kunskapsunderlag även ett planerings- och beslutsunderlag att använda i lokala och regionala planeringsprocesser. Det kan exempelvis handla om planrevideringar och planutredningar för planering av nya bostäder, infrastruktur och kollektivtrafik.

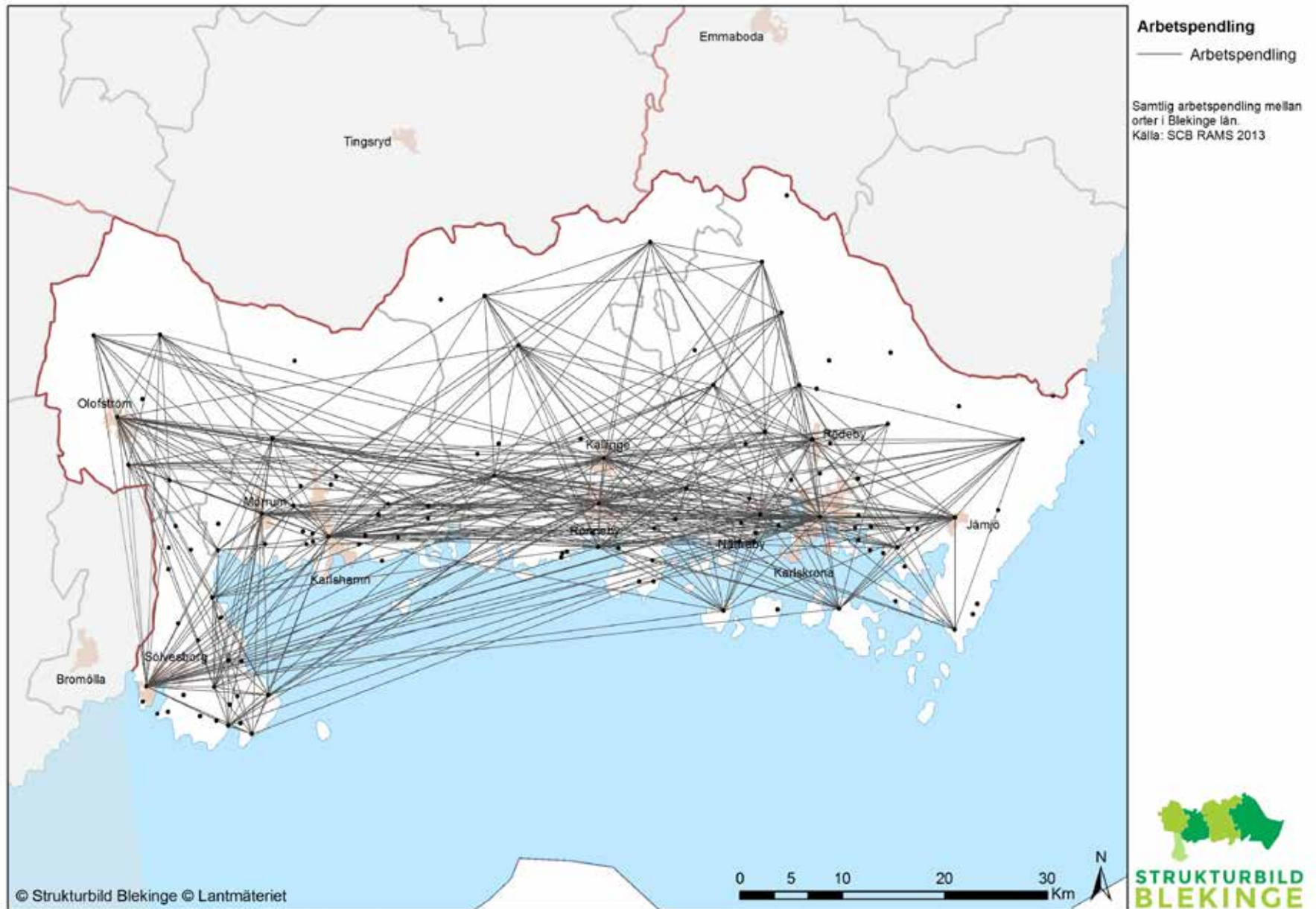
Kartmaterialet kommer att tas om hand inom den stadigvarande dialogen som projektets andra del har fokuserat på, hur arbetet kan fortsätta kringkommunal fysisk planering, regional utvecklingsplanering och de regionala utvecklingsfrågorna även efter projektets slut.

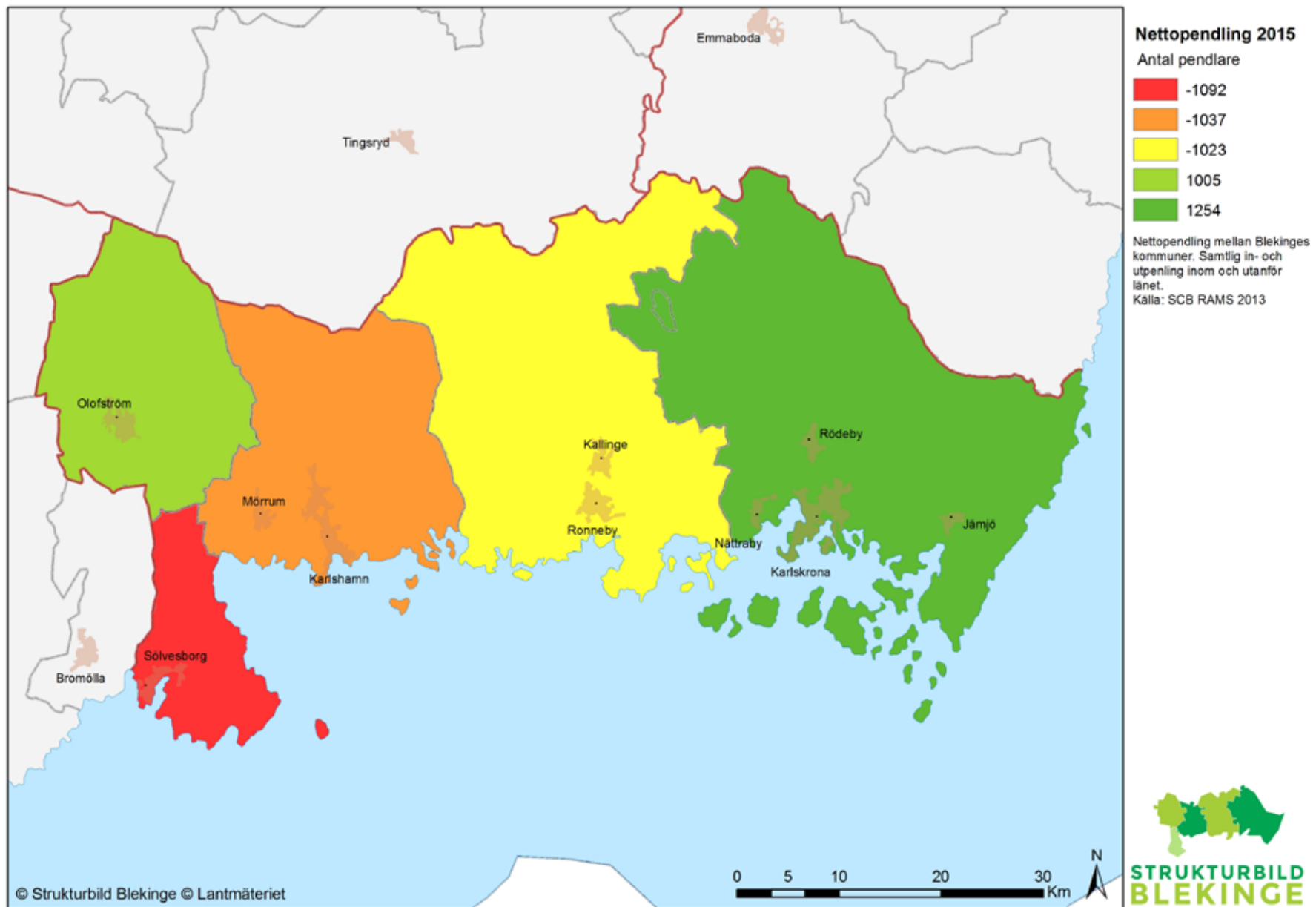
Kartorna kommer även att finnas digitalt i Länsstyrelsen Blekinge läns externa webbGIS.

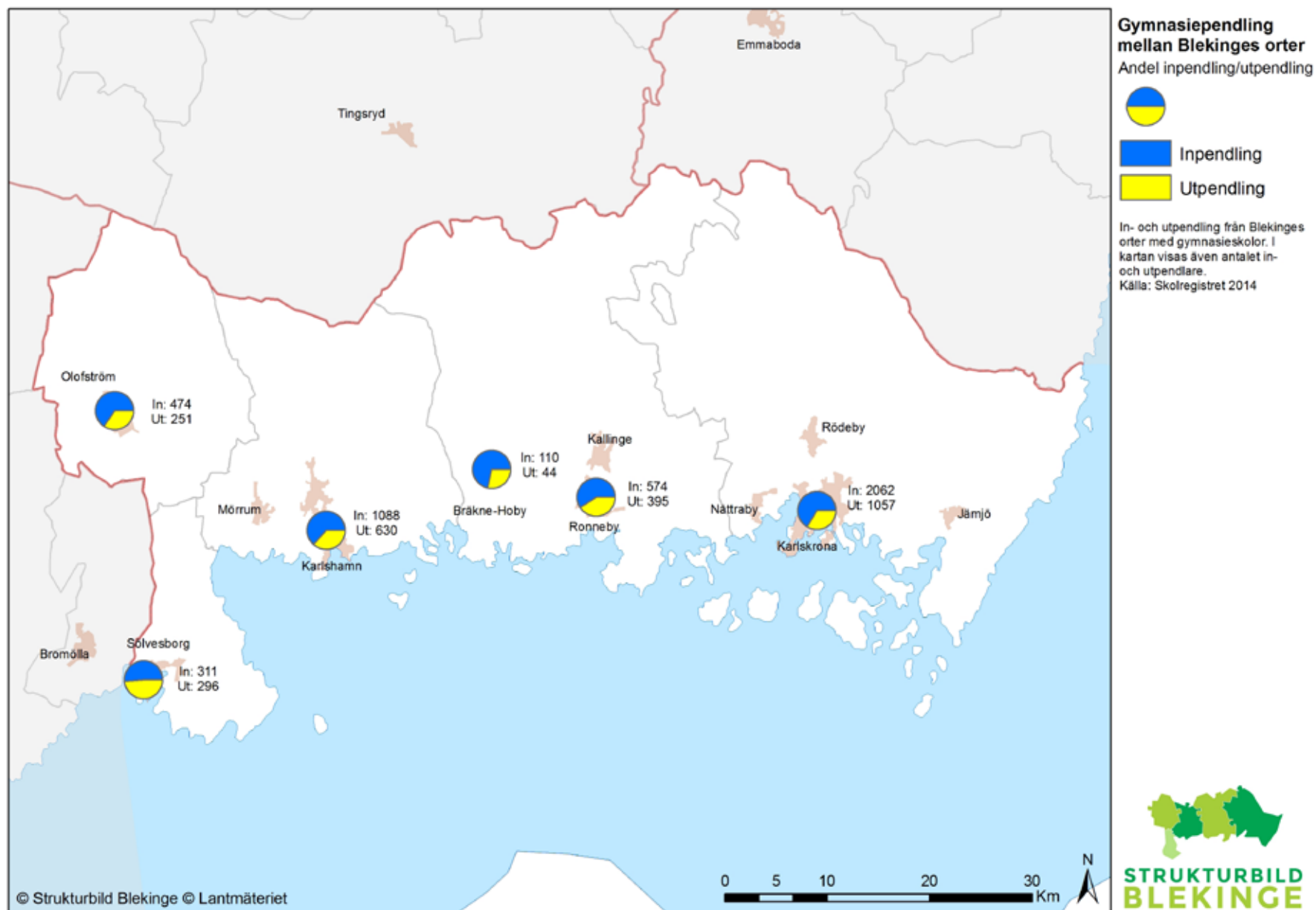

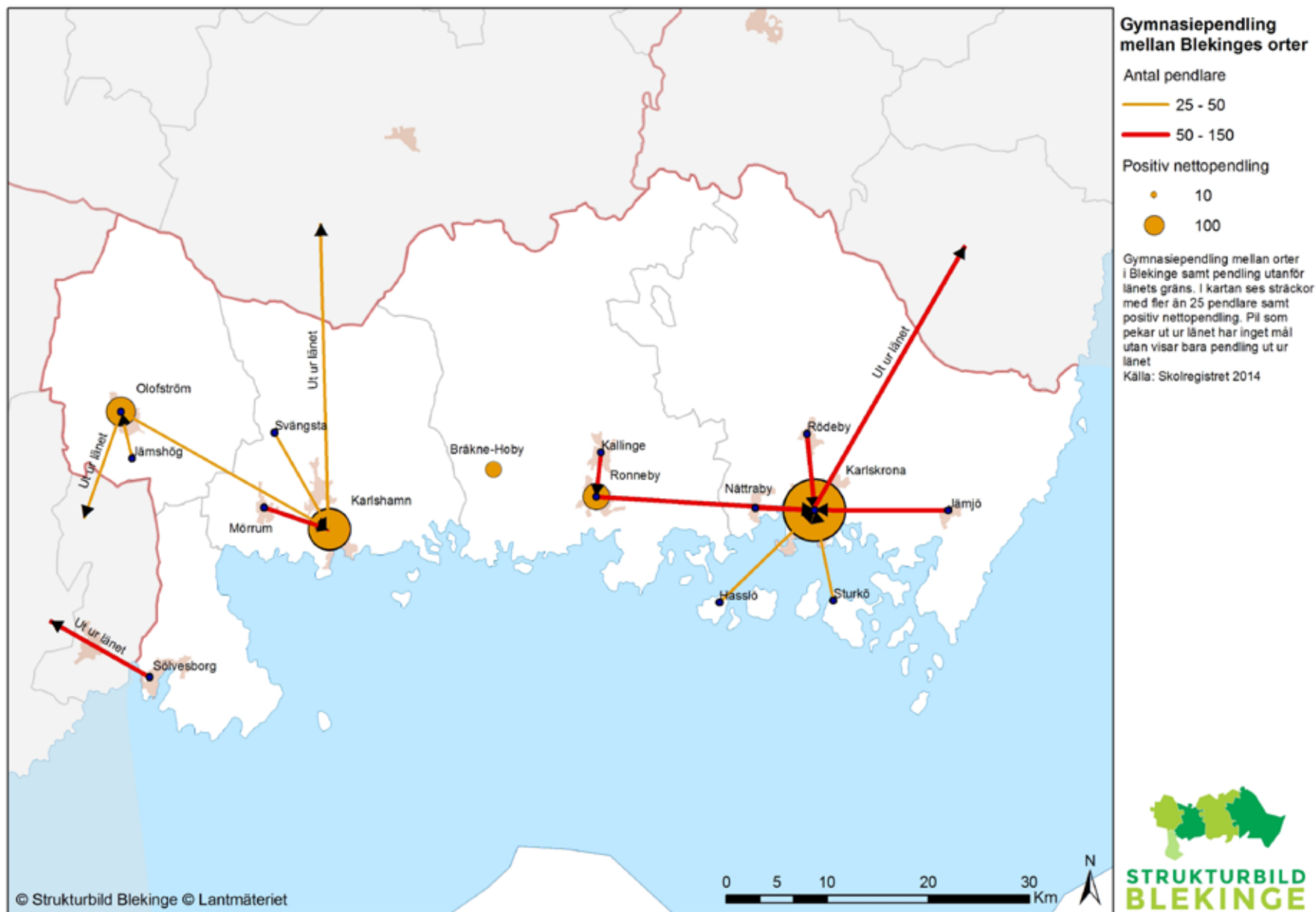

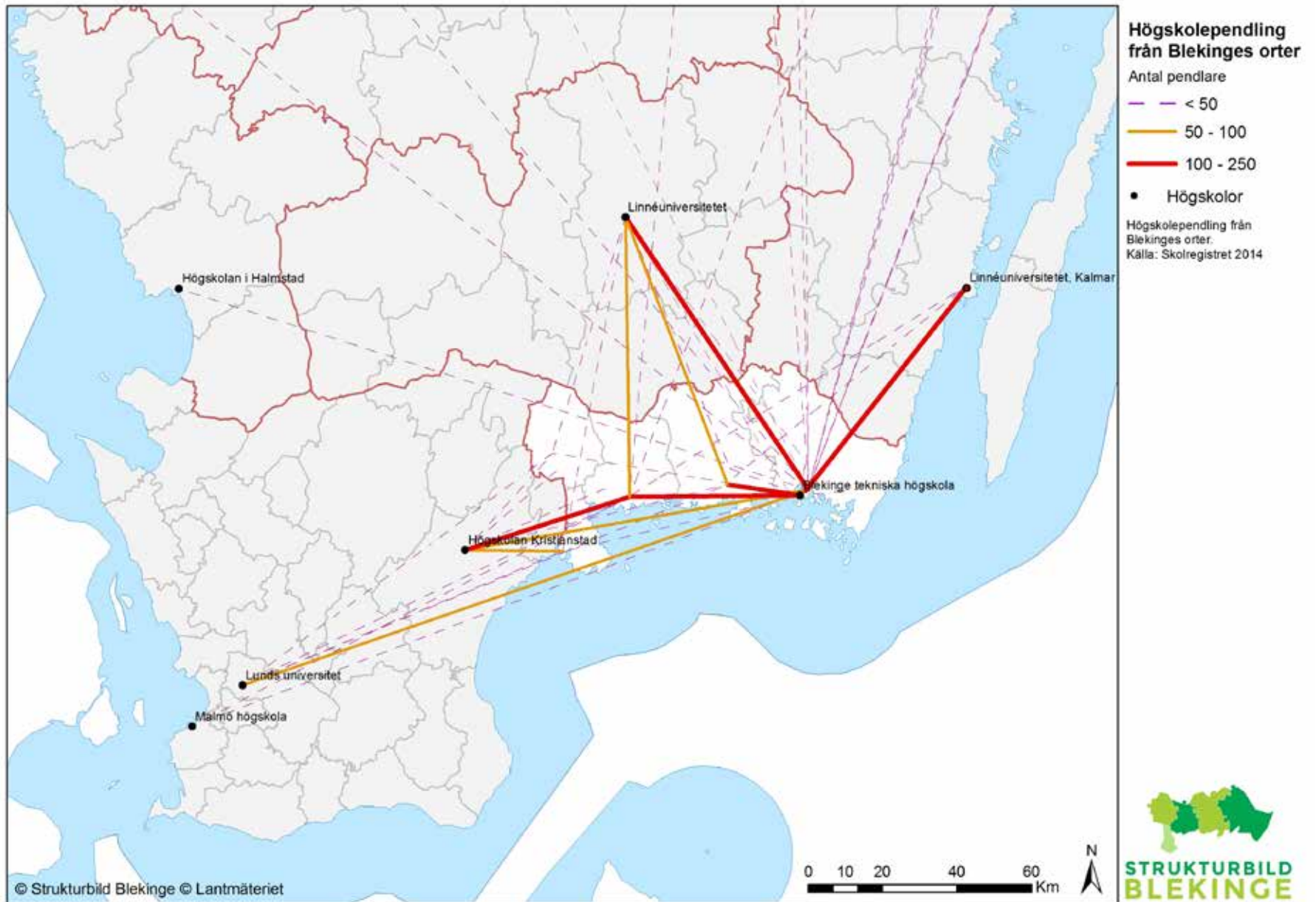

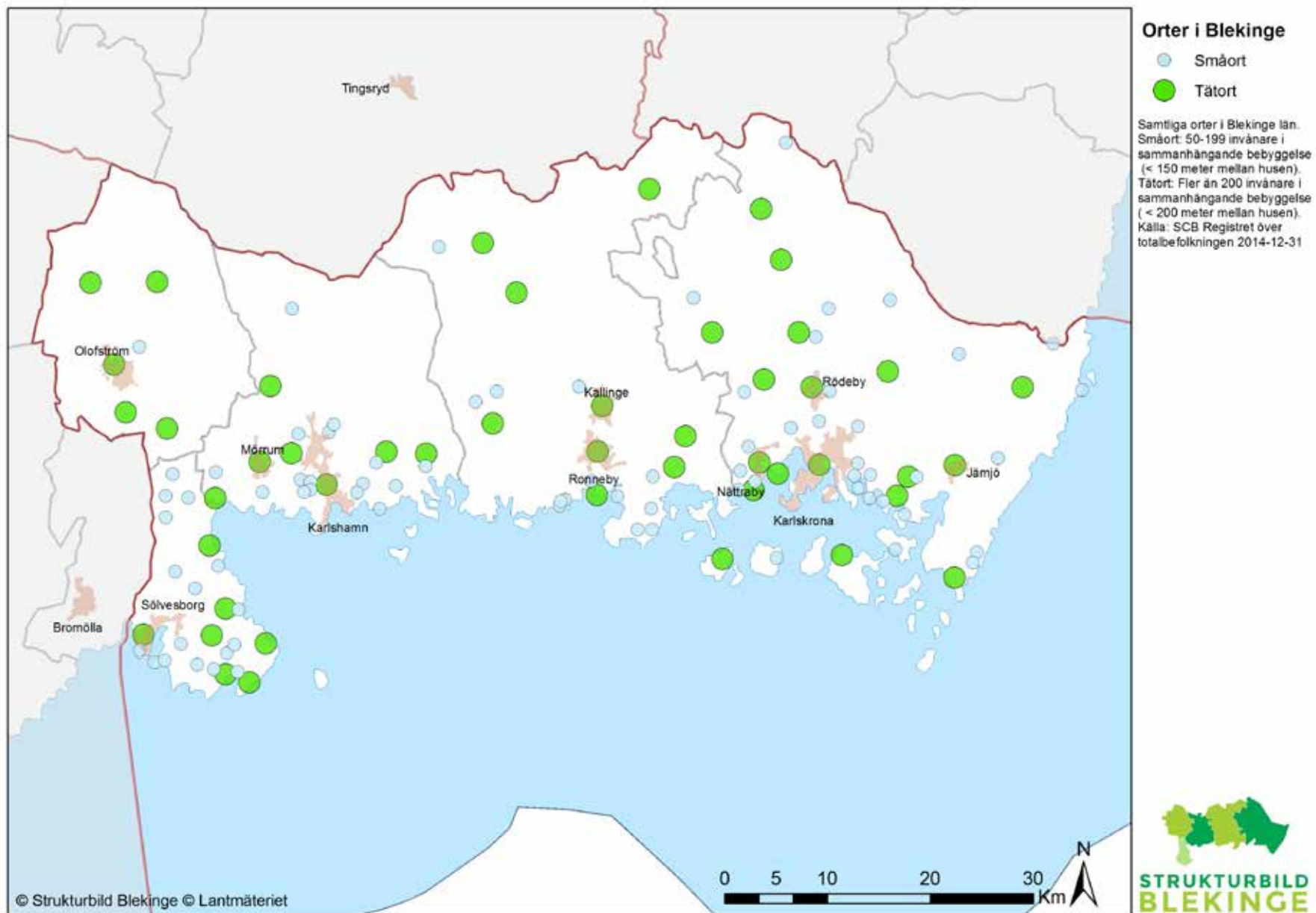

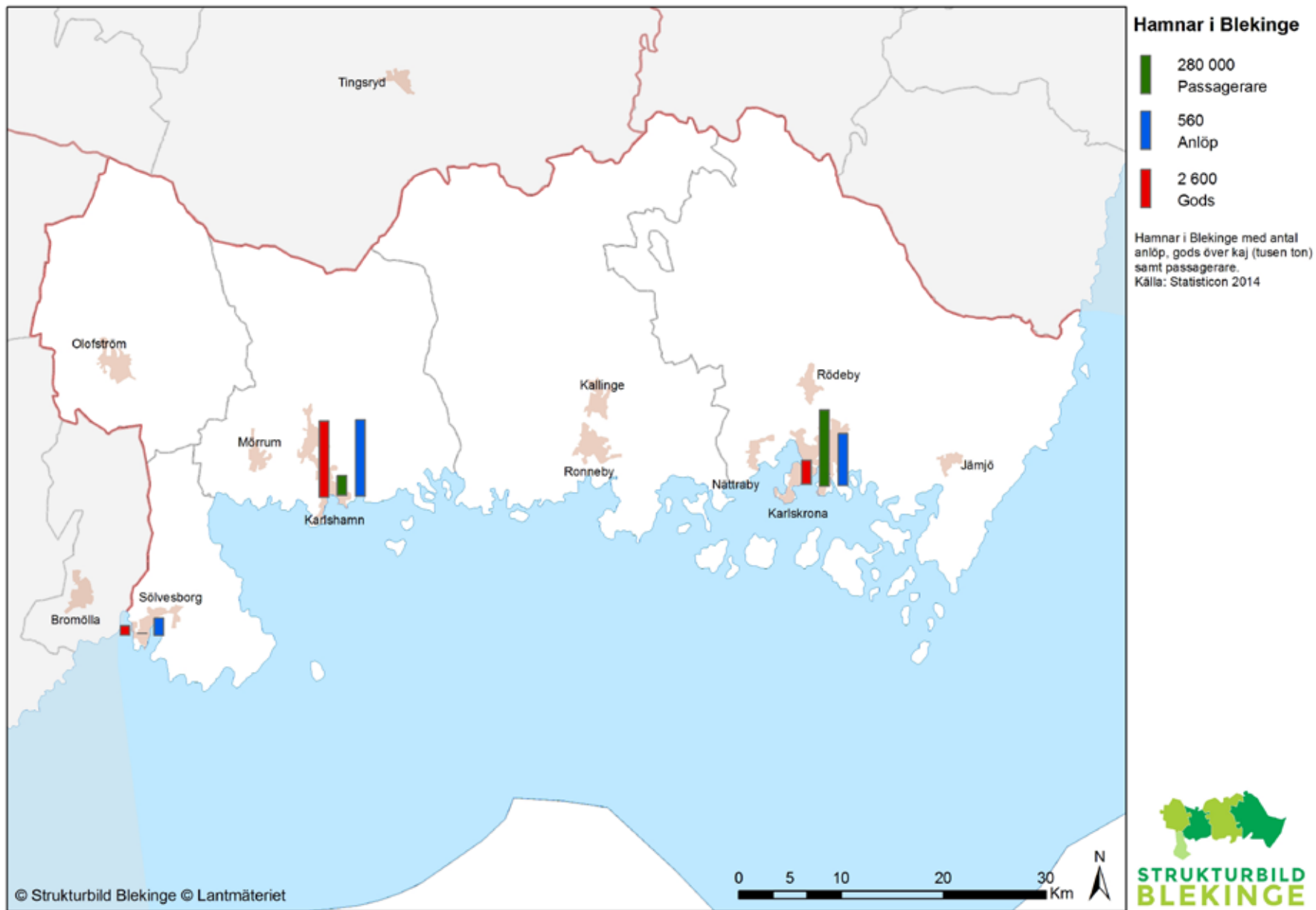

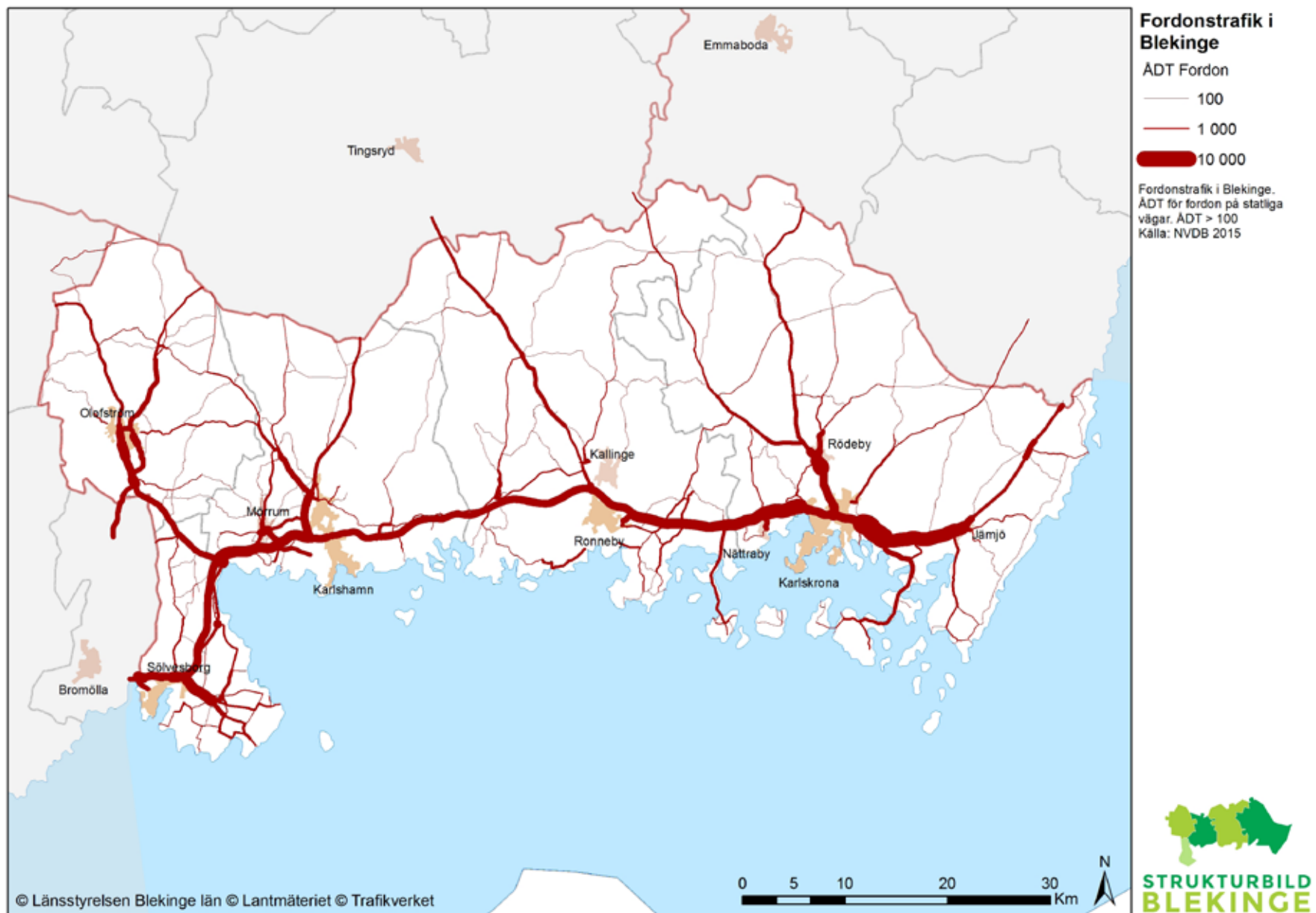

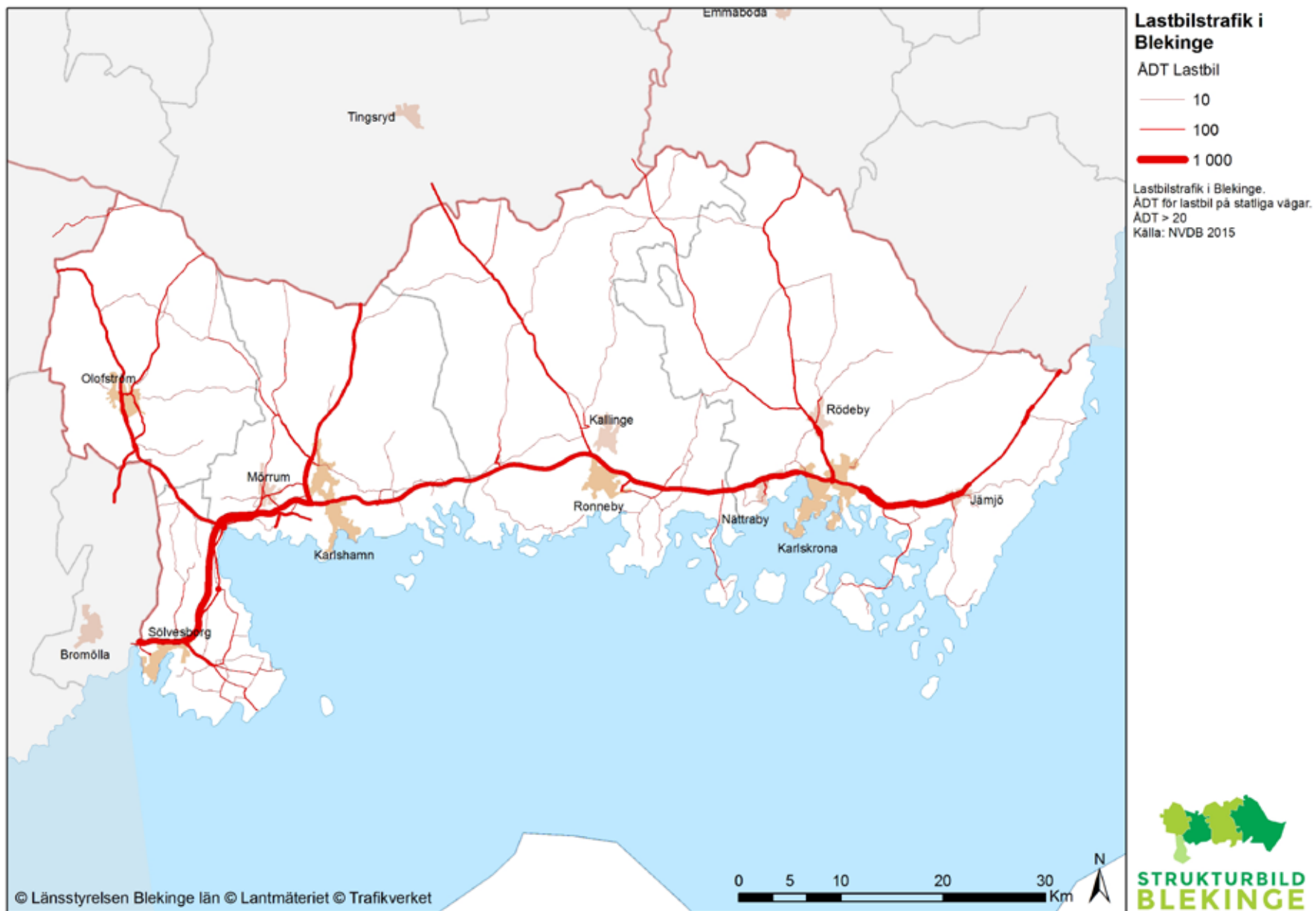

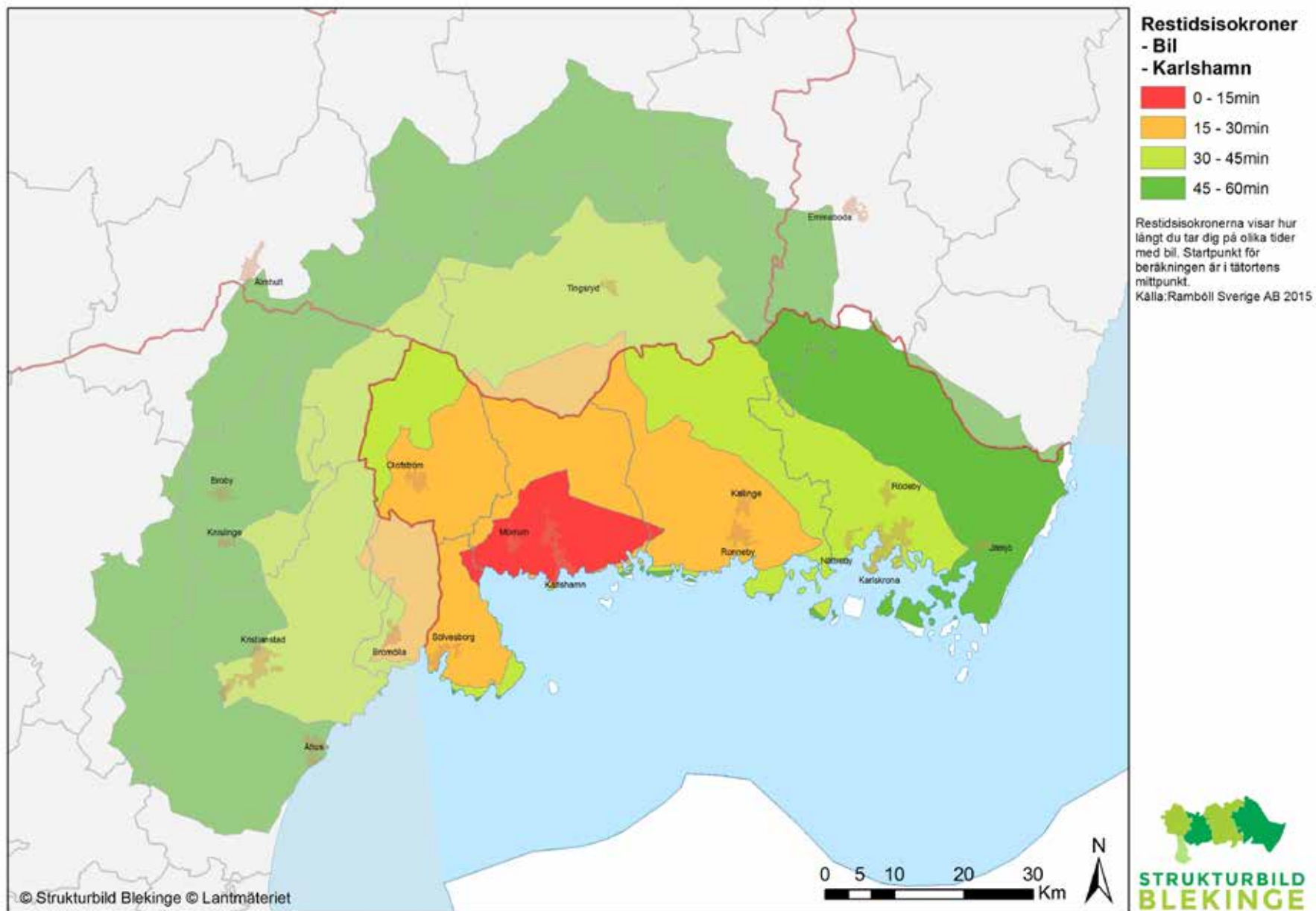

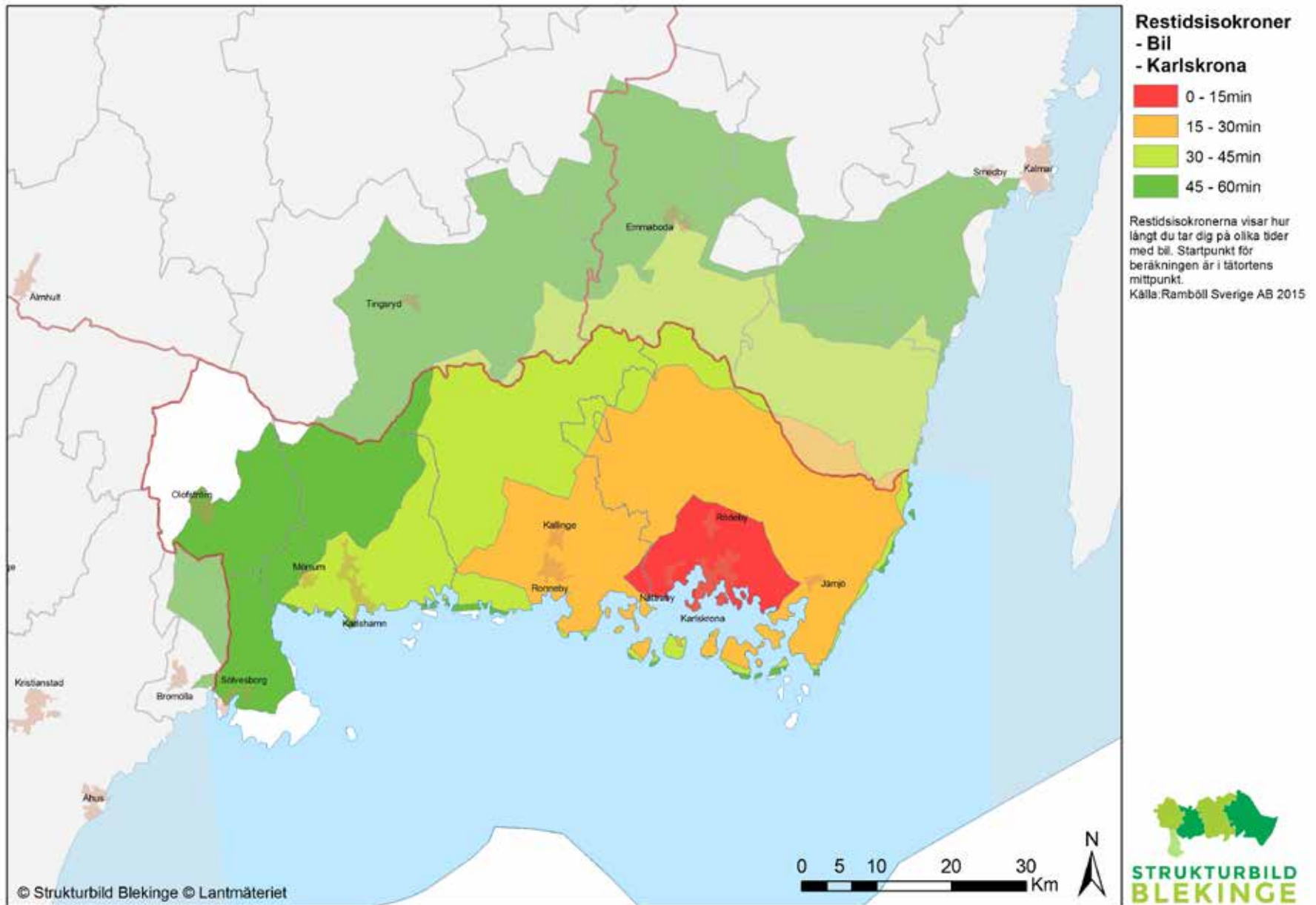

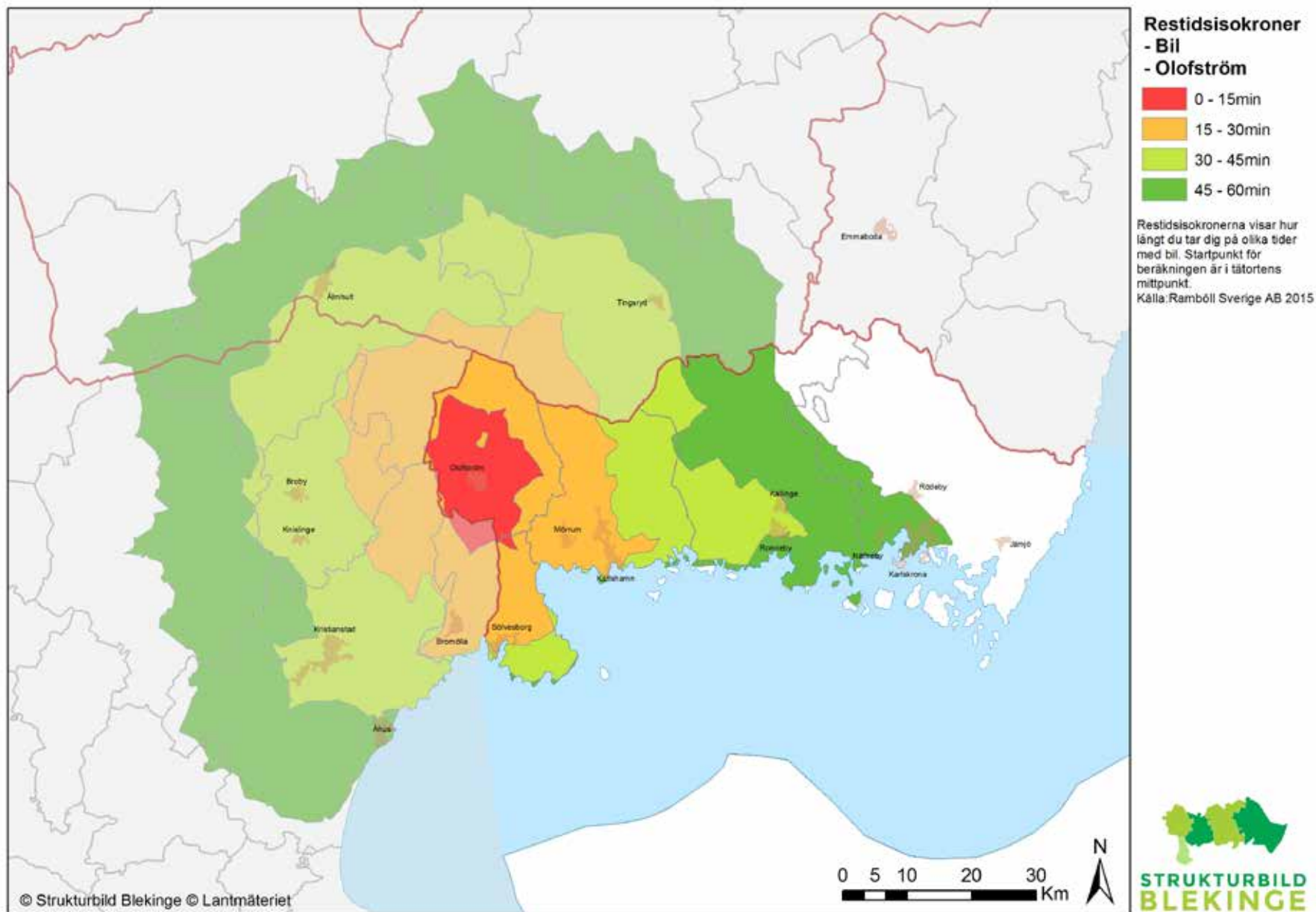

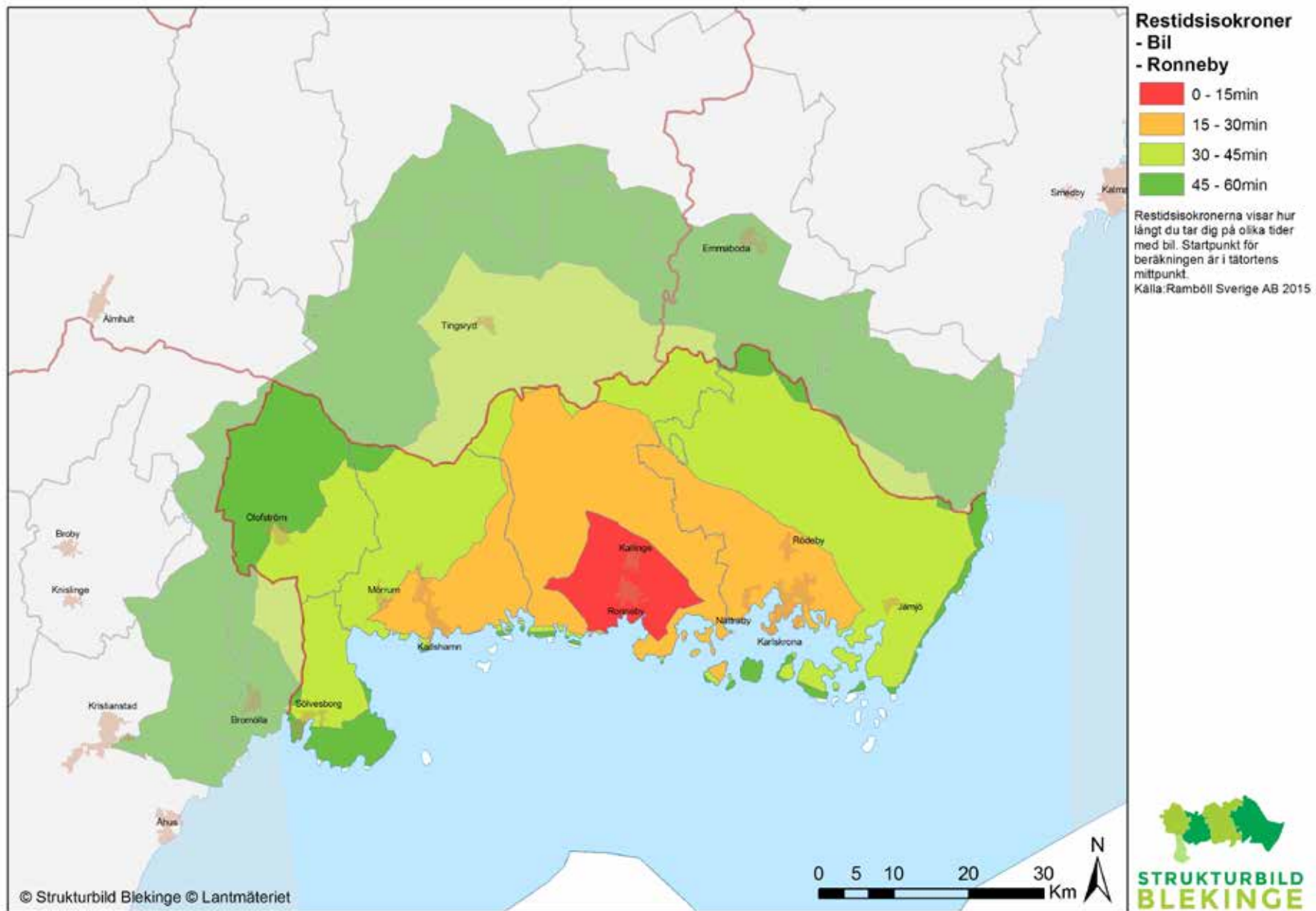

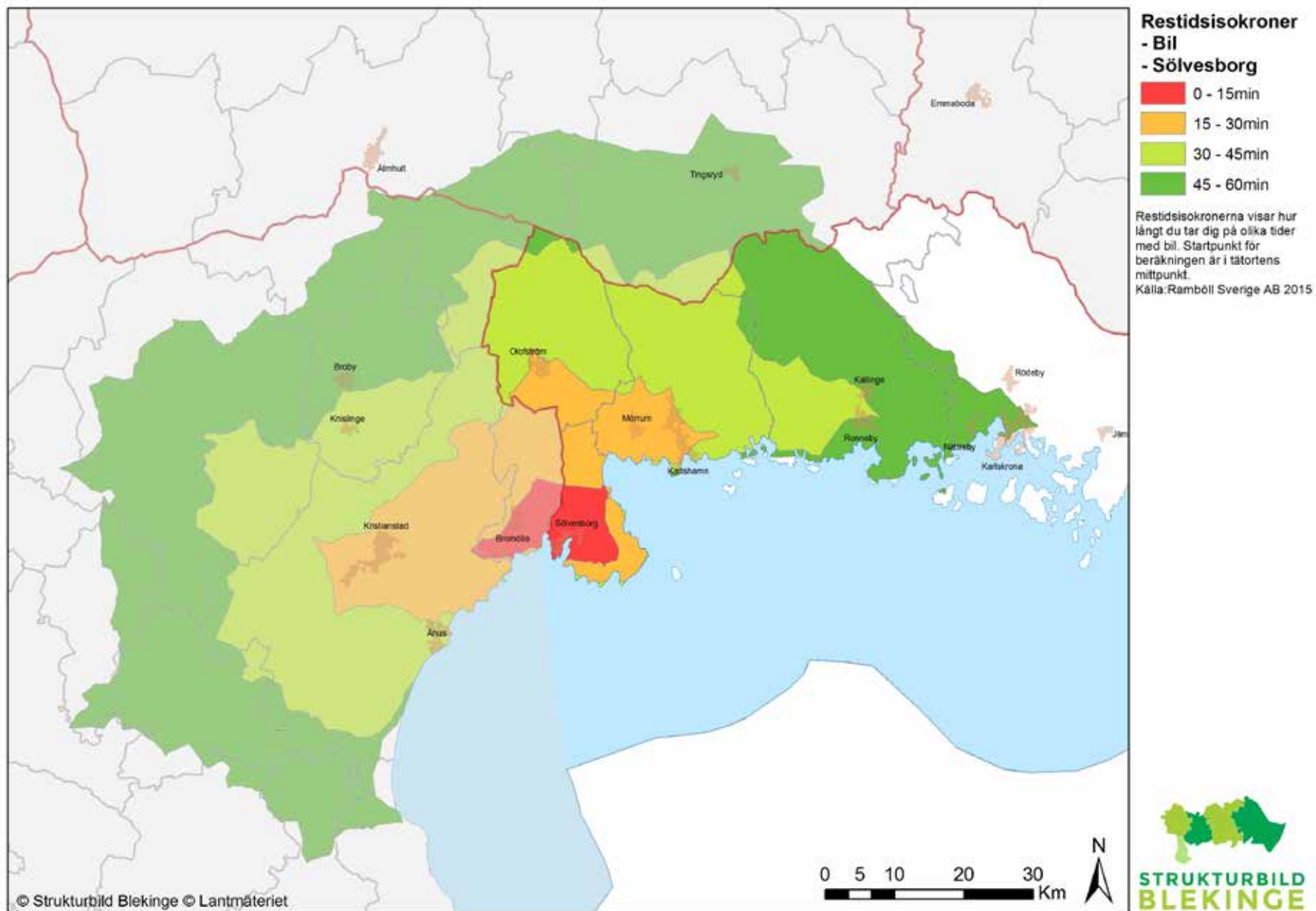

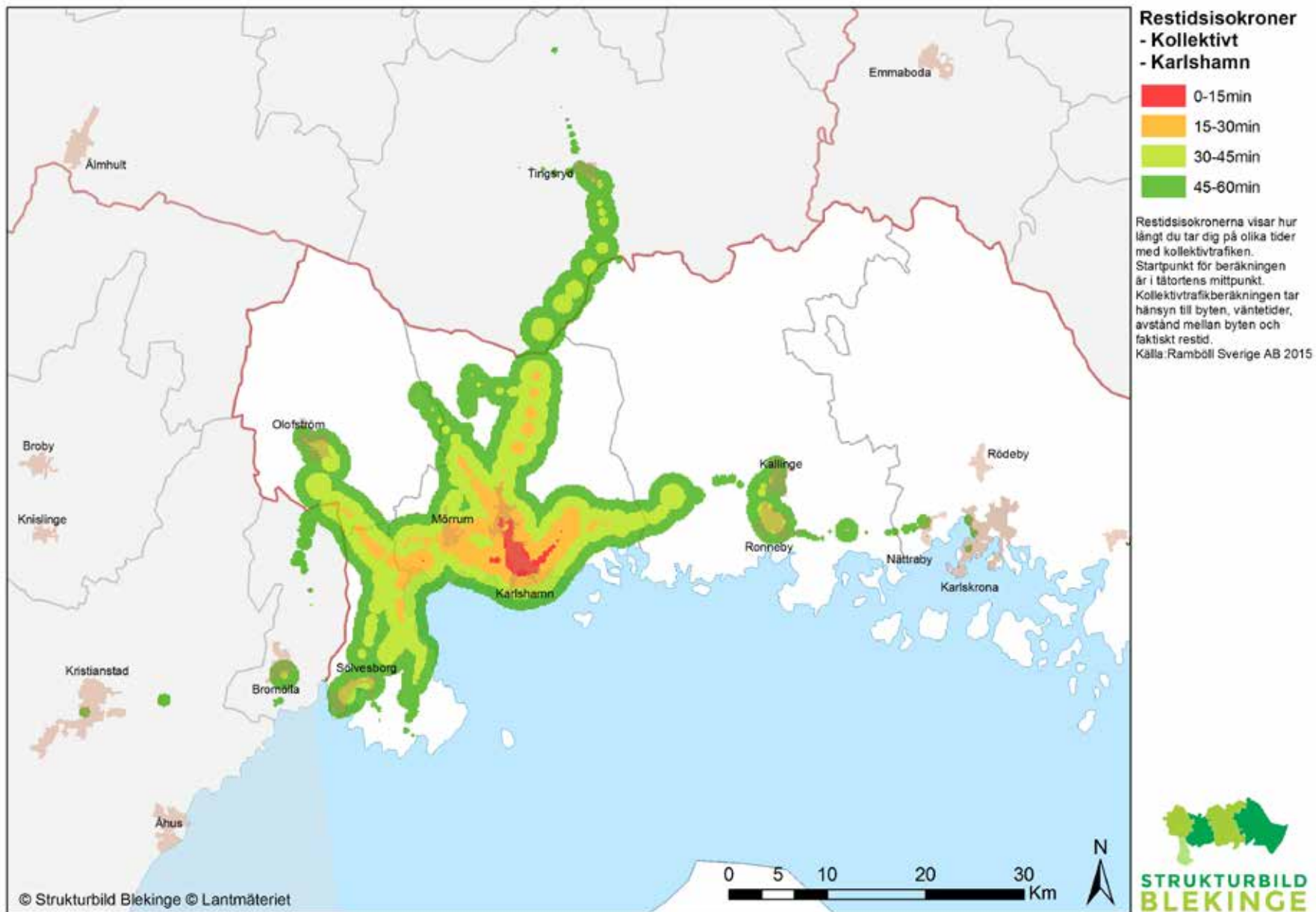

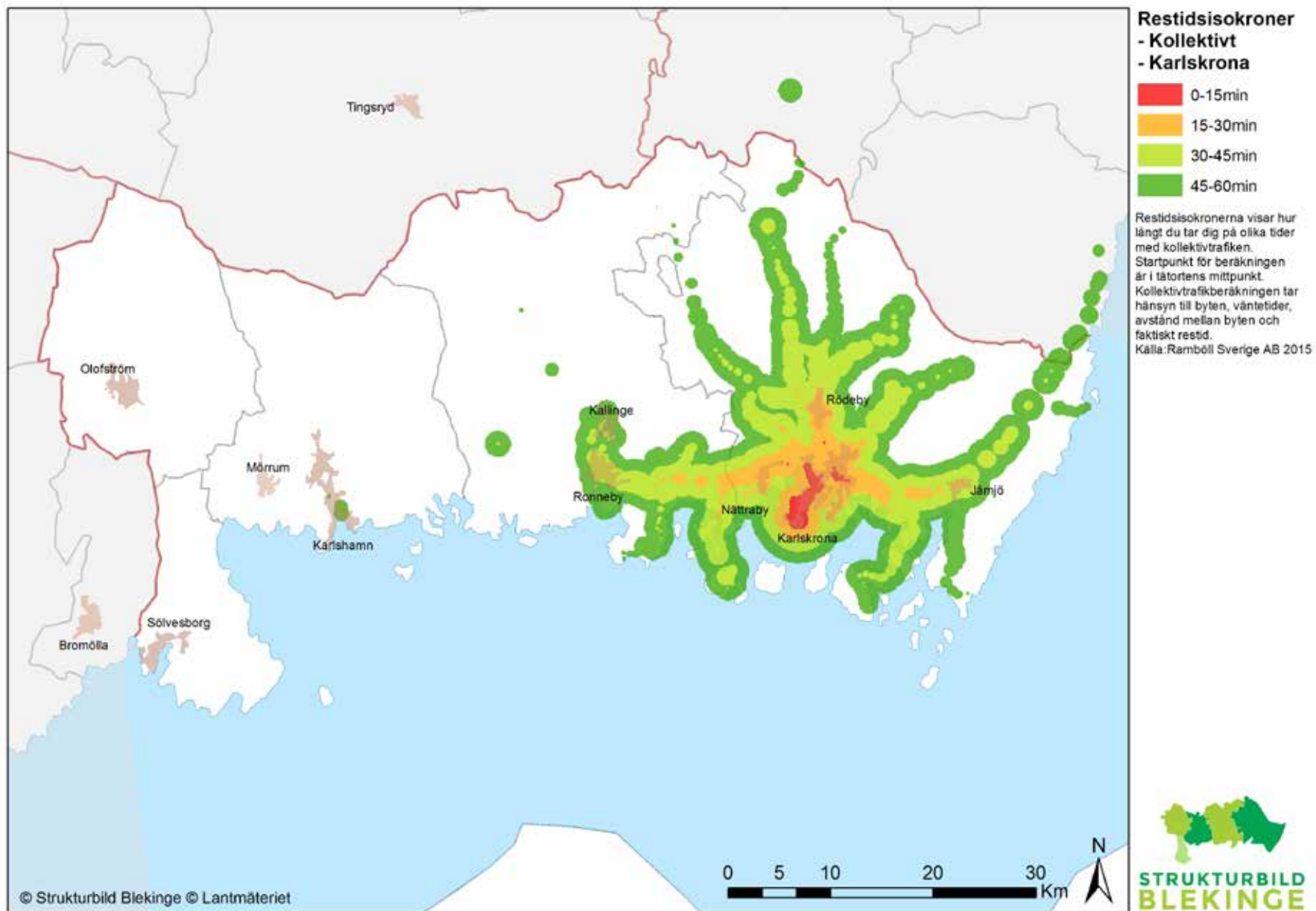

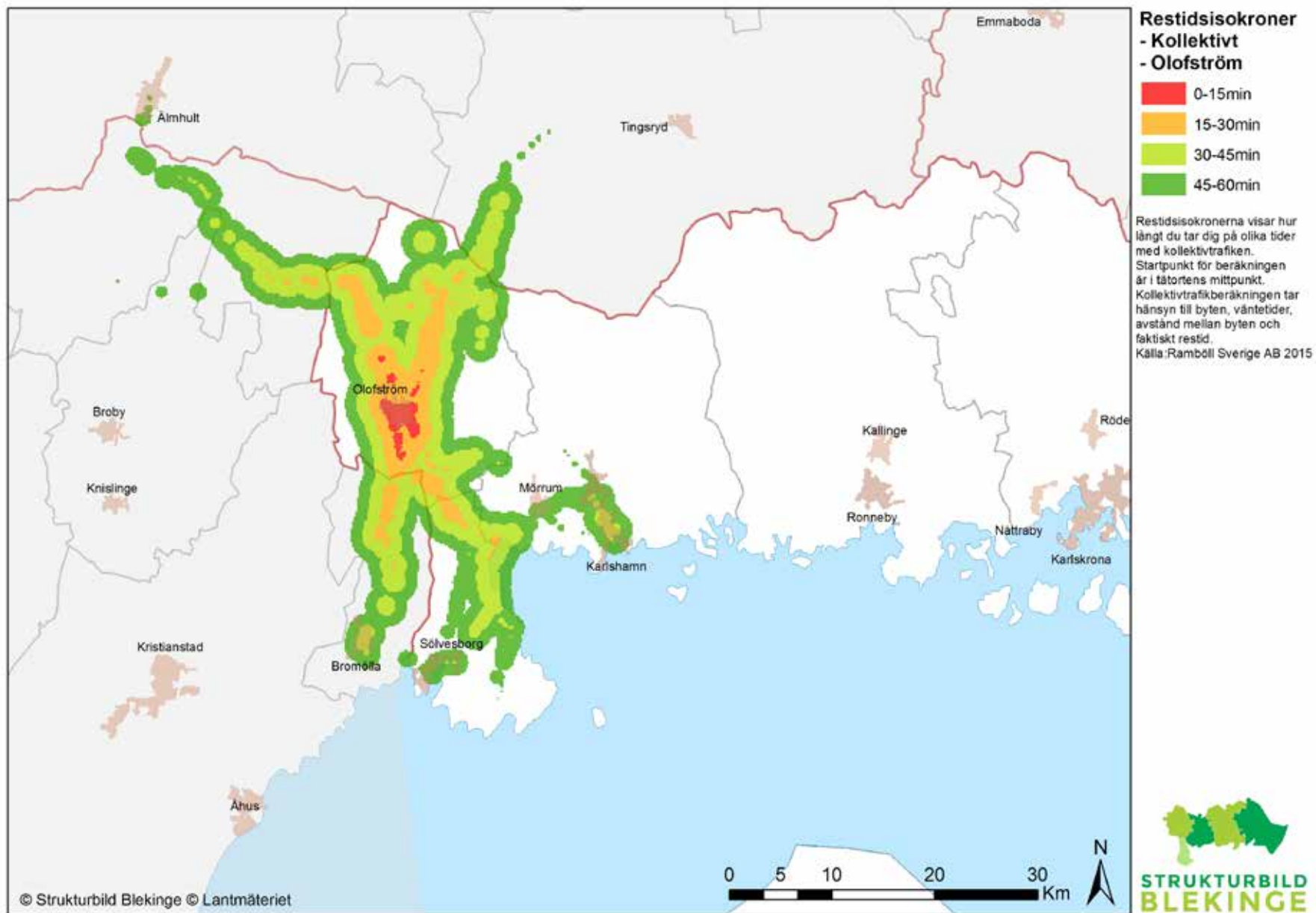

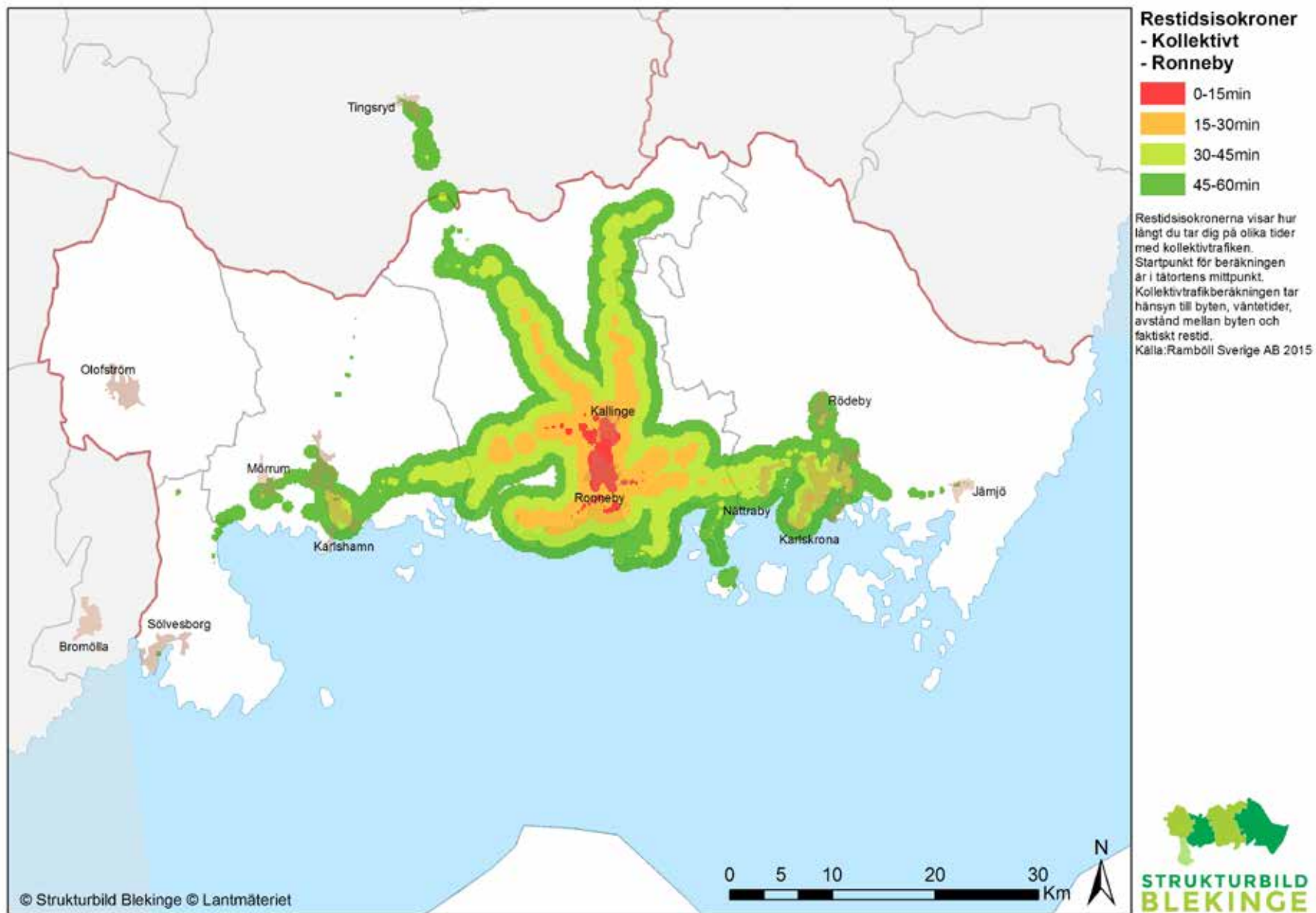

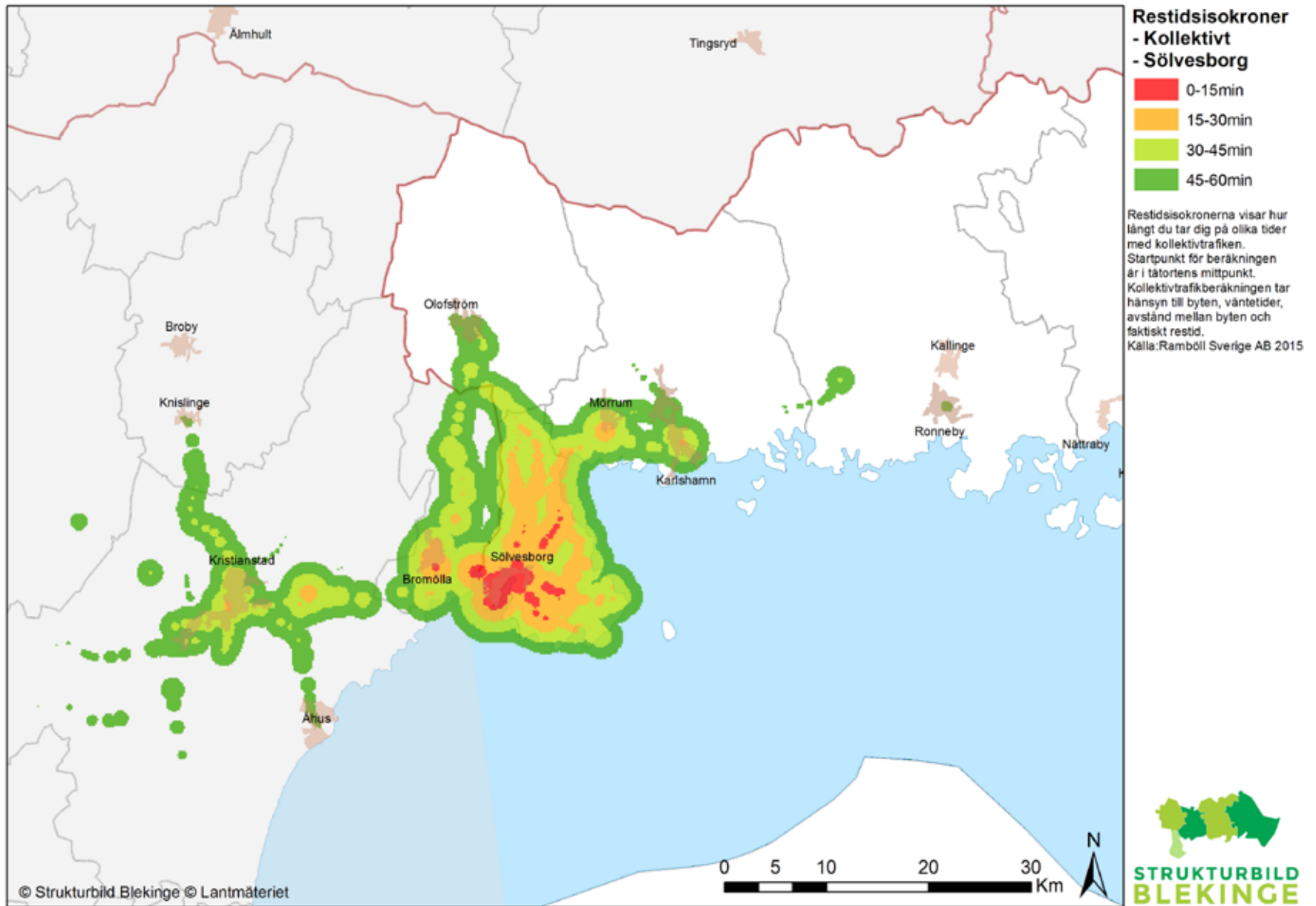

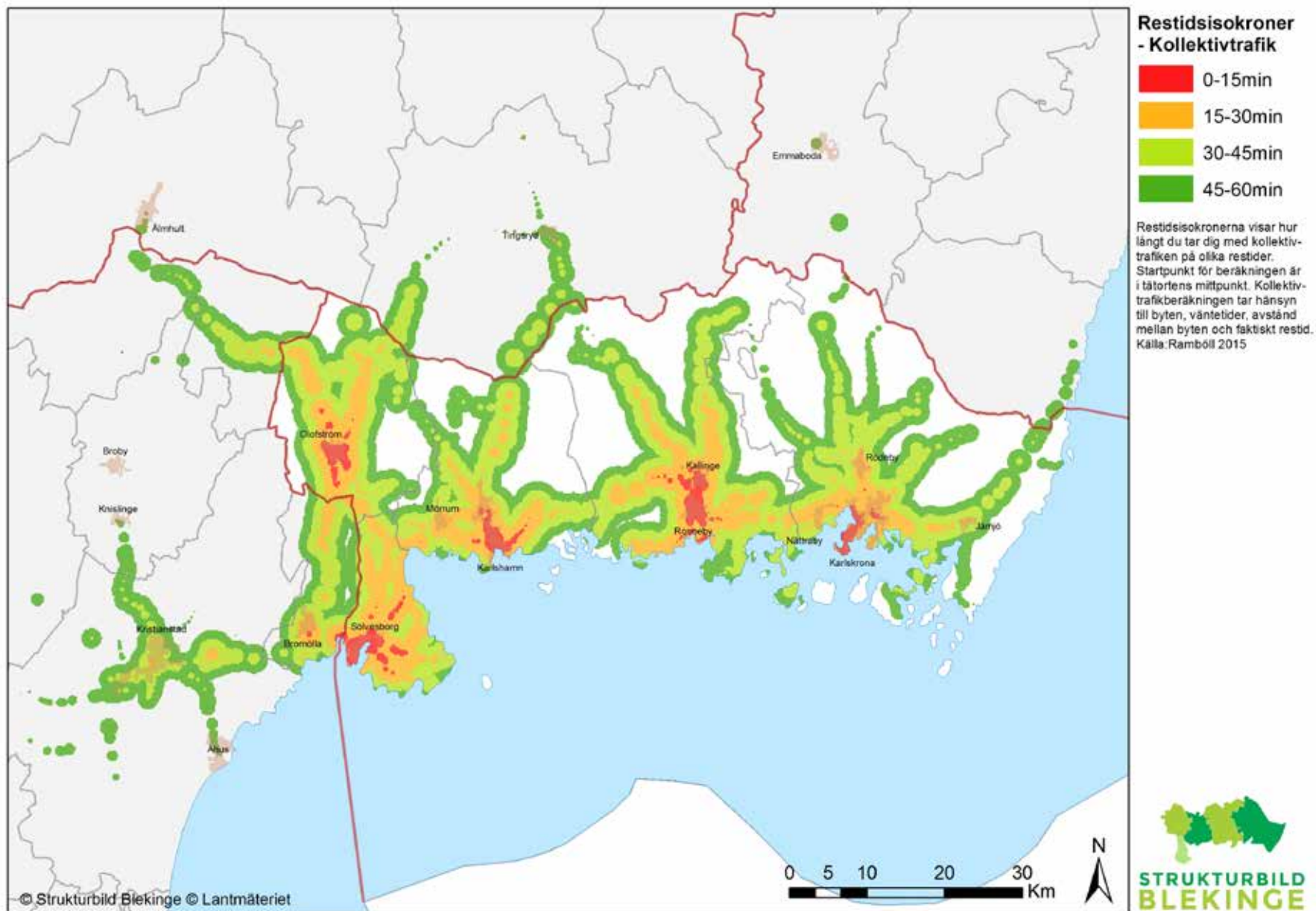

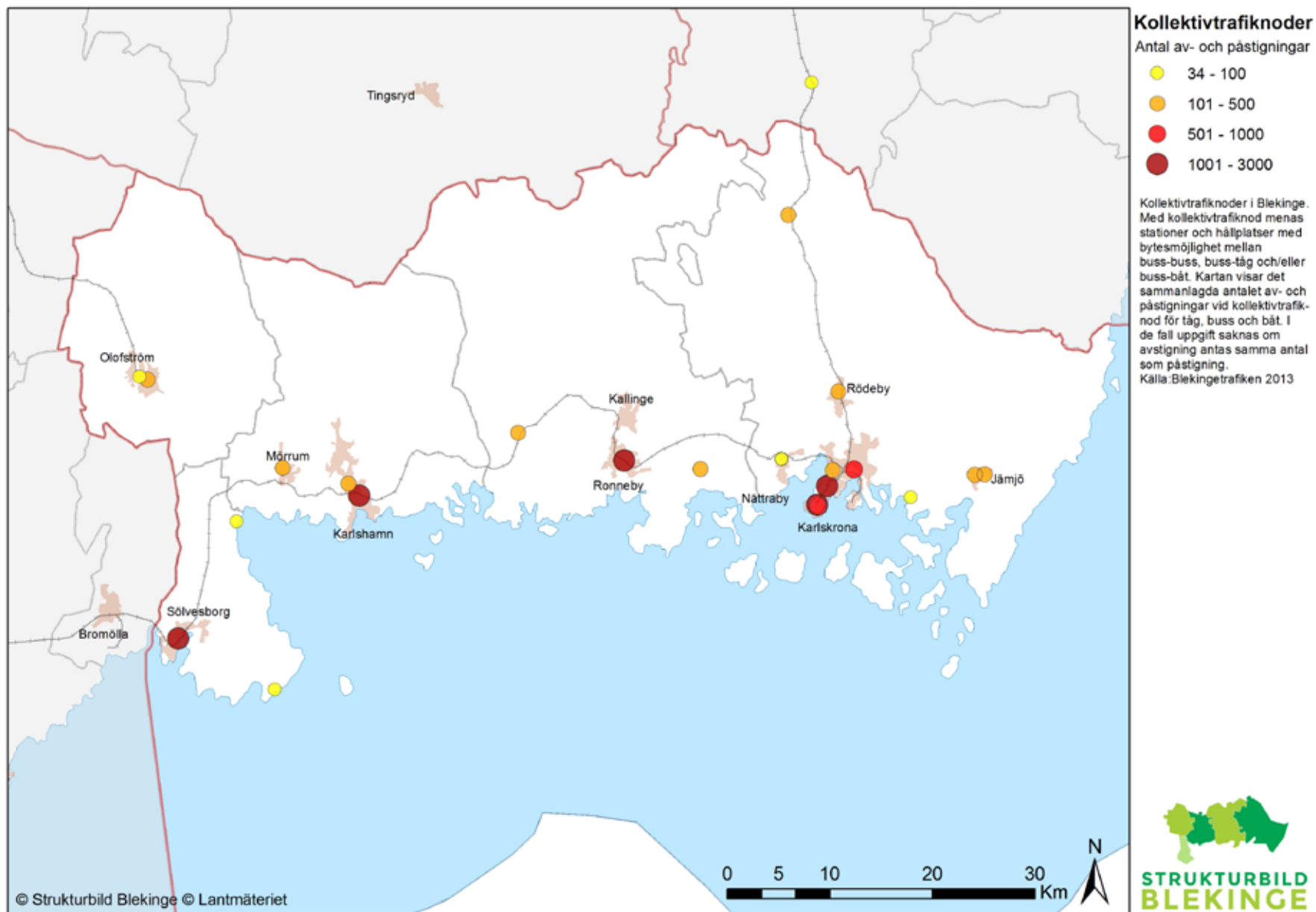

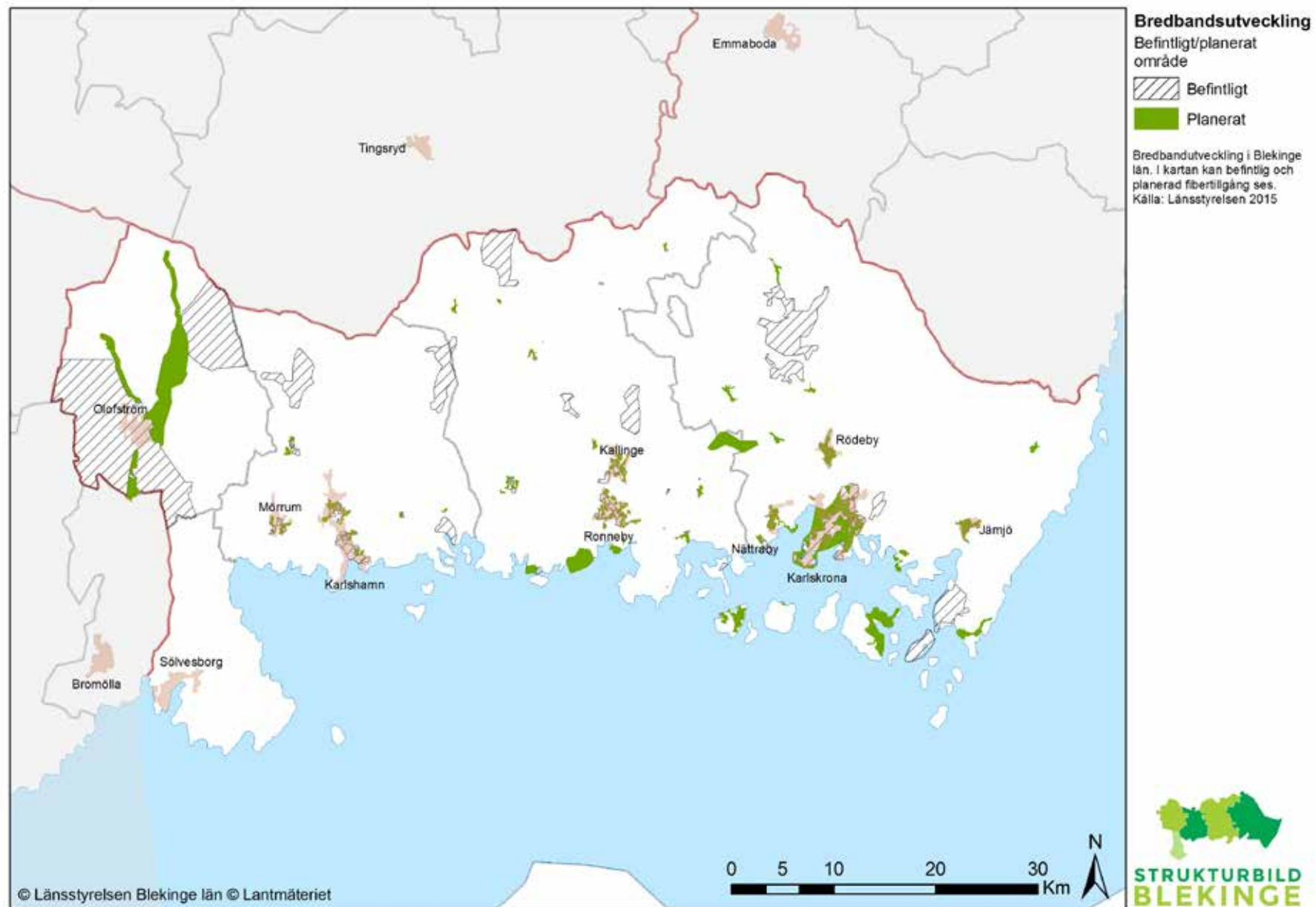

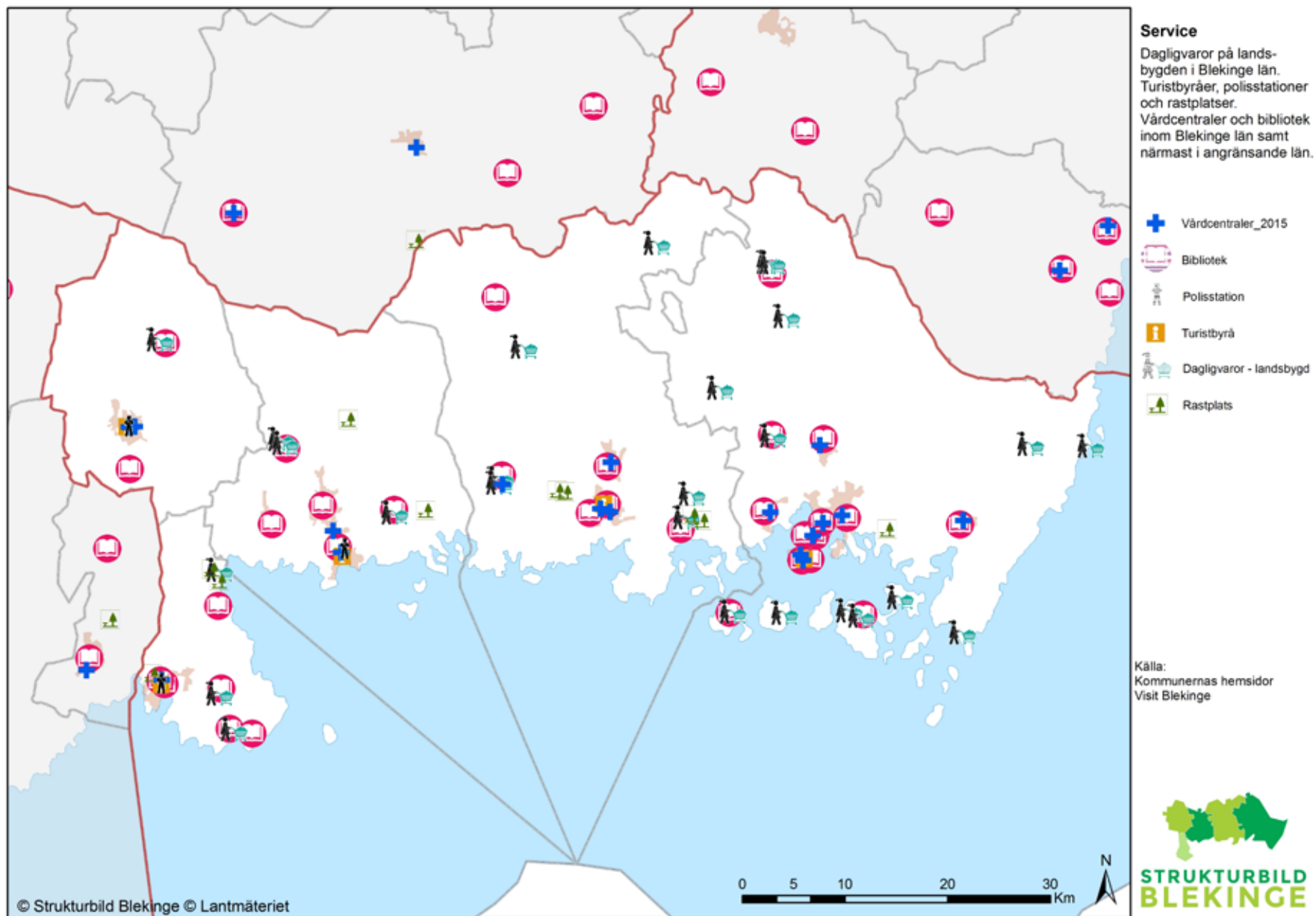

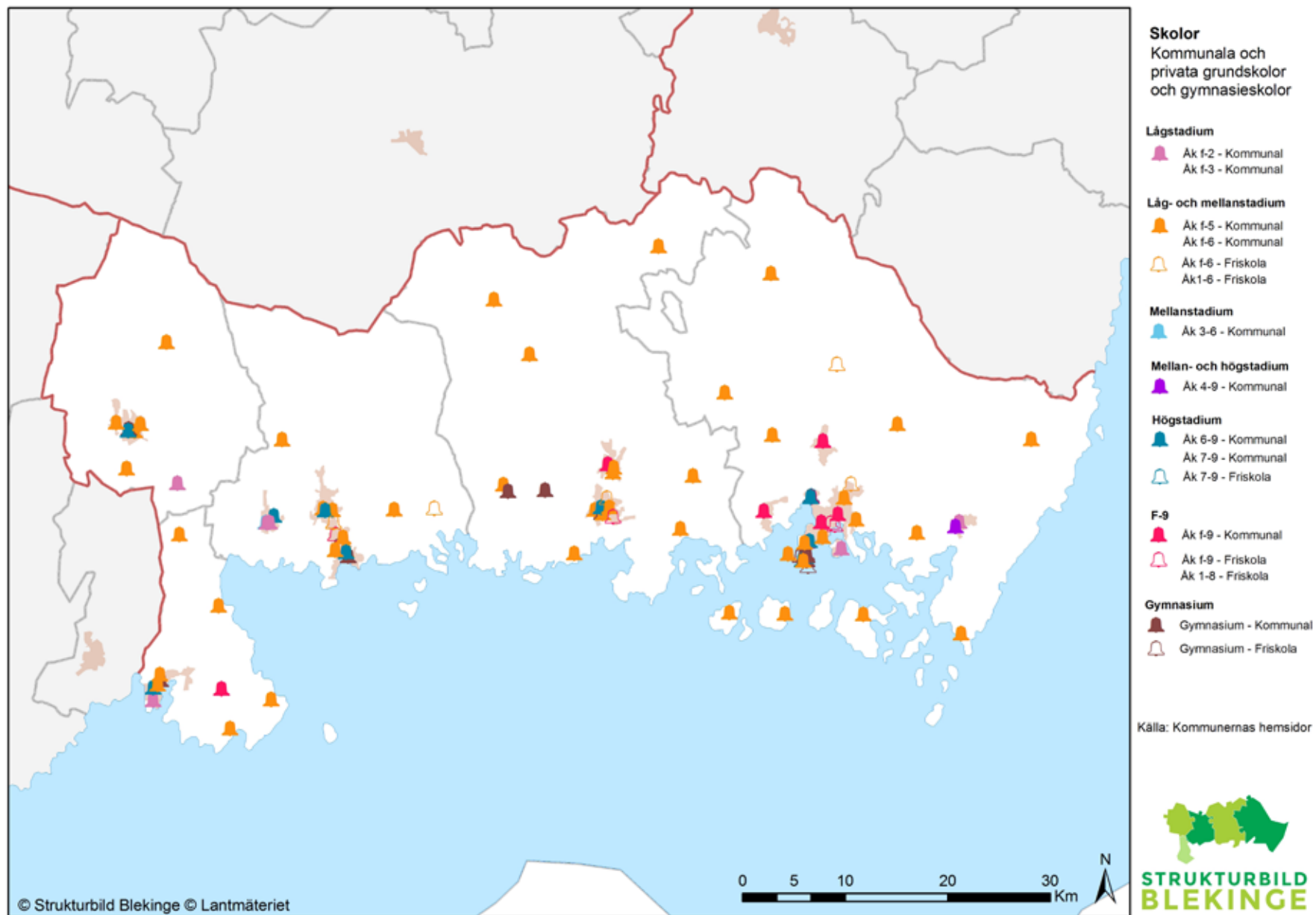

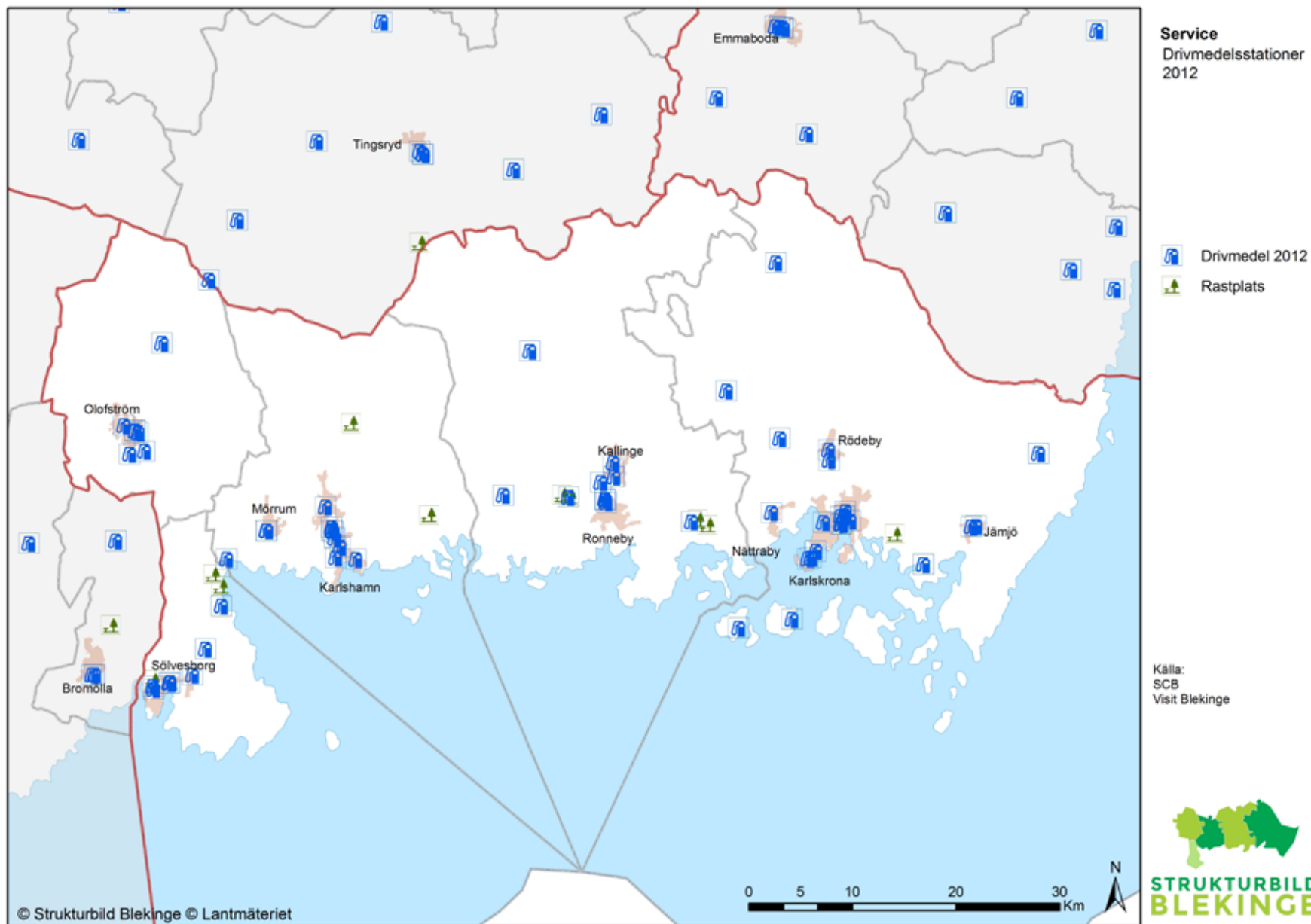

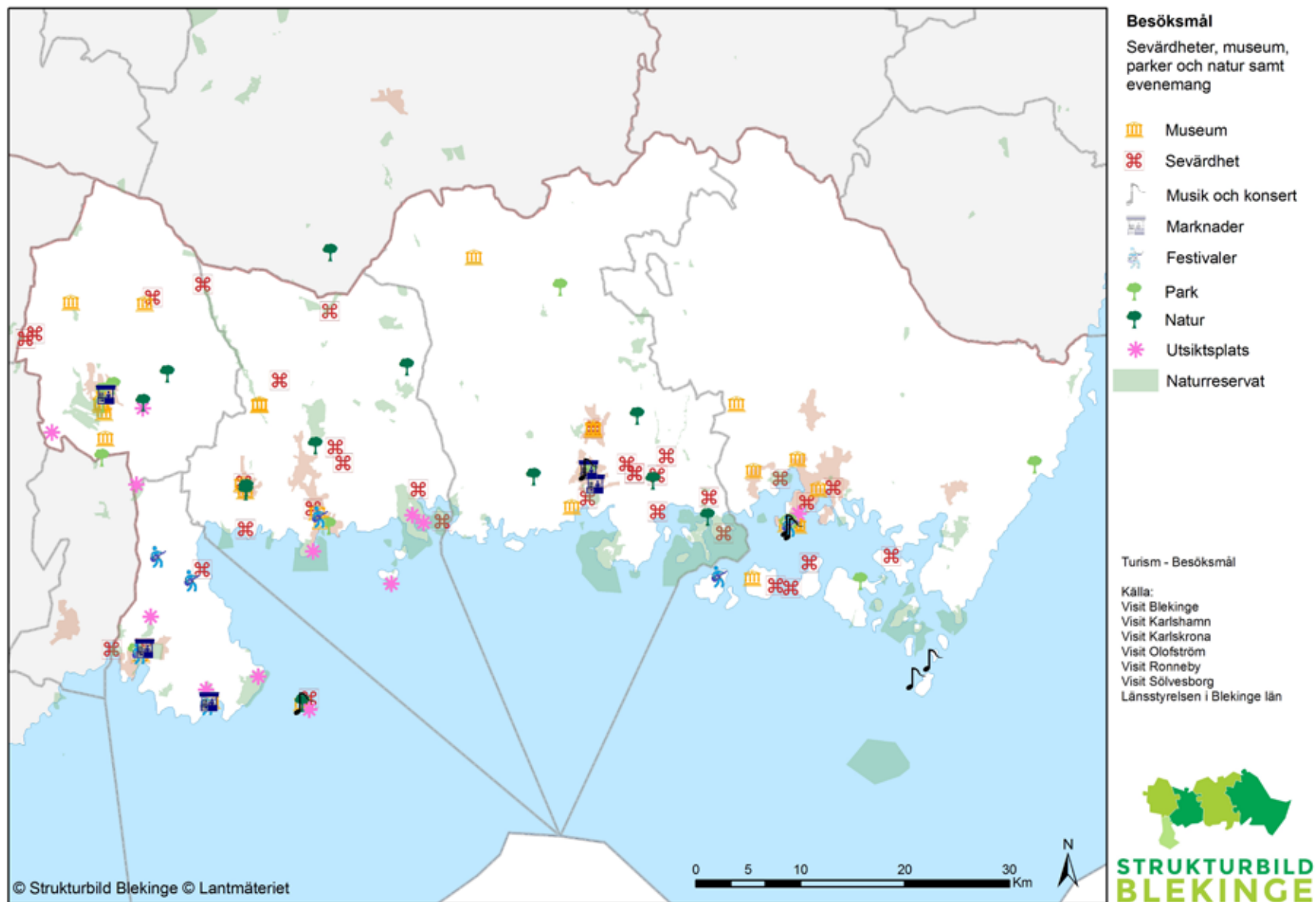

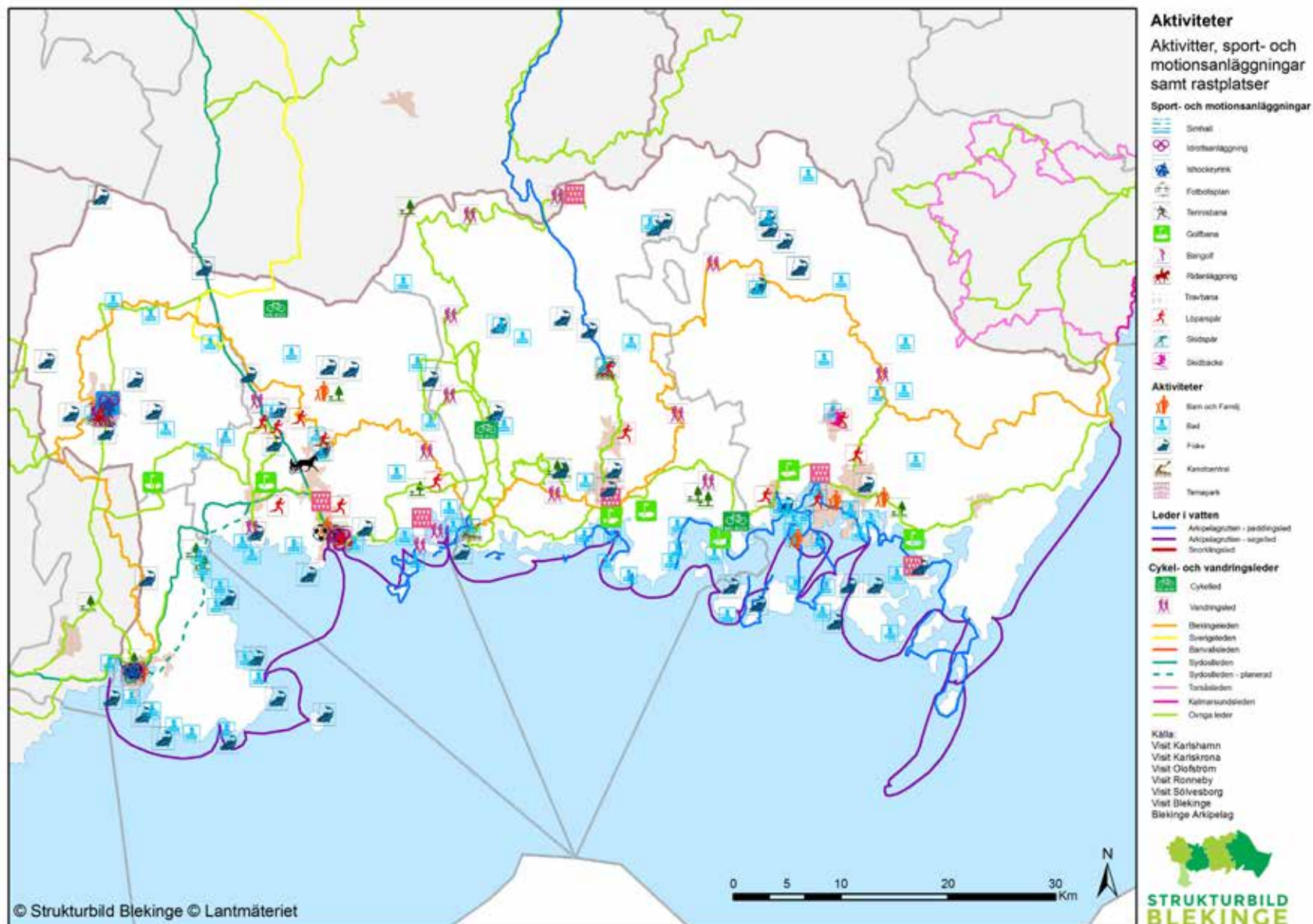

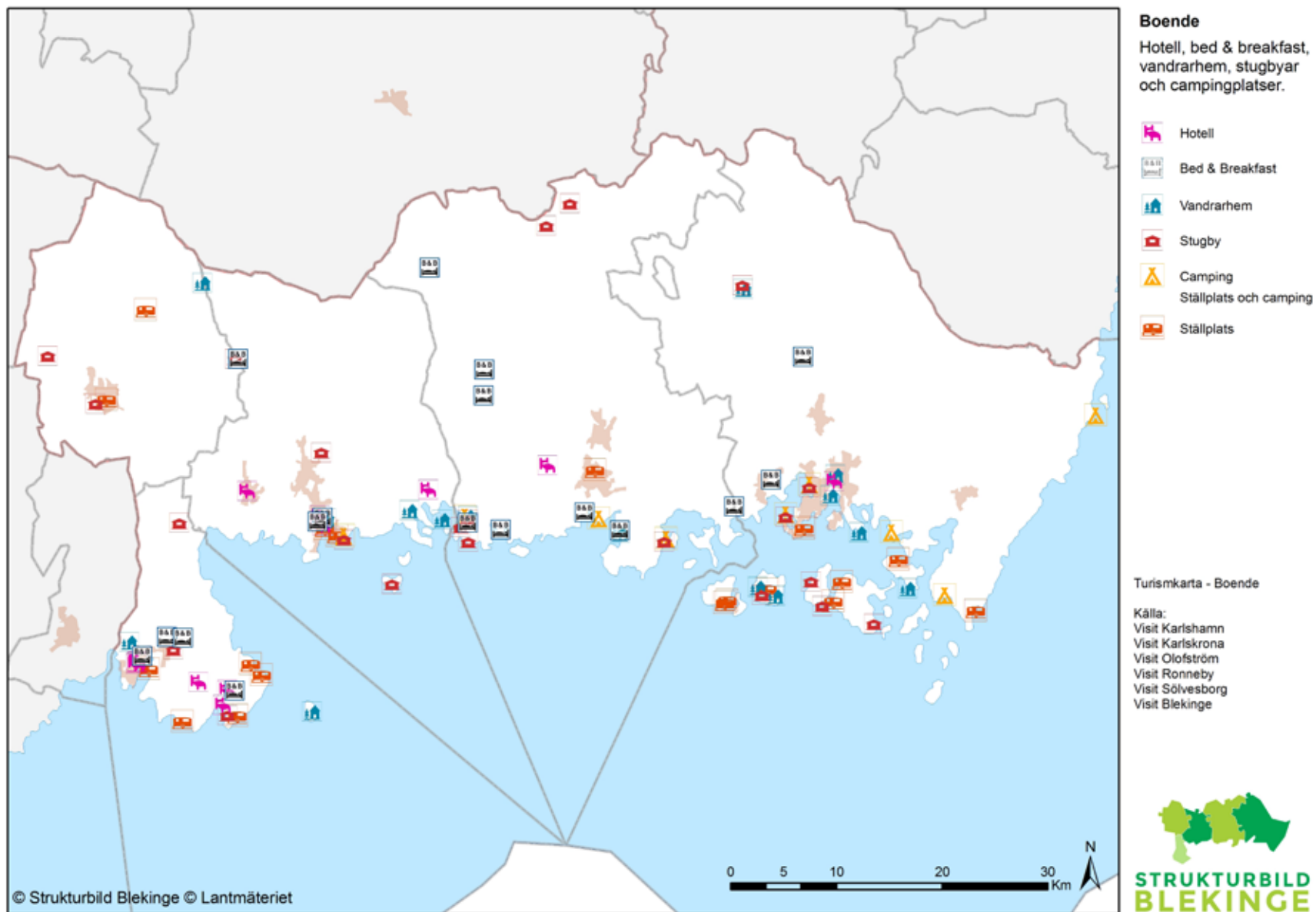

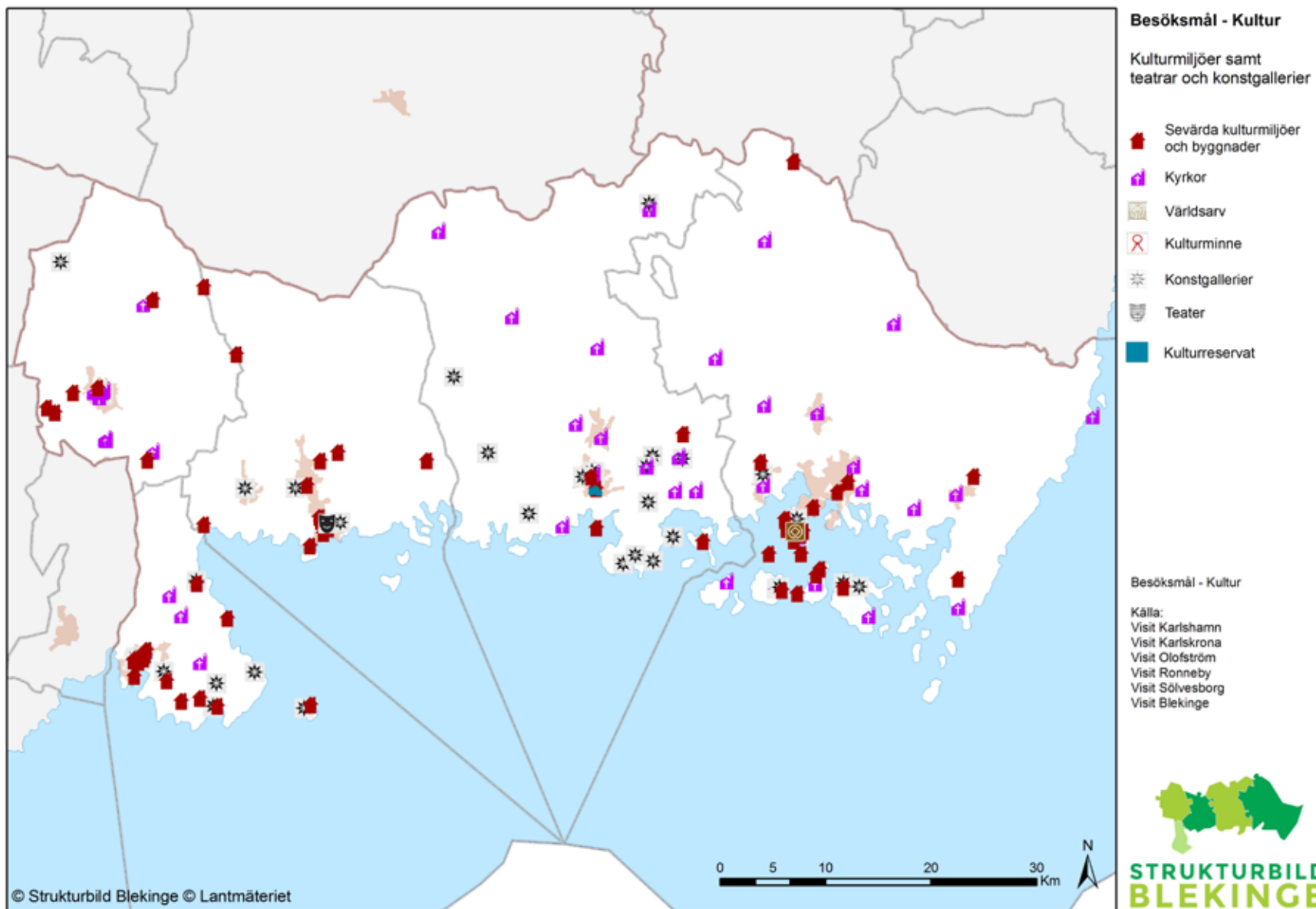

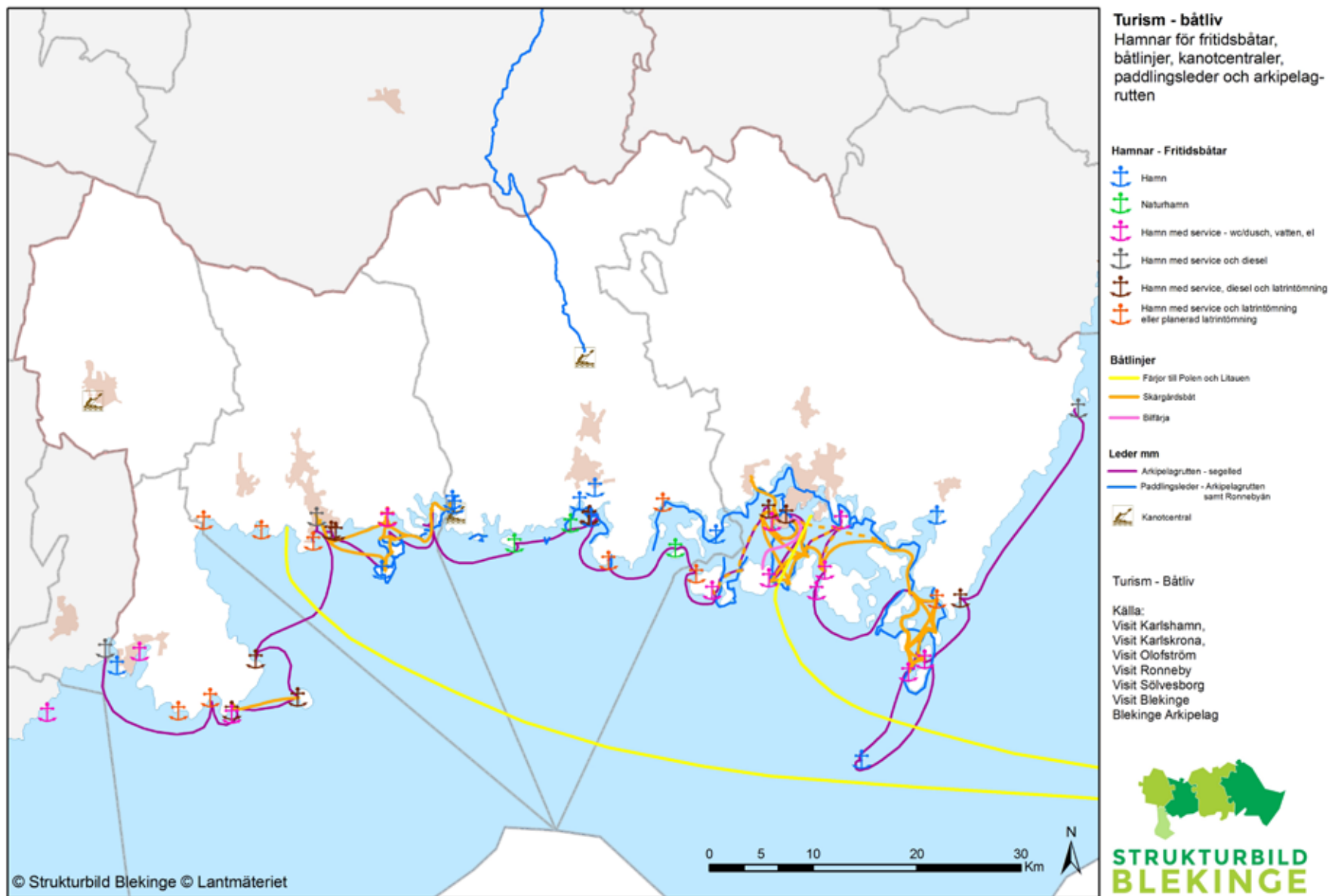

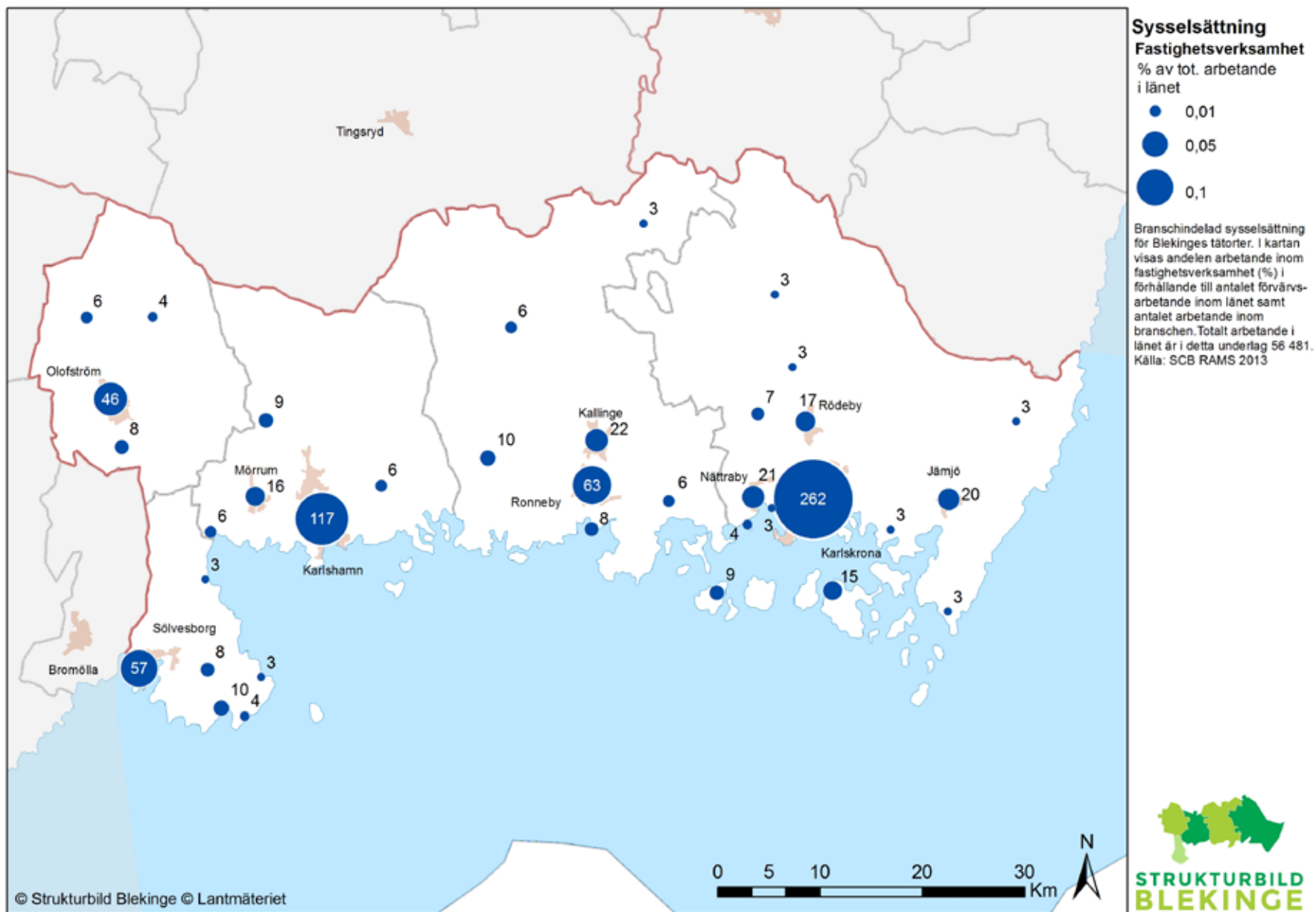

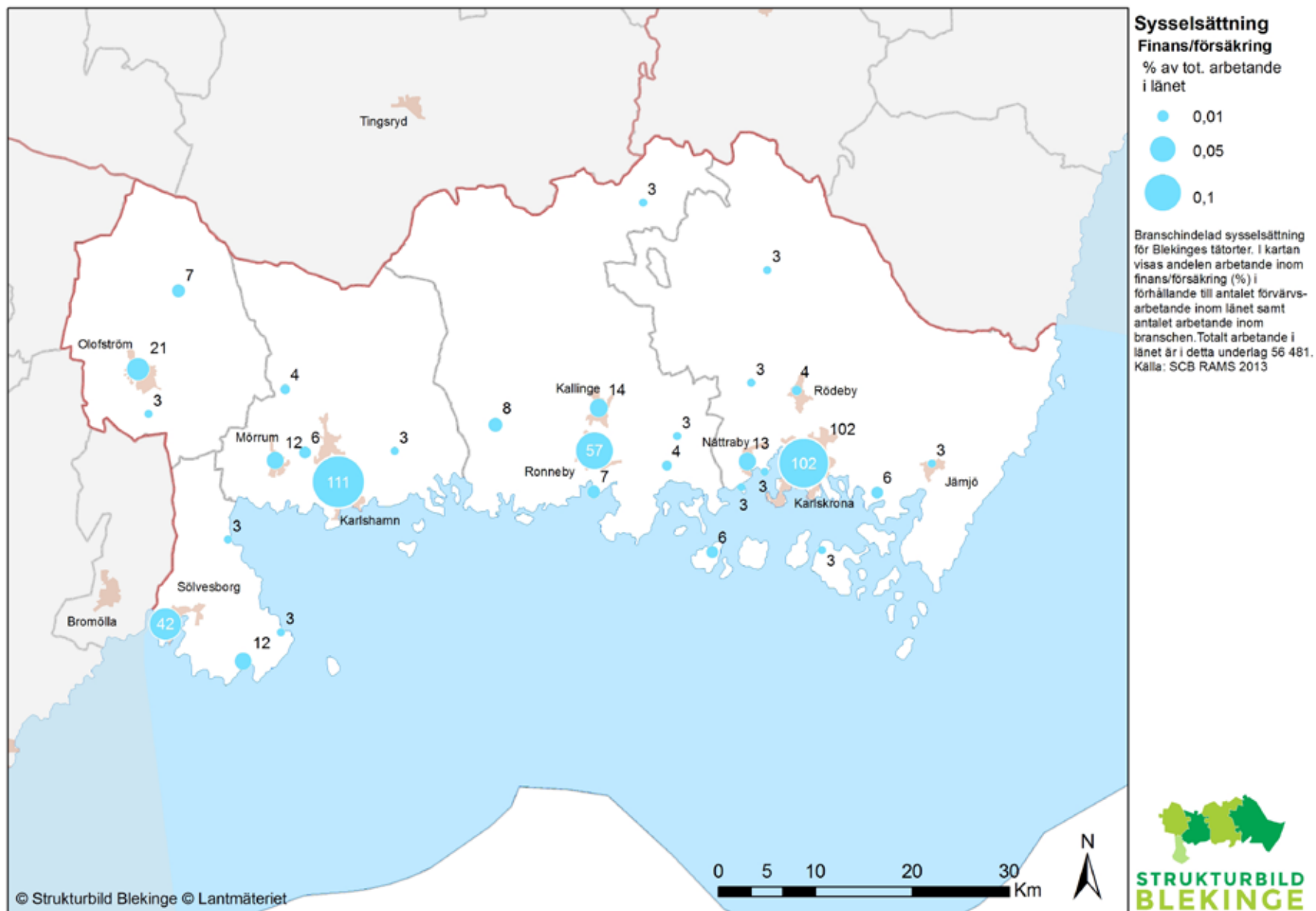

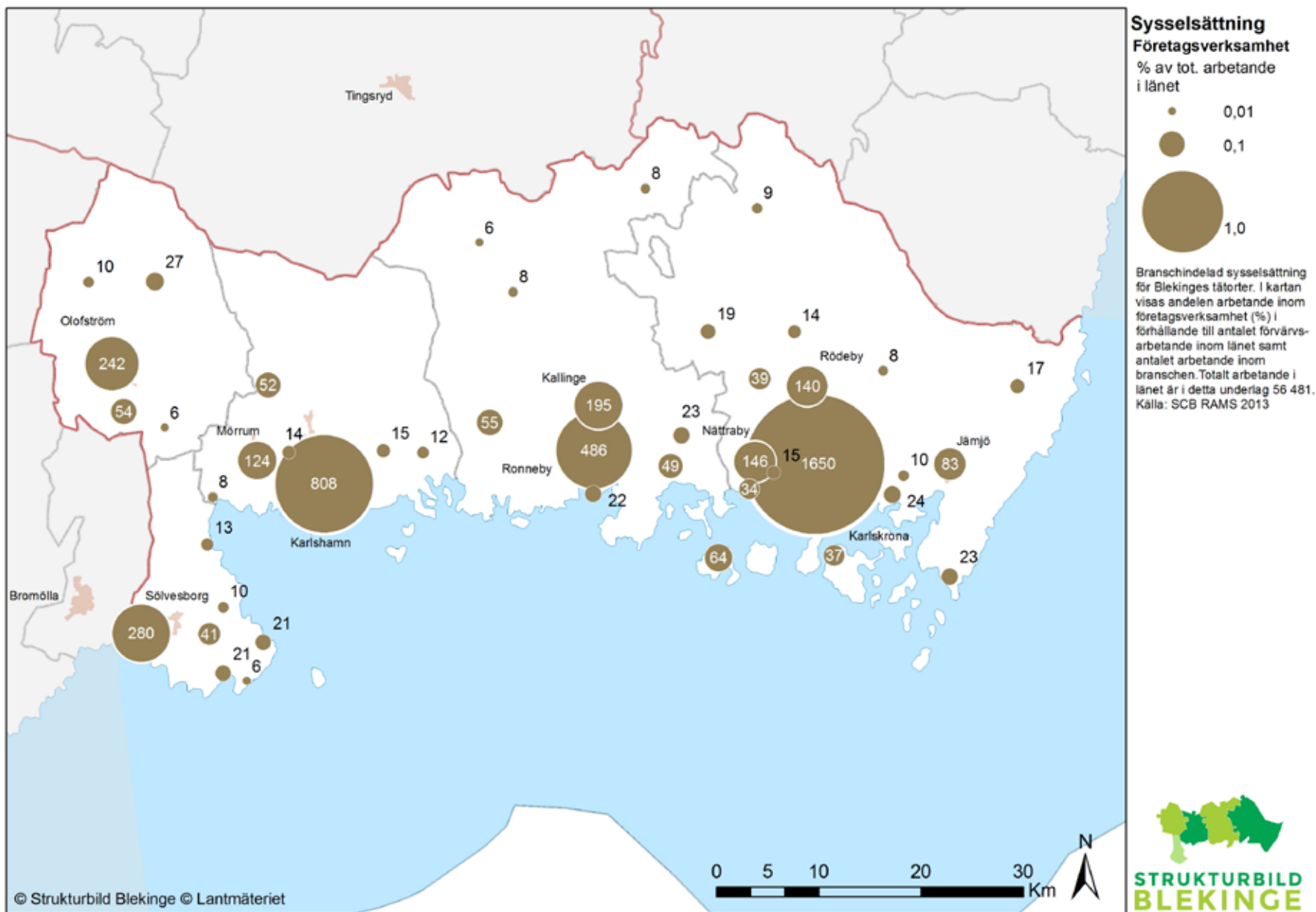

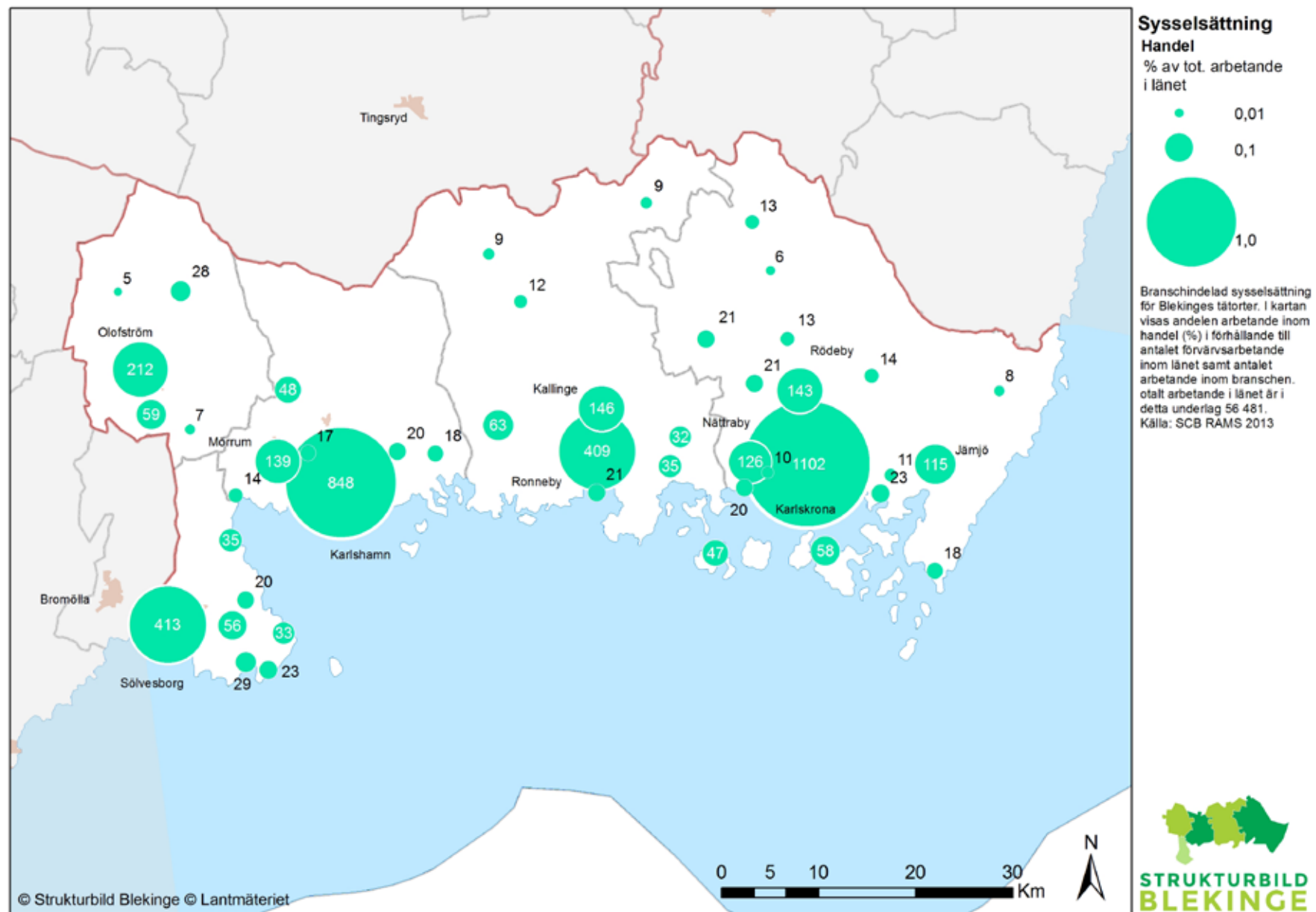

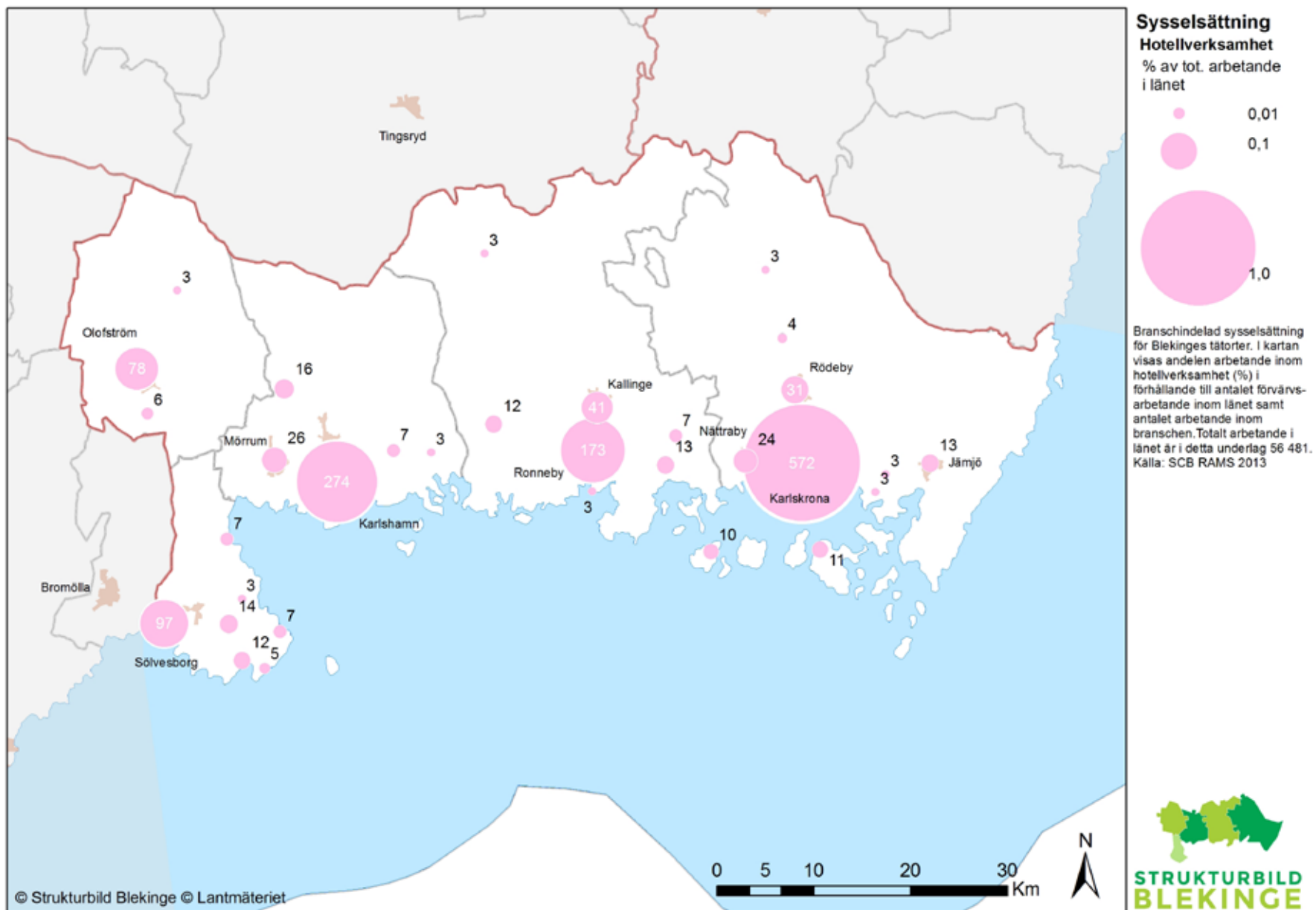

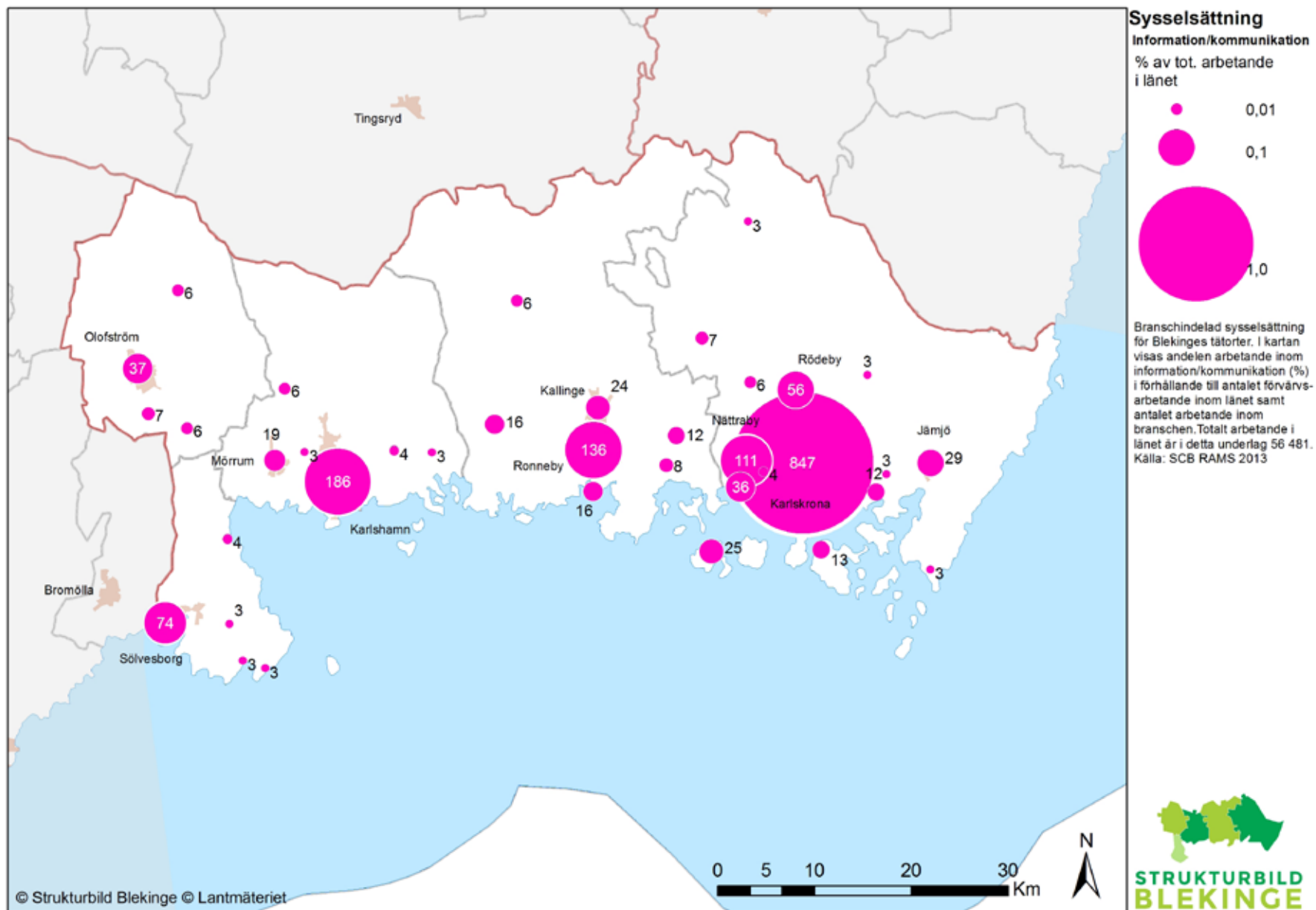

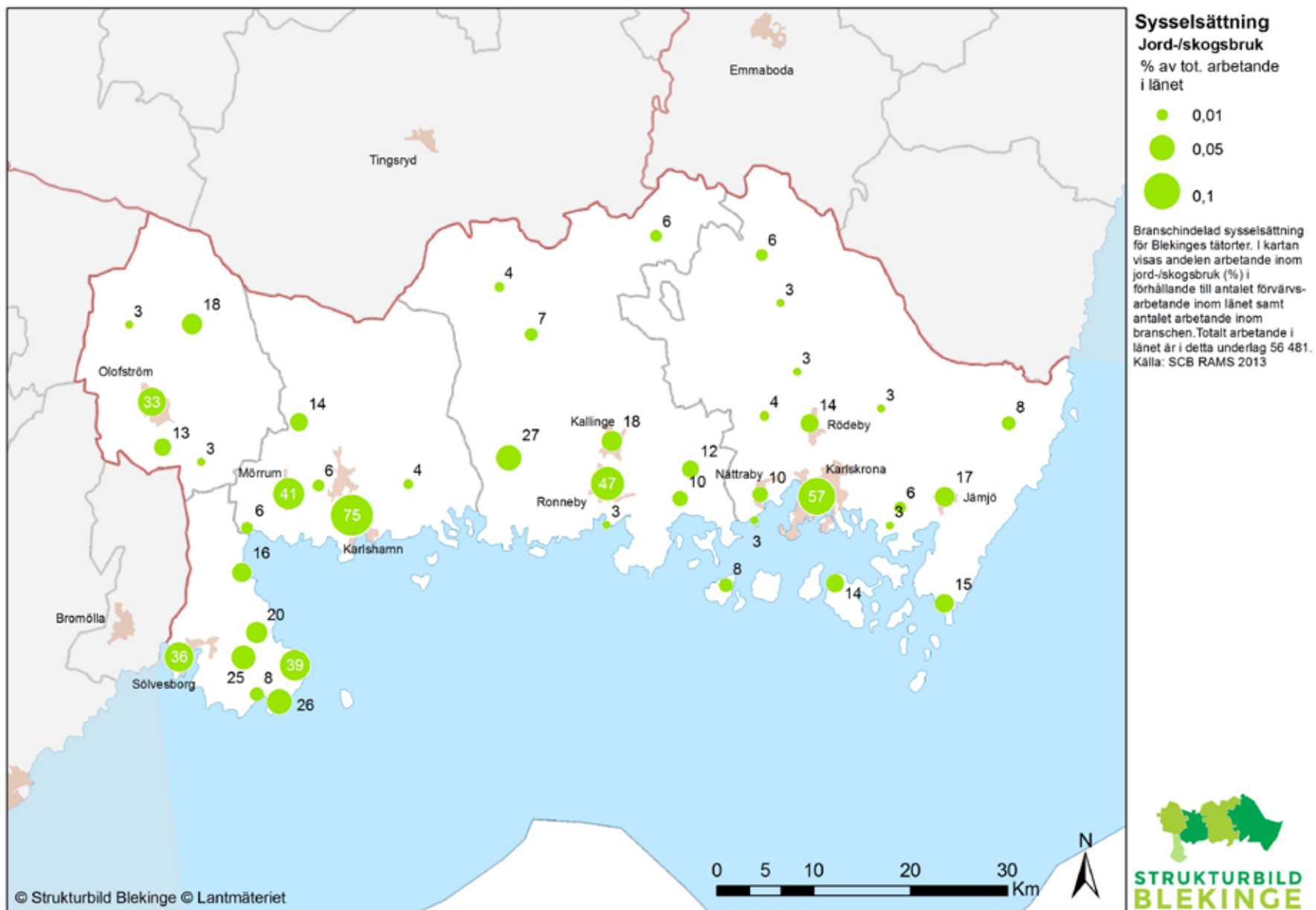

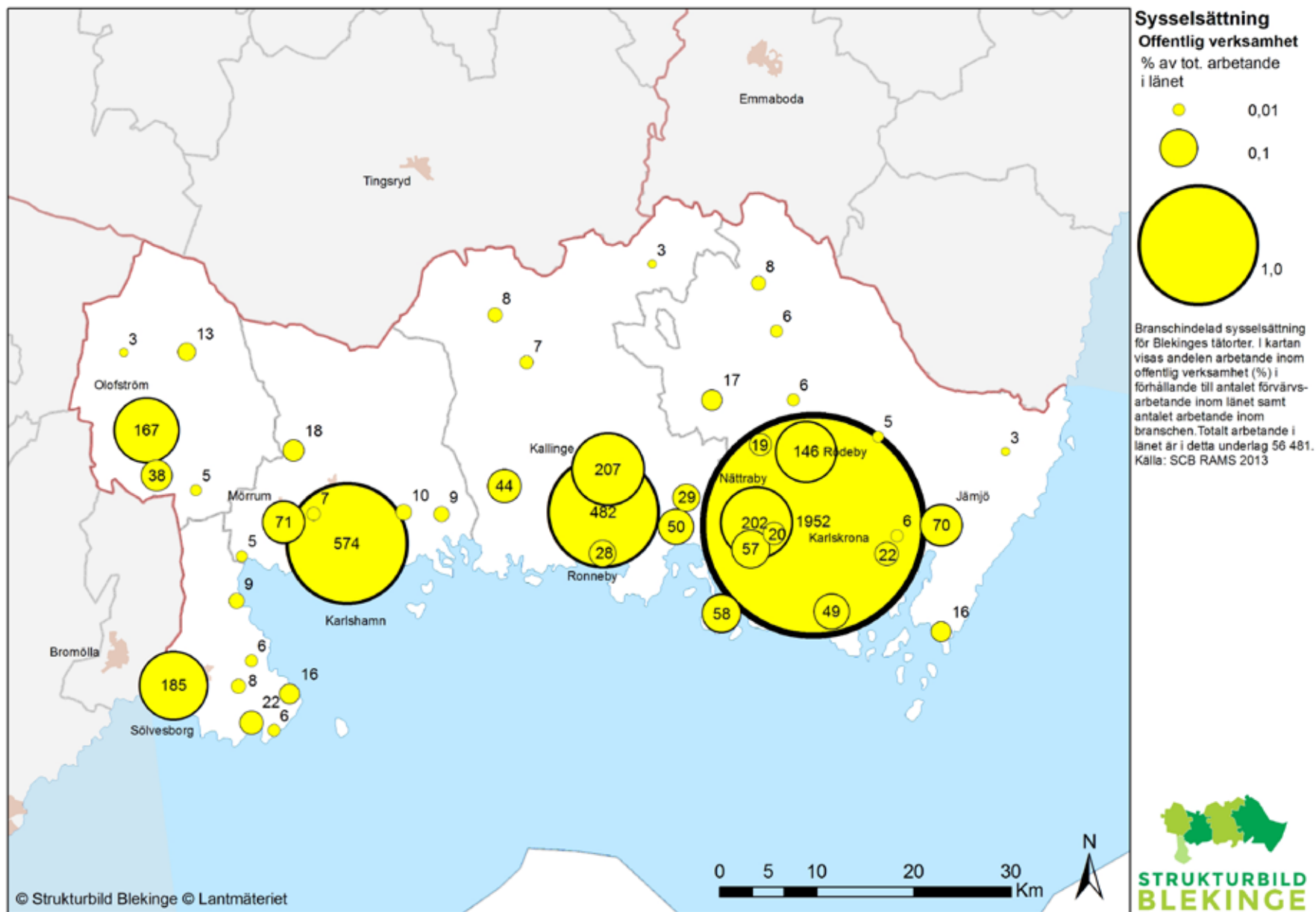

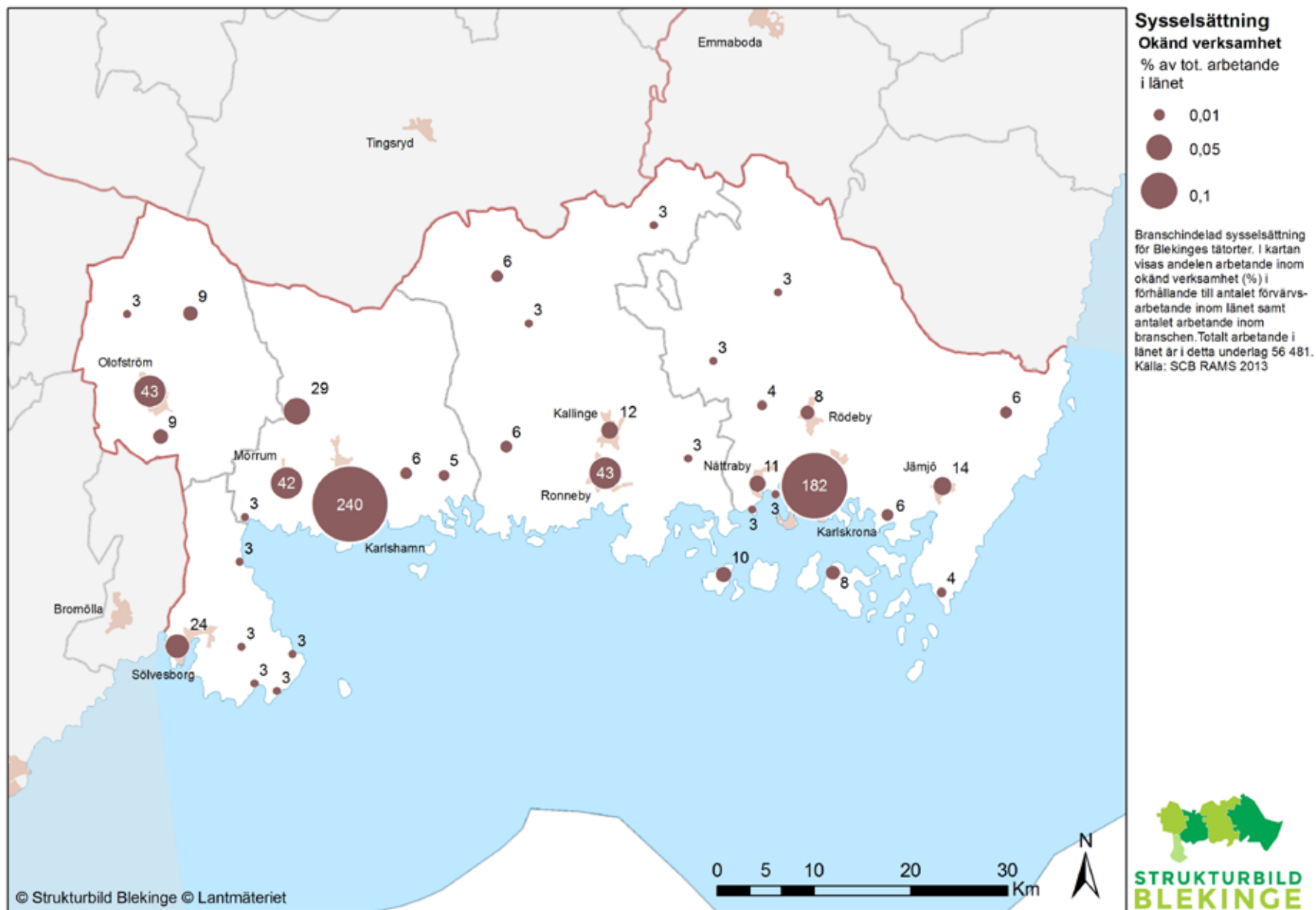

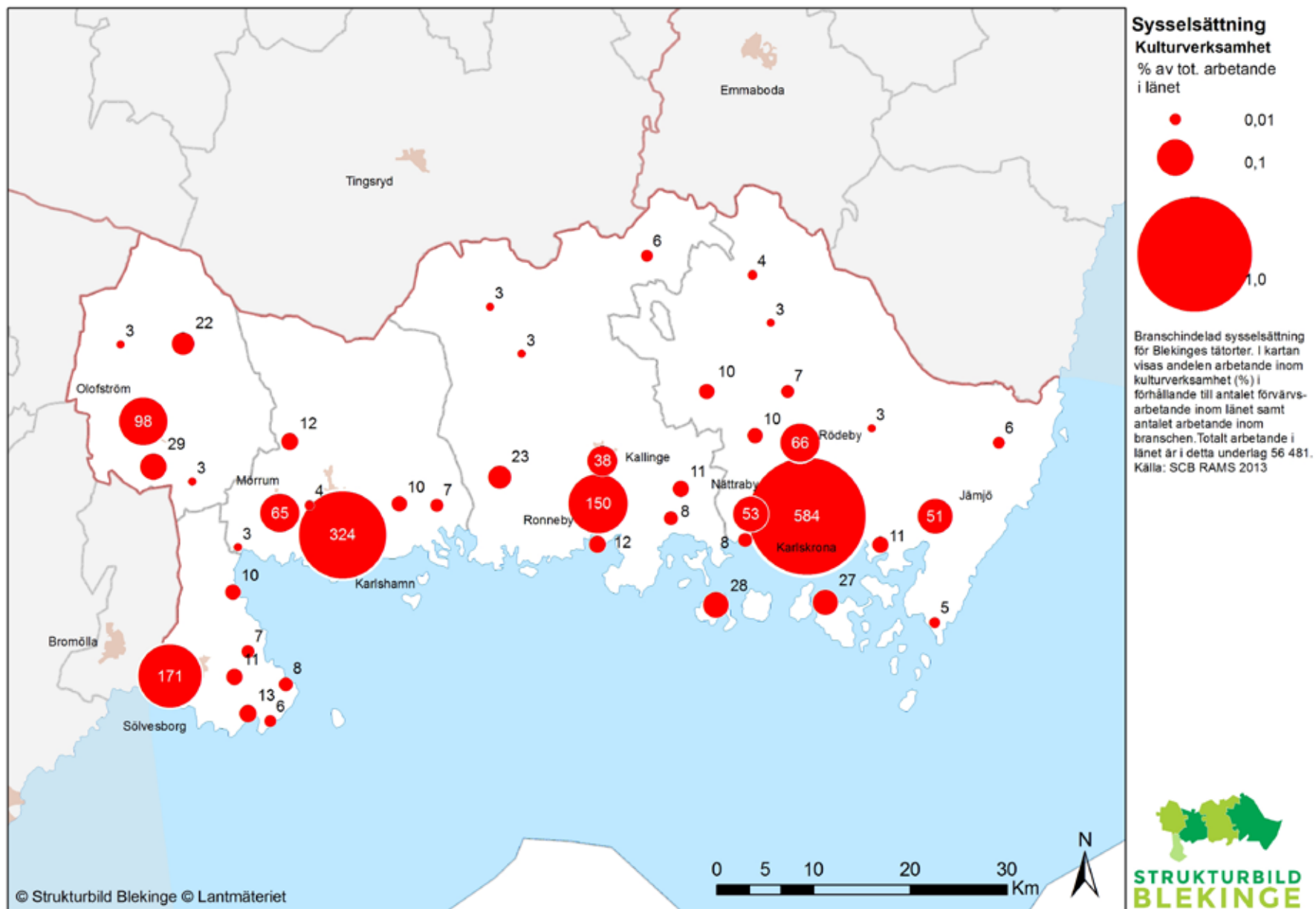

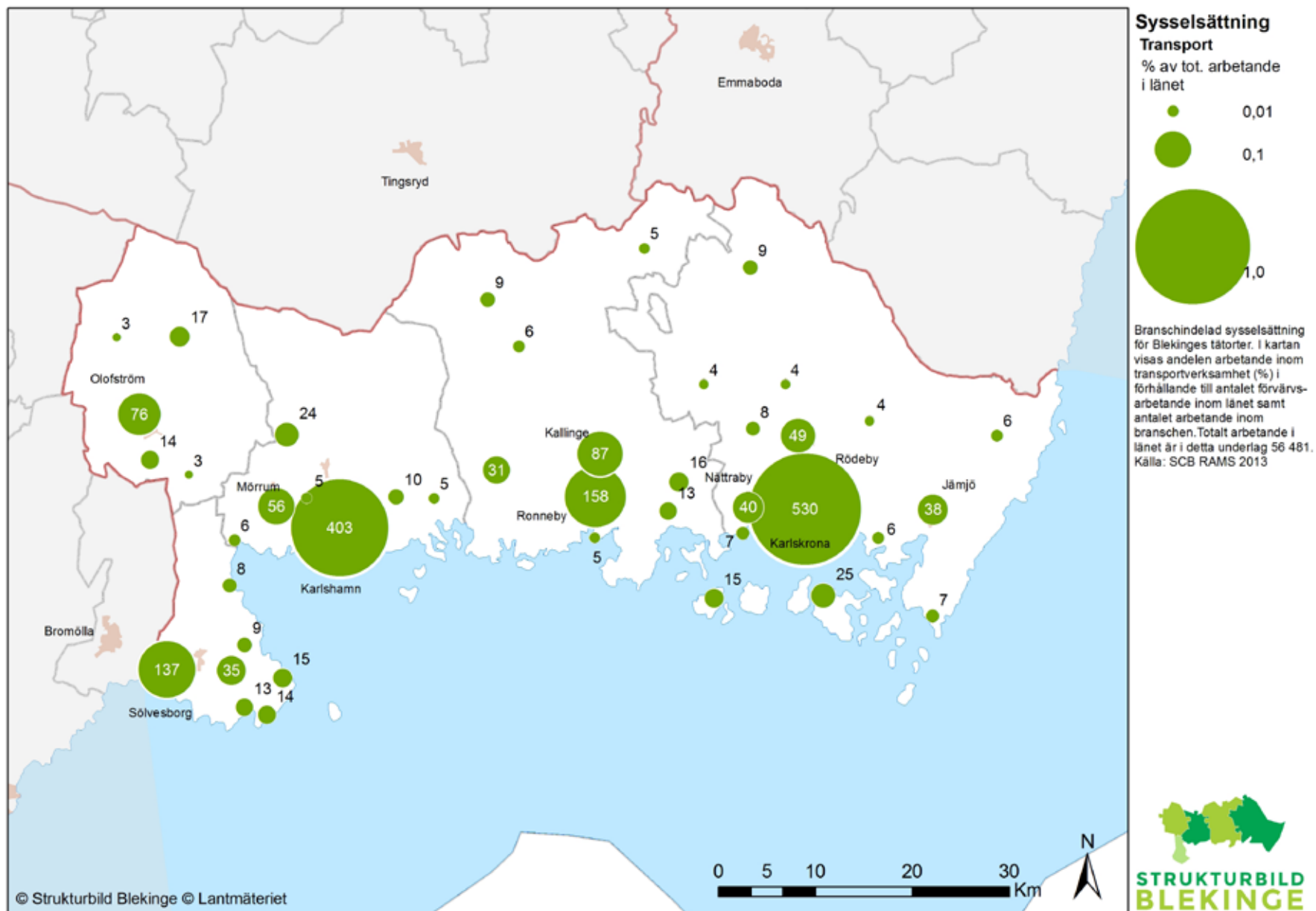

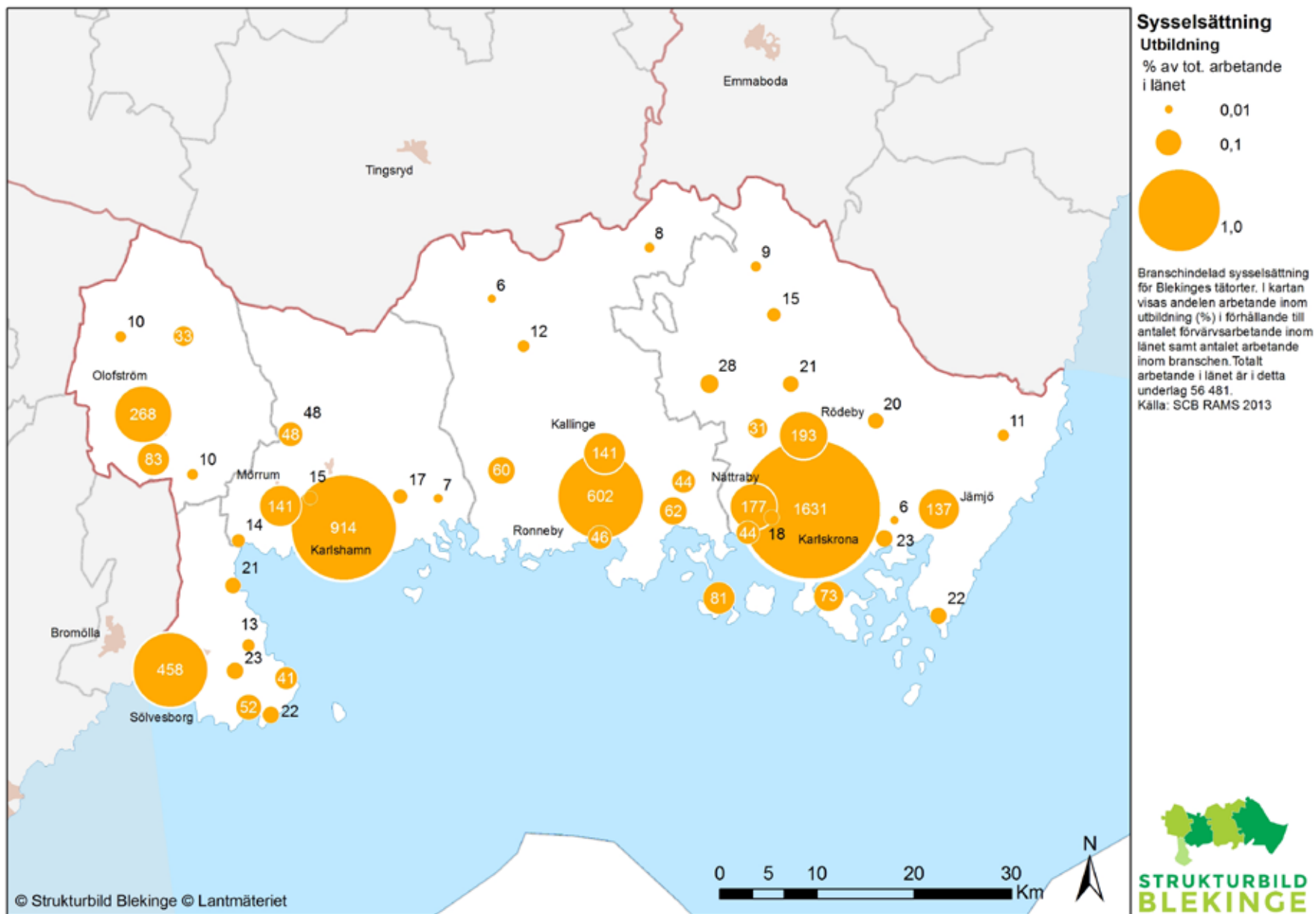

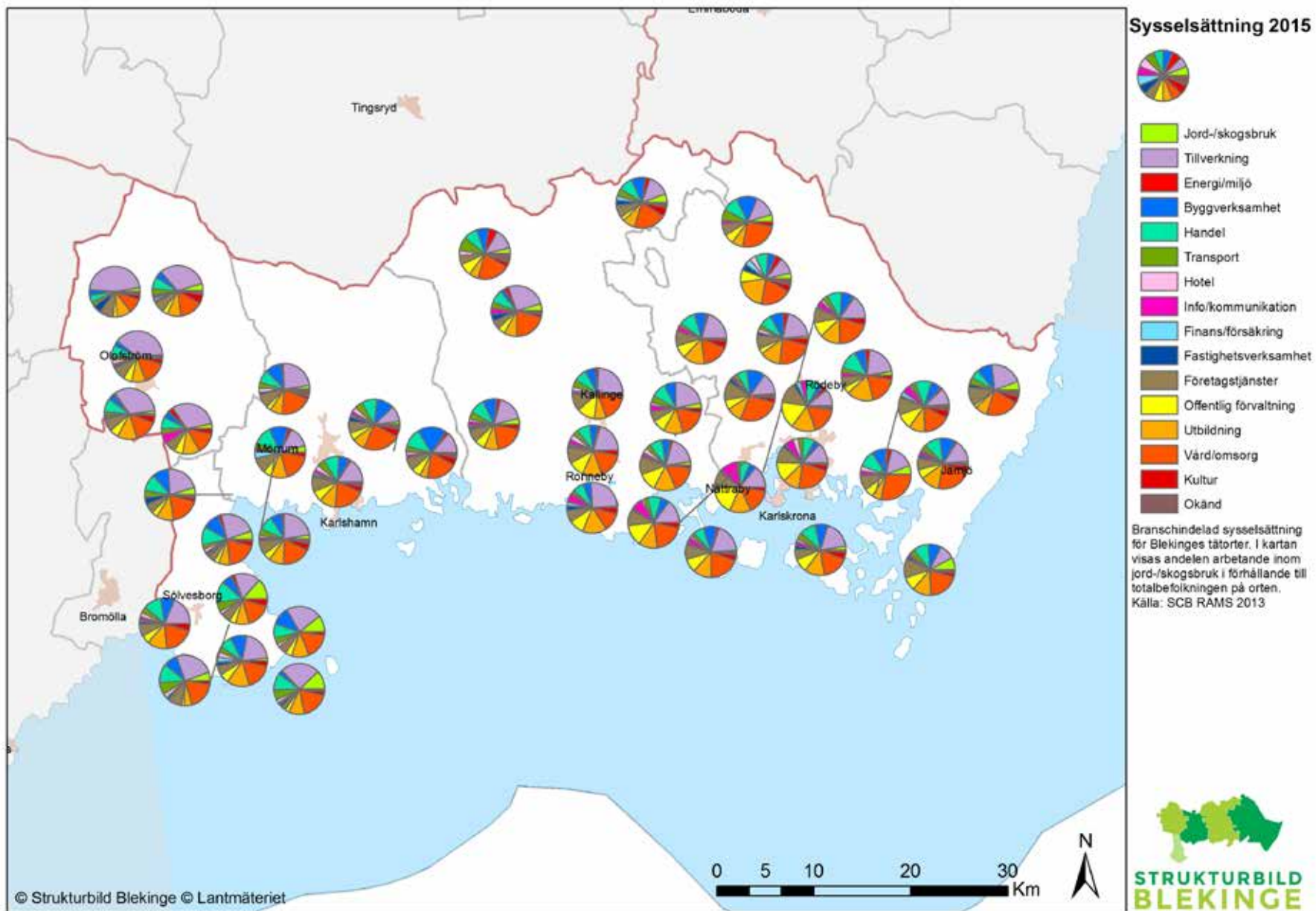

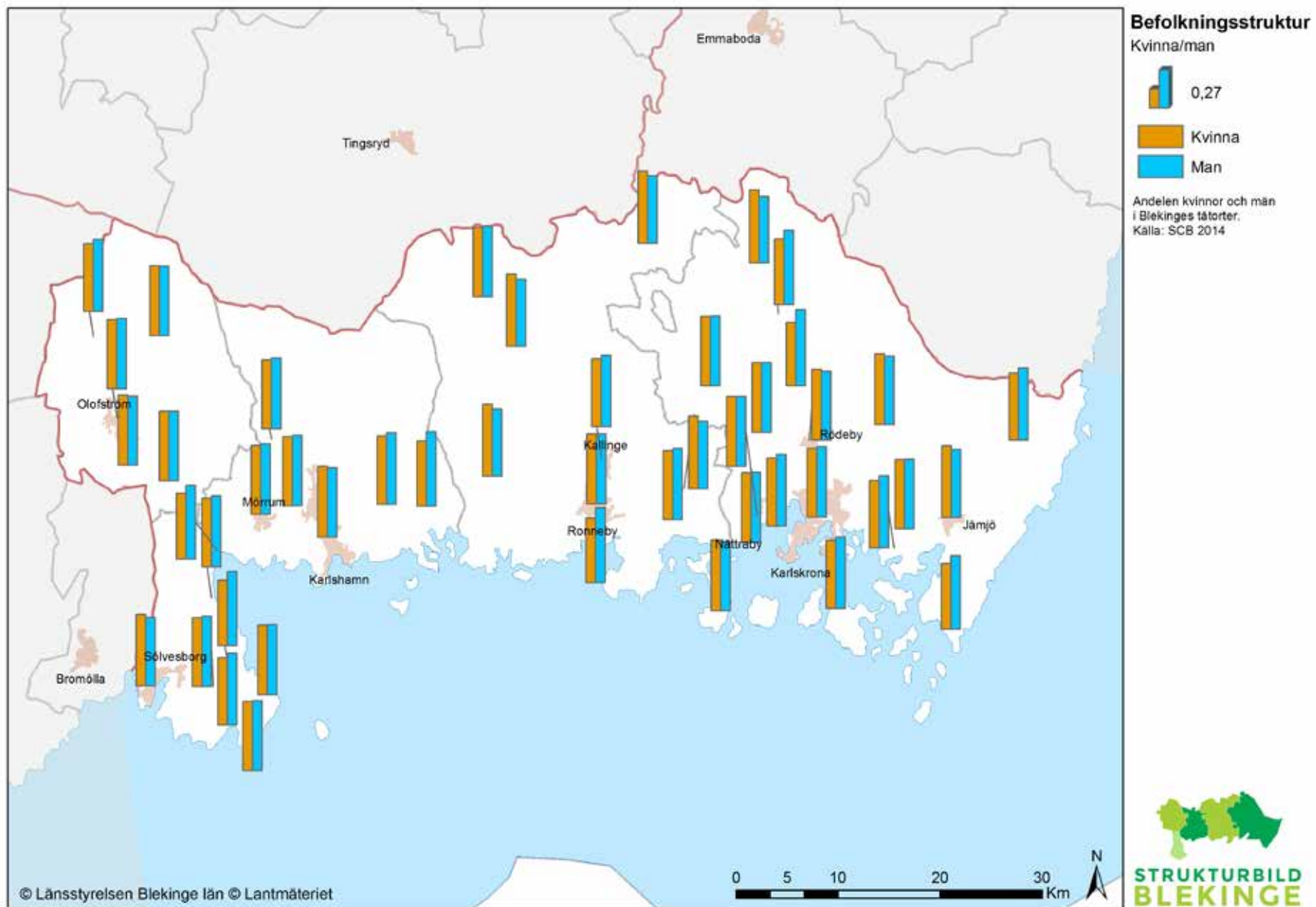

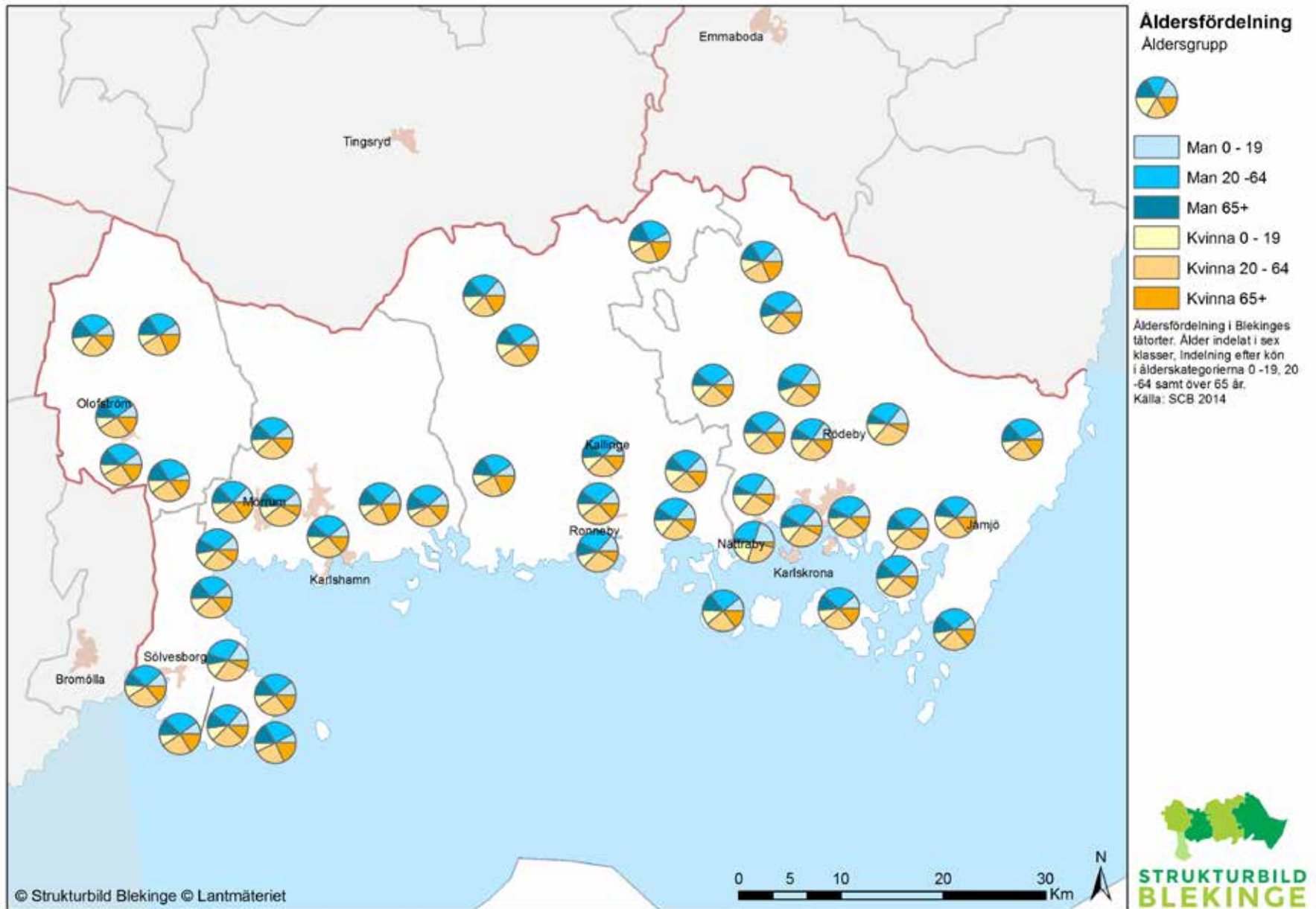

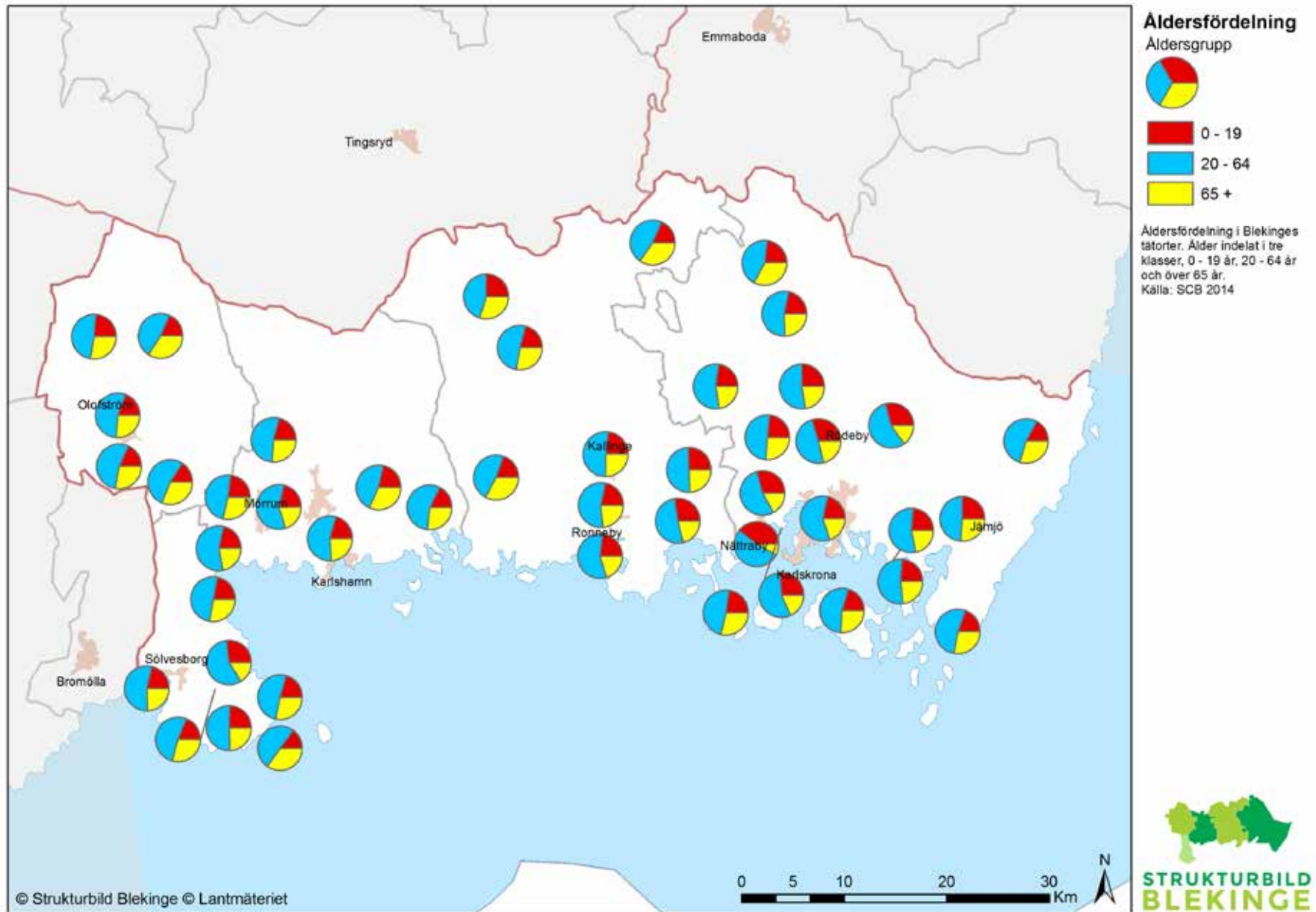

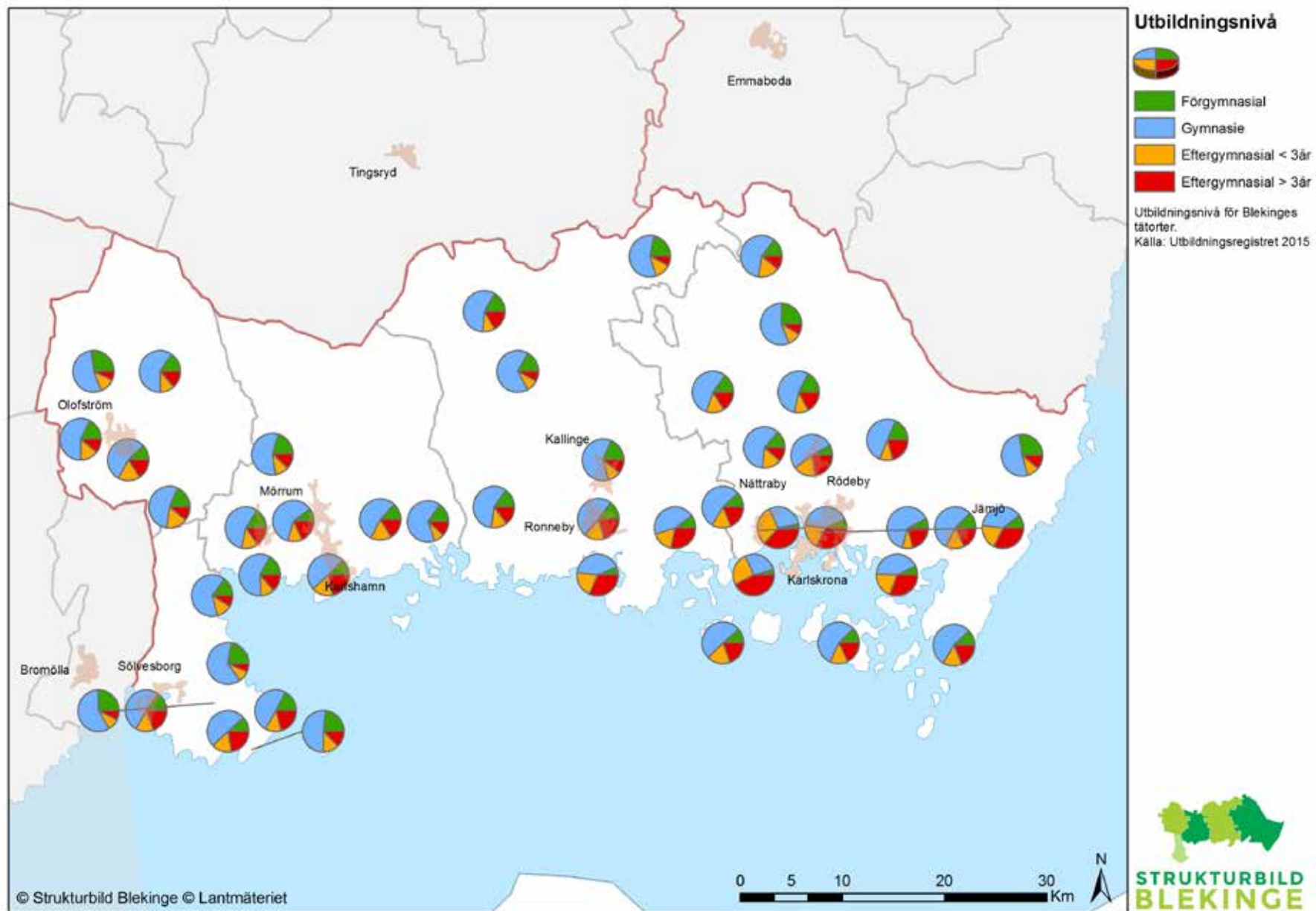

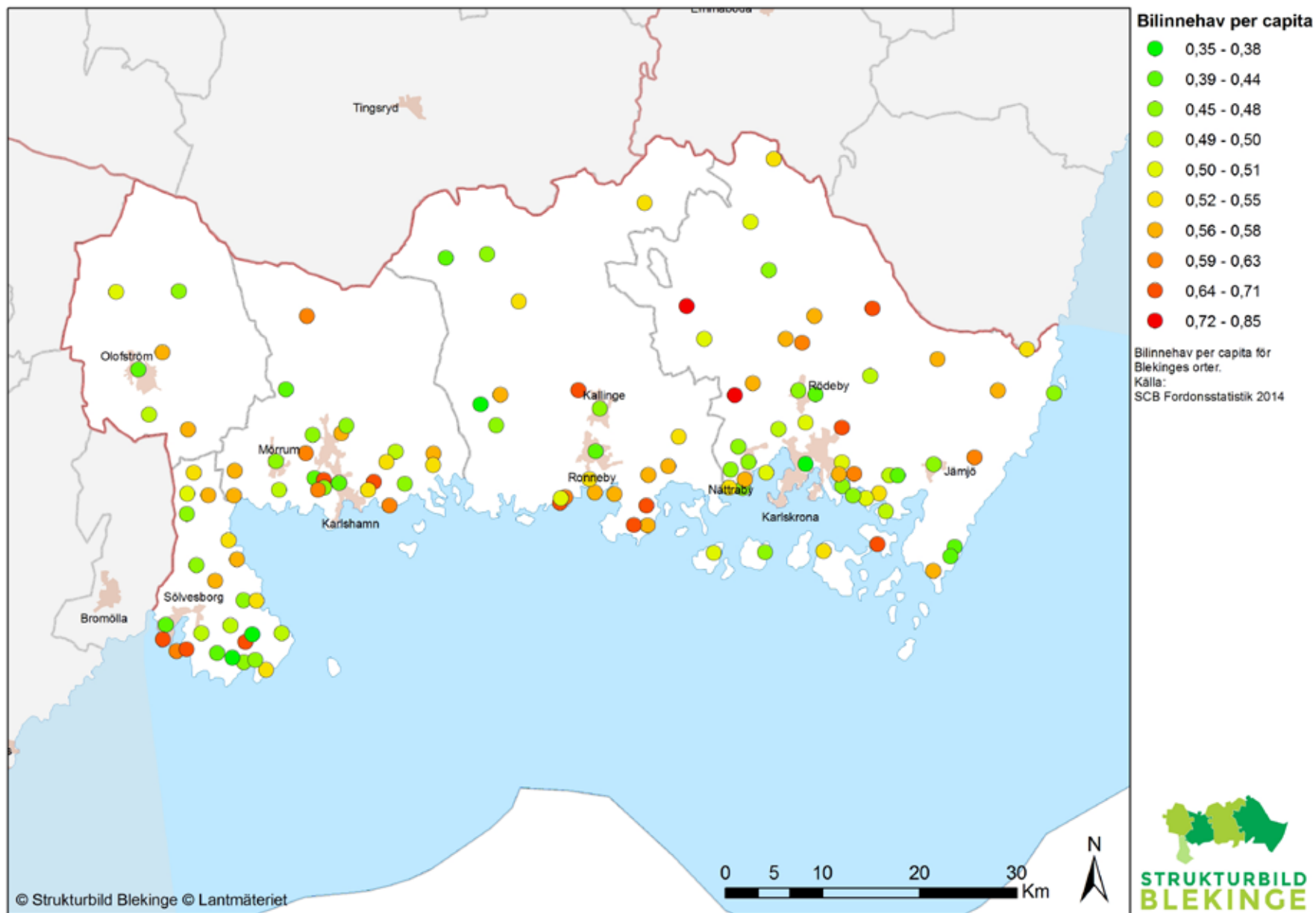

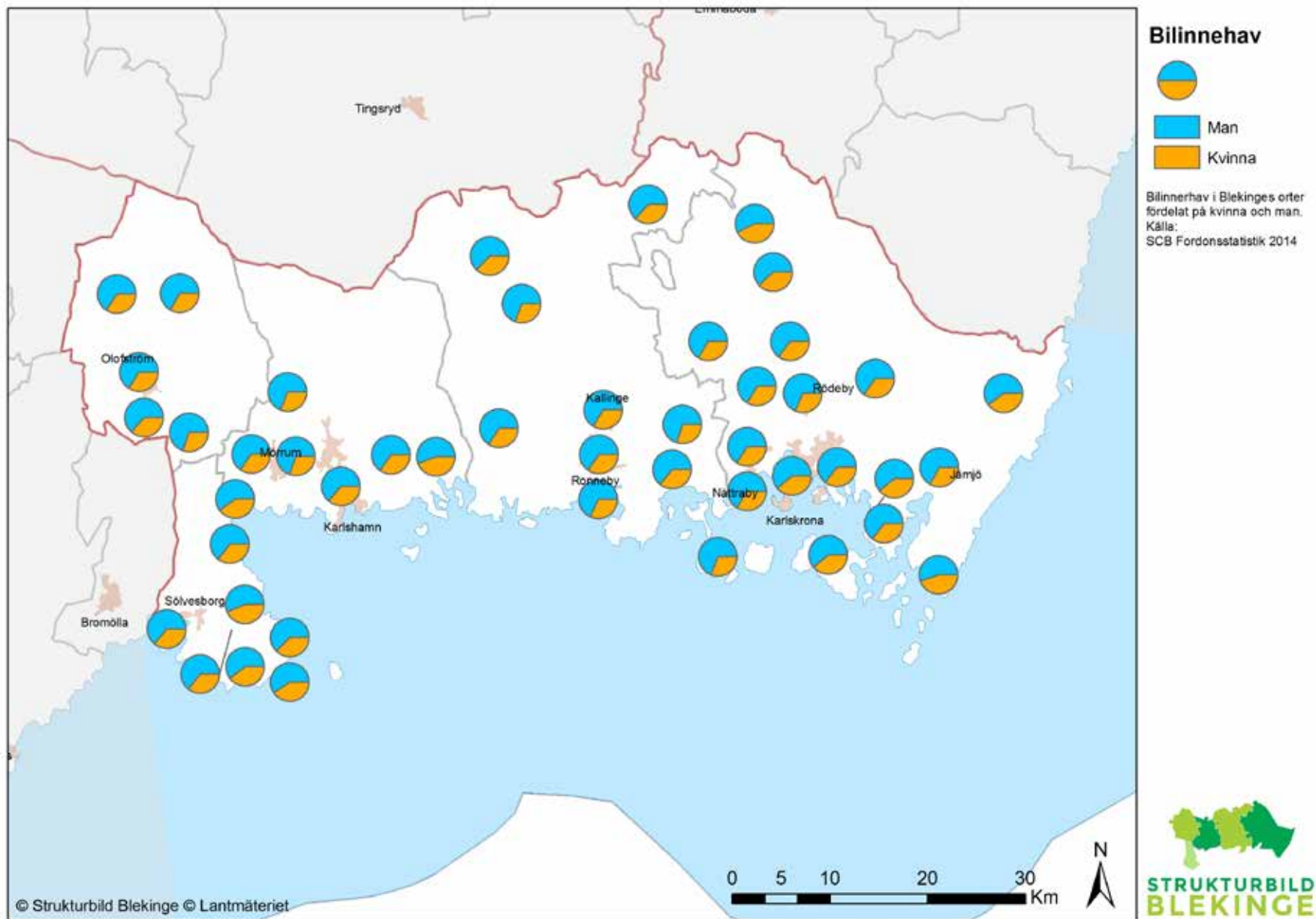

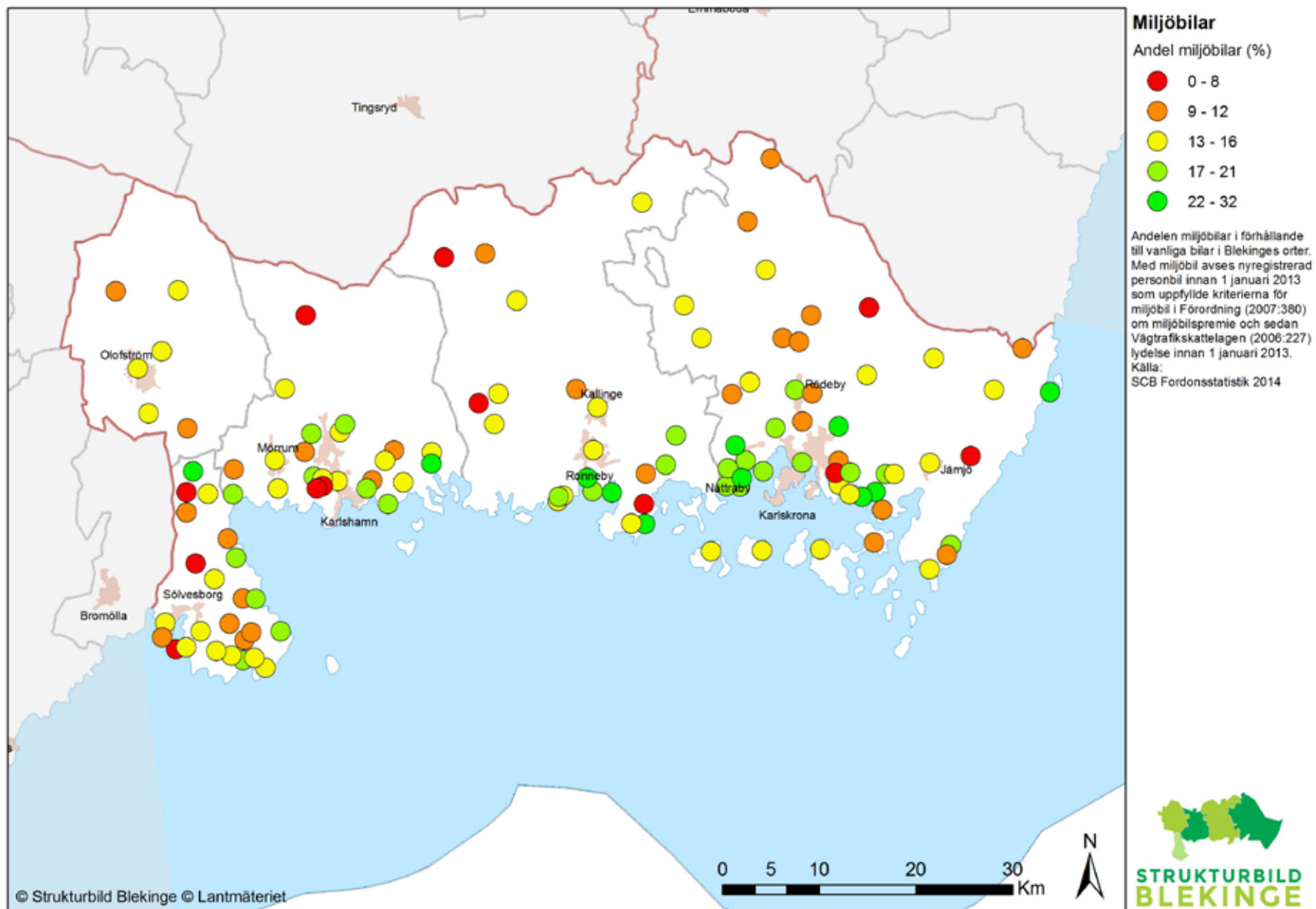

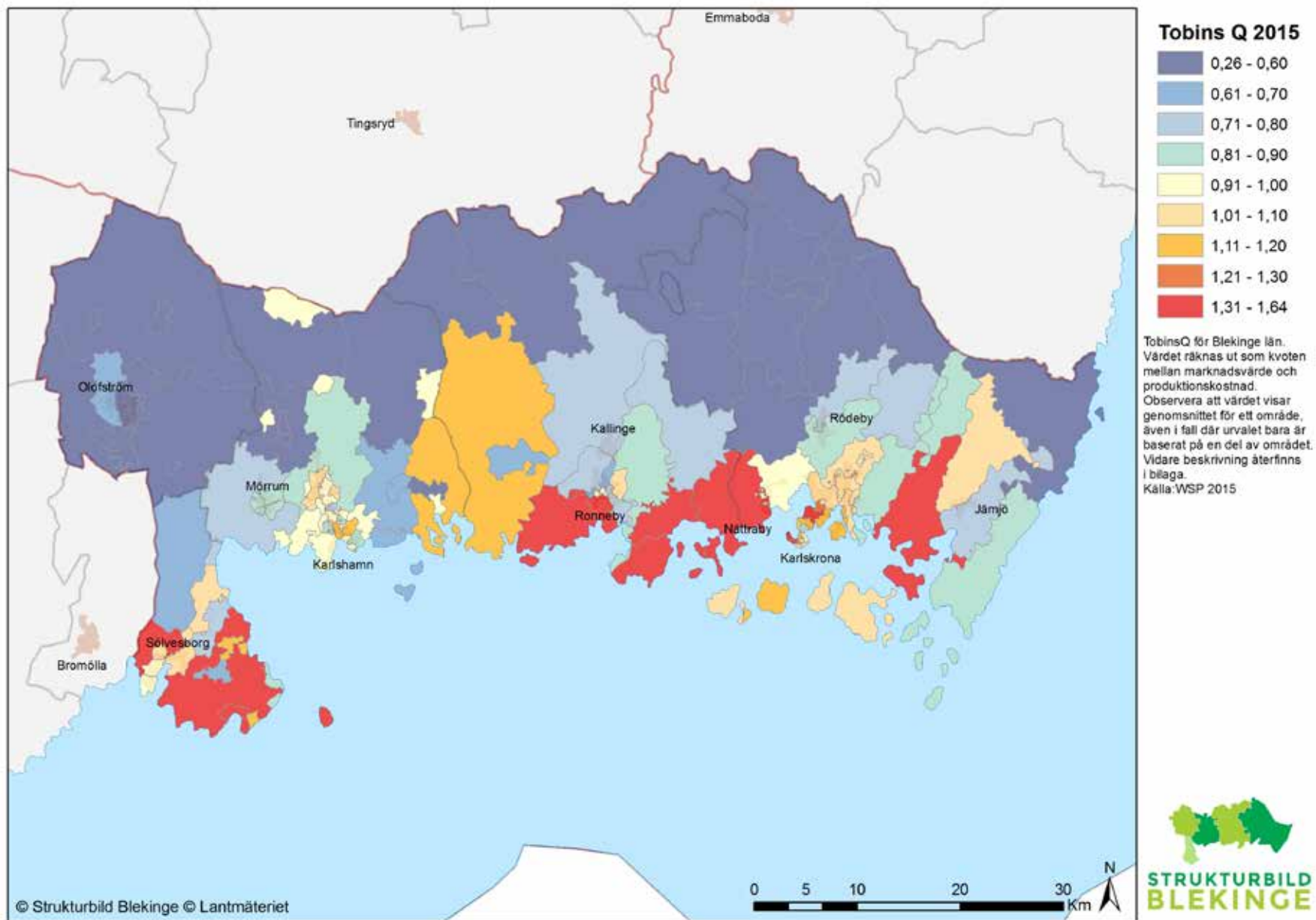

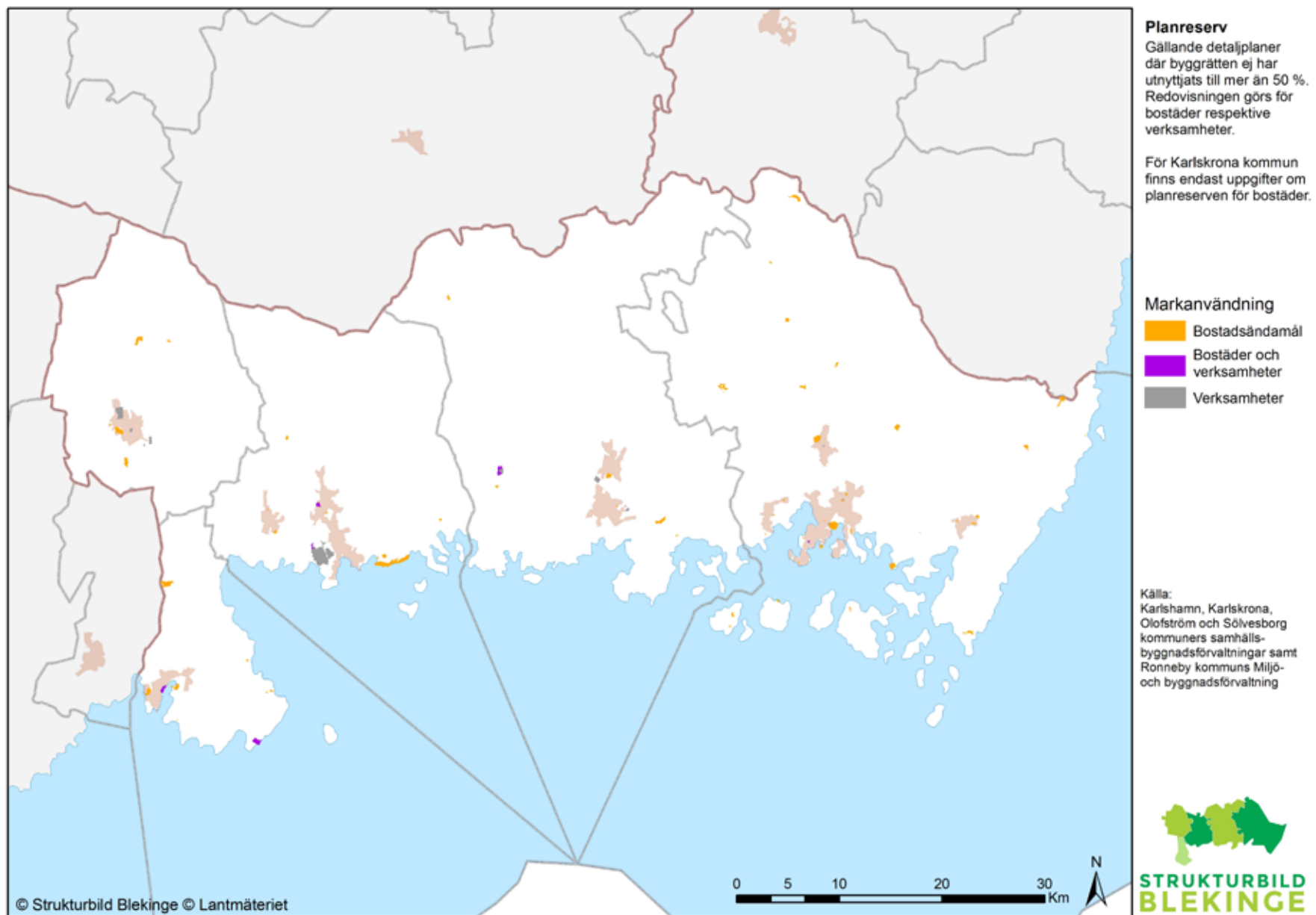

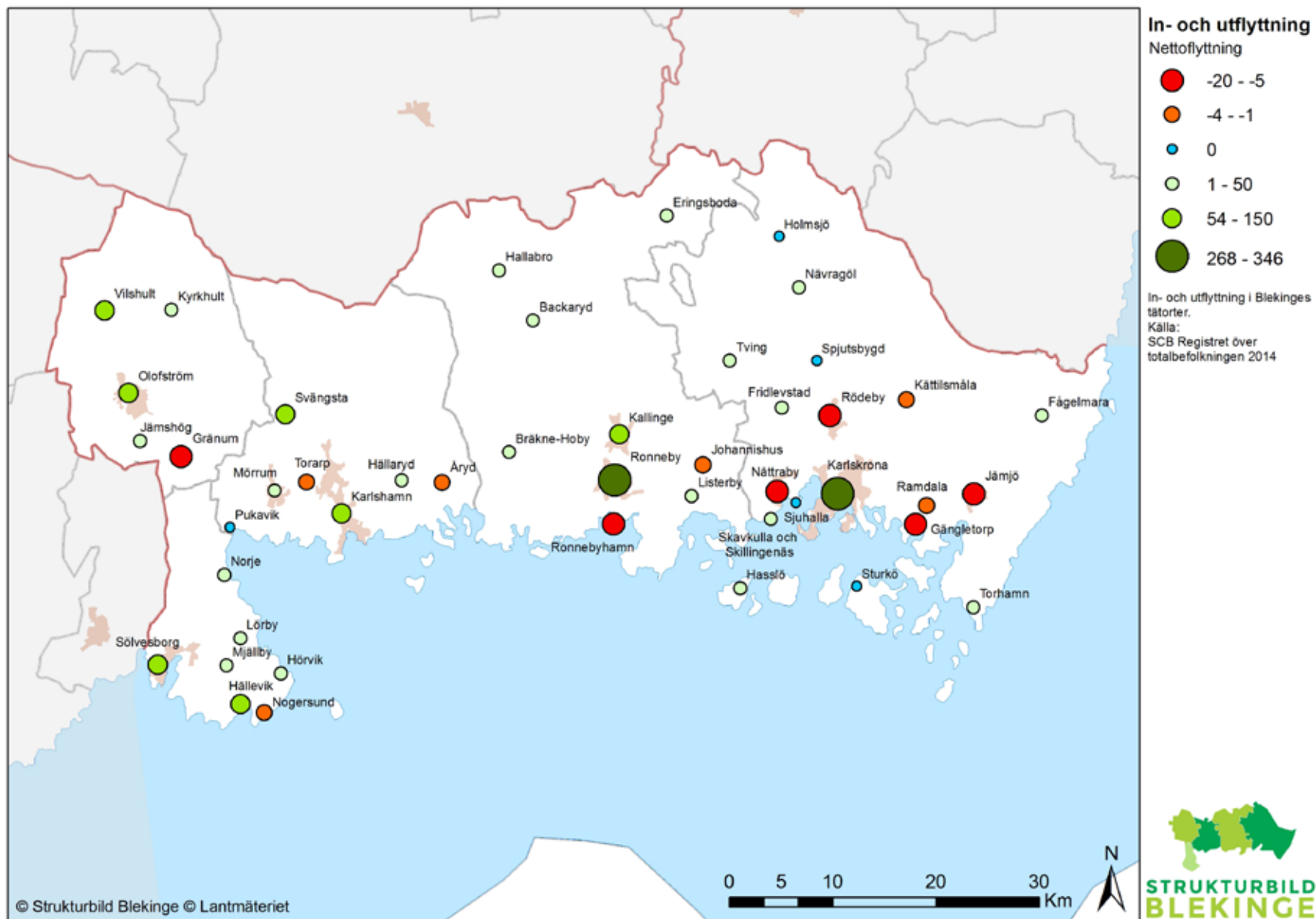

**Kraft att vilja.
Tillsammans är det möjligt.**

**Vi inspirerar, skapar tillfällen att mötas och stärker
Blekinge i Sverige och Europa.**

**Tillsammans med våra medlemmar - Blekinges
kommuner och landsting - arbetar vi för att göra
det ännu mer attraktivt att besöka, leva och verka
i vår region.**